

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

***РЕЗУЛЬТАТИ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО
ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВИПУСКНИКІВ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2010 РОЦІ***

Донецьк
«Витоки»
2010

<i>Пастухова Н.Л.,</i>	проректор з науково-педагогічної роботи Донецького обласного ІППО, кандидат біологічних наук
<i>Фарін С.Л.,</i>	завідувач відділу зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти Донецького обласного ІППО
<i>Дідик О.В.,</i>	методист відділу зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти Донецького обласного ІППО
<i>Галкін С.Г.,</i>	завідувач відділу атестації педагогічних працівників

Результати зовнішнього незалежного оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів Донецької області у 2010 році – Донецьк: Витоки, 2010. – 142 с.

В інформаційному збірнику проаналізовано результати зовнішнього незалежного оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів Донецької області у 2010 році, моніторингових досліджень регіонального та національного рівнів, ефективність діяльності педагогів Донеччини.

Для керівників органів управління і закладів освіти, методичних служб, учителів, учнів.

Відтворення чи копіювання матеріалів в цілому або його окремих частин може здійснюватись лише з дозволу облІППО

Зміст

Вступ.....	4
Особливості зовнішнього незалежного оцінювання 2010 (нормативно-правова база)	5
Реєстрація учасників ЗНО-2010	8
Основні заходи інформаційно-просвітницької роботи	17
Перебіг основної сесії тестування ЗНО-2010	25
Результати ЗНО-2010	28
Всеукраїнські рейтинги 2010	32
Результати тестування випускників 2009/2010 н.р.....	50
Результати ЗНО-2010 випускників закладів нового типу.....	85
Середній бал атестата, атестати з відзнакою, регіональні моніторингові дослідження	105
Кадровий о потенціал та результати регіонального та національного рівнів.....	112
Основні напрямки управлінської діяльності заступника директора з підготовки вчителів, учнів та їх батьків до складання ЗНО	137
Перелік використаних джерел:	142

ВСТУП

Політика зовнішнього оцінювання в 2010 р. була спрямована на:

- гарантування досягнення його мети: особистої для абітурієнтів та корпоративної (у рамках освітньої системи України);
- створення рівних умов для всіх учасників тестування;
- забезпечення абітурієнтам під час проведення тестувань умов для реалізації їхніх прав, контроль за виконанням ними своїх обов'язків;
- дотримання чітко обумовлених технологічних процедур у процесі підготовки, проведення та визначення результатів зовнішнього оцінювання;
- забезпечення конфіденційності стосовно змісту тестових завдань, персональної інформації про абітурієнтів, їхніх результатів.

(Офіційний звіт про проведення зовнішнього незалежного оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів України у 2010р)

ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ 2010 (НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА)

1. Відокремлення ЗНО-2010 від ДПА.

Зареєстровані учні загальноосвітніх навчальних закладів складали ЗНО-2010 після закінчення навчання у школі. Державна підсумкова атестація учнів старшої школи у 2010 році проводилась у вигляді підсумкових контрольних робіт. Результати ЗНО зараховувались тільки як вступні іспити до вищих навчальних закладів України.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.06.2009 р. №570 «Про зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень осіб, які виявили бажання вступати до вищих навчальних закладів України у 2010 році»;

Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.12.2009 №1151 «Про внесення змін до Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти».

2. Терміни проведення основної сесії ЗНО-2010.

Основна сесія ЗНО-2010 проходила з 2 по 23 червня. Тестування з базових дисциплін українська мова, історія України, математика проводилось у 2-3 сесії. Додаткова сесія для осіб, які із поважних причин не змогли пройти тестування під час основної, відбувалась із 29 червня по 3 липня 2010 р.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.12.2009 р. №1081 «Про зміни в термінах проведення зовнішнього незалежного оцінювання у 2010 році».

3. Зміни у термінах та процедурі реєстрації.

Реєстрація осіб, які виявили бажання продовжити навчання у вищій школі, тривала з 15 грудня 2009 року до 31 березня 2010 року і була подовжена до 8 квітня 2010. Сертифікат оформлювався за місцем реєстрації та використовувався як один із обов'язкових документів під час проходження зовнішнього оцінювання 2010. Сертифікат містив фото учасника. У разі присутності на сесії з певного предмету на сертифікаті робилась відмітка.

Інформаційна картка до сертифікату (з балами тестування) абітурієнтом роздруковувалась самостійно з персональної сторінки, розміщеної на веб-сайті Українського центру оцінювання якості освіти, після офіційного оголошення результатів зовнішнього оцінювання.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.10.2009 р. №937 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи загальної середньої освіти в 2010 році»;

Наказ Українського центра оцінювання якості освіти від 27.10.2009 р. №102 «Правила реєстрації осіб, які виявили бажання пройти зовнішнє незалежне оцінювання у 2010 році».

4. Кількість предметів ЗНО-2010.

Кожному зареєстрованому учаснику ЗНО надавалась можливість пройти у 2010 році тестування з п'яти предметів. Обов'язковими предметами ЗНО–2010 були українська мова і література та математика або історія України (за вибором кожного учасника ЗНО-2010).

5. Кількість сертифікатів для вступної кампанії 2010.

Для конкурсного відбору осіб до ВНЗ зараховувались бали сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти, виданого як у поточному році, так і в минулі роки, за наступними предметами:

- українська мова та література;
- математика або історія України (відповідно до правил прийому до вищого навчального закладу);
- не менше одного профільного предмета на кожний напрям підготовки (спеціальність).

Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.12.2009 р. №1158 «Про затвердження Змін до Умов прийому до вищих навчальних закладів України»;

Наказ Міністерства освіти і науки України від 18.09.2009 №873 «Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки №1158 від 21.12.2009 р.).

6. Мова тестування.

Тестування відбувалося з урахуванням мови навчання.

7. Врахування при вступі до ВНЗ бала атестату.

При вступі до вищих навчальних закладів враховувався середній бал атестата (за 200-бальною шкалою). До балів, отриманих на предметних сесіях ЗНО, додавався середній бал атестата.

Лист Міністерства освіти і науки від 08.02.2010 №1/9-67 «Про врахування середнього бала документа про повну загальну середню освіту»;

Лист Міністерства освіти і науки від 20.04.2010 №1/9-274 «Про врахування середнього бала документа про повну загальну середню освіту».

8. Регламентовано кількість вищих навчальних закладів і напрямів підготовки (спеціальностей).

Абітурієнт міг подати заяву та документи не більше, ніж до п'яти вищих навчальних закладів України та не більше, ніж на три напрями підготовки (спеціальності) у кожному з них.

Лист Міністерства освіти і науки від 15.06.2010 №1/9-436 «Щодо роз'яснення пунктів 6.3, 6.4 Умов прийому до вищих навчальних закладів».

9. Допуск до участі у конкурсі абітурієнтів.

Вищому навчальному закладу надано право допускати до участі у конкурсі абітурієнтів із сертифікатом, кількість балів якого з непрофільних предметів нижче 124 балів, за умови, якщо кількість балів з профільних предметів становить не нижче 170 балів з кожного предмету.

Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.03.2010 №243 «Про затвердження Змін до Умов прийому до вищих навчальних закладів України».

10. Можливість використання пільг при вступі до ВНЗ.

Особи, що мали право на позаконкурсний вступ, до приймальної комісії мали подавати оригінали документів.

Крім того,

- інваліди 1 і 2 груп та діти-інваліди могли скласти вступні екзамени до ВНЗ на основі повної загальної середньої освіти або проходити ЗНО (за власним вибором);

- за результатами вступних іспитів у ВНЗ мали право вступати:

- військові Збройних Сил України та інших законних військових формувань;
- службовці правоохоронних органів спецпризначення;
- службовці Держспецслужби транспорту;
- звільнені зі служби в рік вступу до ВНЗ;
- військовослужбовці, які служать за контрактом (на заочну форму);
- особи, які мають захворювання, що може бути перешкодою для проходження ЗНО;
- особи, які отримали повну загальну середню освіту у 2007 році і раніше, могли брати участь у конкурсі за результатами ЗНО або за результатами вступних випробувань з конкурсних предметів у вищому навчальному закладі при вступі на навчання без відриву від виробництва.

Зараховувались поза конкурсом за умови подання оригіналів сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти (при одержанні відповідної кількості балів на вступних випробуваннях, що проводить вищий навчальний заклад) не нижче встановленої правилами прийому мінімальної кількості балів та інших документів, які засвідчують право на прийом поза конкурсом:

- особи, яким відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» надане таке право;
- діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також особи з їх числа віком від 18 до 23 років;
- інваліди I та II груп та діти-інваліди віком до 18 років, яким не протипоказане навчання за обраним напрямом (спеціальністю);
- особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- діти, чиї батьки загинули або стали інвалідами на вугледобувних підприємствах, при вступі на навчання за гірничими спеціальностями відповідно до Указу Президента України від 19.05.99 №524 «Про державну допомогу дітям, які вчаться за гірничими спеціальностями і чиї батьки загинули або стали інвалідами на вугледобувних підприємствах»;
- діти військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань, працівників правоохоронних органів, які загинули під час виконання службових обов'язків;
- члени сімей шахтарів та гірничорятувальників, які загинули внаслідок аварії на орендному підприємстві «Шахта імені О.Ф.Засядька», згідно з додатком 6 до постанови Кабінету Міністрів України від 09.01.2008 №6 (6-2008-п) «Деякі питання соціального захисту членів сімей загиблих шахтарів та гірничорятувальників»;
- особи, яким відповідно до Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці» надане таке право.

Лист Міністерства освіти і науки від 15.03.2010 №1/9-176 «Про інформаційні матеріали щодо документів вступників до вищих навчальних закладів».

РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ ЗНО-2010

За кількістю зареєстрованих учасників ЗНО-2010 Донецька область традиційно випереджала інші області України (8,35% від загальної кількості зареєстрованих по Україні). Це пов'язано з найбільшою кількістю населення та значною кількістю випускників. Кількість учнів у Донецькій області – найвища по Україні. Для проходження ЗНО-2010 в області зареєструвалось **36220** осіб (Рис.1). З них: 11 912 (31,9%) – випускники минулих років та 24 308 – випускники загальноосвітніх шкіл 2009/2010 навчального року (84,7% від загальної кількості випускників області).

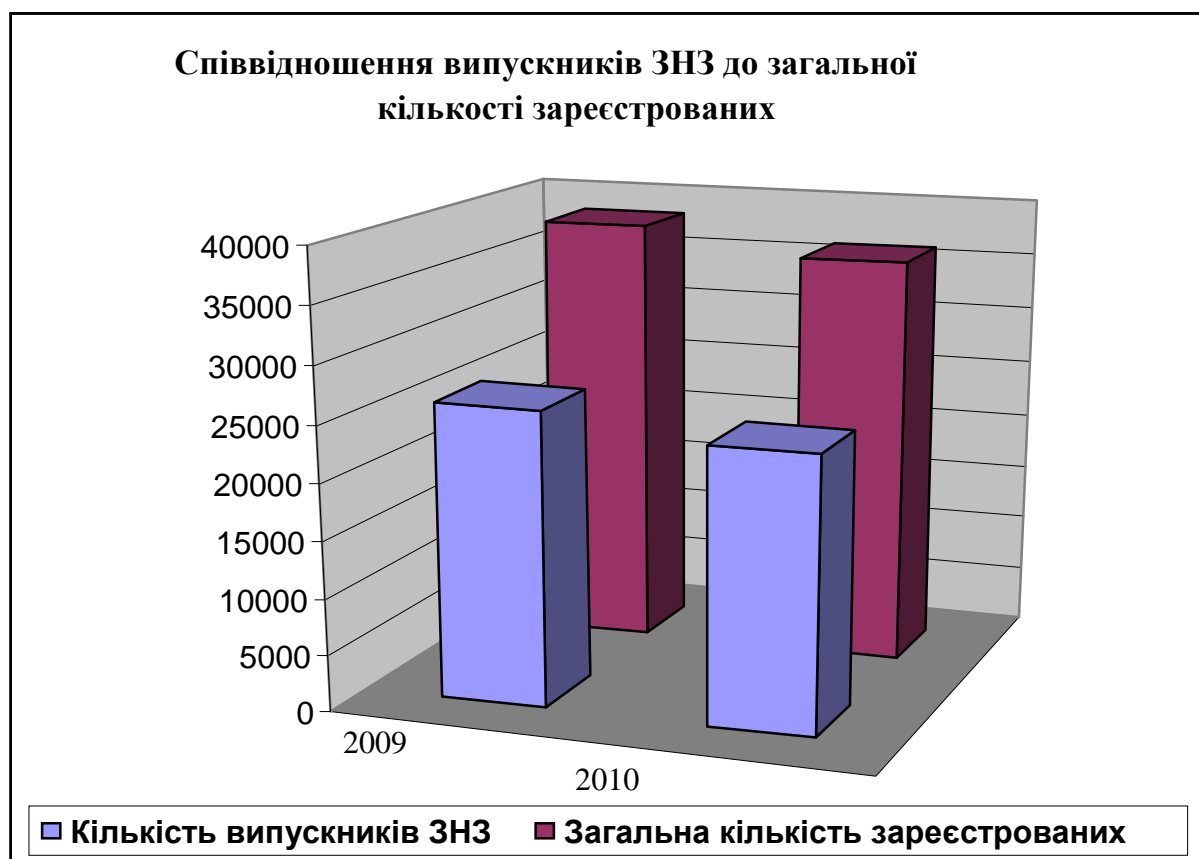

Рис 1. Співвідношення зареєстрованих випускників ЗНЗ до загальної кількості зареєстрованих

У порівнянні з попереднім роком зменшилась кількість зареєстрованих учасників ЗНО, що зумовлено демографічними процесами як в Україні, так і в області (2009 р. – 38 338 зареєстрованих учасників, з них учнів – 26156).

Стосовно відсоткової частки зареєстрованих 86% - мешканці міст. Майже незмінна частка учасників районних адміністративних одиниць (2009 – 13,9%, 2010 – 14,1%) відображає урбаністичний склад нашої області (рис.2).

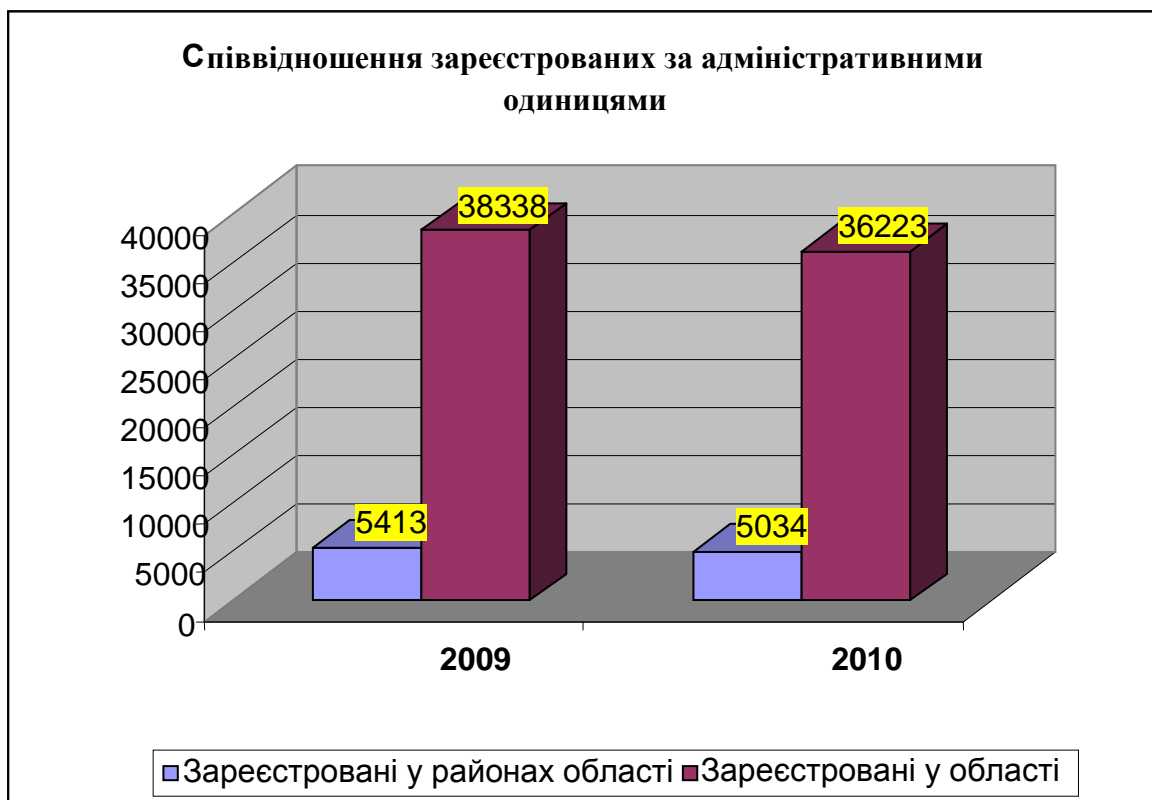

Рис.2. Співвідношення зареєстрованих учасників ЗНО за адміністративними одиницями

Основна кількість зареєстрованих учасників обрала 3 предмети тестування. Вибір 4 або 5 предметів у більшості випадків зумовлювався потребою різних сертифікатів вищими навчальними закладами на одну й ту ж спеціальність. Вибір двох предметів тестування зумовлювала необхідність складання творчого іспиту у певних ВНЗ. 14% зареєстрованих обрала два предмети тестування, 60% - три, 20% - чотири, 6% - п'ять.

Усі зареєстровані обрала тестування з української мови та літератури (36 223 особи) – обов'язковий предмет усіх вишів України. На другій позиції за кількістю зареєстрованих - історія України (26 638 осіб). Оскільки приймальні комісії визначили можливість вибору сертифікату (математика або історія), на думку випускників підготуватись до тестування з історії України було простіше, аніж до математики. Із предметів природничого циклу домінувала біологія (9091 особа), із іноземних мов – англійська (8095 осіб) (Додаток 1).

Понад 70% учасників мовою тестування обрала російську.

Розподіл зареєстрованих учасників ЗНО-2010 за адміністративними одиницями Донецької області засвідчив у окремих містах(районах) перевагу вибору другим предметом ЗНО-2010 математики (Додаток 2), хоч загальна тенденція по області продемонструвала переважний вибір у якості другого предмета історії України. Частково це можна пояснити налаштованістю учнів на простіші завдання з історії, ані ж з математики. Крім того, виші як обов'язковий другий предмет вступної кампанії встановлювали або історію України, або математику.

У відповідності до змін правил прийому до вищих навчальних закладів України (обов'язкове тестування з двох предметів та одного-двох профільних)

розподіл профільних та непрофільних дисциплін у державних ВНЗ Донецької області представлено у зведеній таблиці 1. Подібна тенденція спостерігалась і у приватних навчальних закладах області.

Таблиця 1

**Відомості про сертифікати ЗНО-2010,
які приймалися державними вищими навчальними закладами області**

ВНЗ	Напрямок/спеціальність	Перелік вступних випробувань (сертифікати)	
		профільний	Непрофільні
Донецький національний університет	“Математика” (“Математика”, “Статистика”), “Прикладна математика”, “Інформатика”	математика	2) українська мова та література; 3) фізика або хімія, або біологія, або географія, або історія України, або іноземна мова
	“Фізика”, “Прикладна фізика” (“Радіофізика і електроніка”), “Метрологія та інформаційно-вимірювальні технології” (“Метрологія та вимірювальна техніка”), “Комп’ютерні науки” (“Комп’ютерний еколого-економічний моніторинг”, “Інтелектуальні системи прийняття рішень”)	математика	2) українська мова та література; 3) фізика або історія України
	“Хімія” (“Хімія”, “Біохімія”)	хімія або фізика, або біологія	2) математика; 3) українська мова та література.
	“Біологія” (“Біологія”, “Фізіологія”, “Біофізика”), “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування” (“Екологія і охорона навколишнього середовища”)	біологія	2) математика; 3) українська мова та література.
	“Філологія” (“Українська мова і література”, “Мова і література (російська)”), “Культурологія”	українська мова та література	2) історія України; 3) іноземна мова або географія;
	“Філологія” (“Прикладна лінгвістика”)	українська мова та література	2) математика; 3) історія України або іноземна мова
	“Журналістика”	українська мова та література	2) творчий конкурс; 3) історія України;
	“Психологія”	біологія	2) українська мова та література; 3) історія України або математика
	“Історія”, “Політологія”, “Міжнародні відносини”	історія України	2) українська мова та література; 3) іноземна мова
	“Філологія” (“Англійська мова і література”, “Французька мова і література”, “Німецька мова і література”, “Переклад”)	іноземна мова	2) історія України; 3) українська мова та література

ВНЗ	Напрямок/спеціальність	Перелік вступних випробувань (сертифікати)	
		профільний	Непрофільні
	“Маркетинг”, “Управління персоналом та економіка праці”, “Економіка підприємства”, “Менеджмент” (“Менеджмент організацій”)	математика	2) українська мова та література; 3) географія або історія України;
	“Міжнародна економіка”	математика	2) українська мова та література; 3) іноземна мова.
	“Фінанси і кредит”, “Облік і аудит”, “Прикладна статистика”, “Економічна теорія”	математика	2) українська мова та література; 3) географія або історія України, або іноземна мова
	“Правознавство”	історія України	2) українська мова та література; 3) іноземна мова або математика;
	“Документознавство та інформаційна діяльність”, “Економічна кібернетика”	математика	2) українська мова та література; 3) історія України
Донецький національний технічний університет	Економічна теорія, економічна кібернетика, міжнародна економіка, економіка підприємства, управління персоналом та економіка праці, маркетинг, фінанси та кредит, облік і аудит, маркетинг	математика	1) українська мова та література; 2) Фізика або Хімія або Історія України або Іноземна мова (англійська, німецька, французька)
	Геологія, Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування, Комп'ютерні науки, Комп'ютерна інженерія, Програмна інженерія	Математика	1)Українська мова та література; 2) Фізика або Хімія або Історія України або Іноземна мова (англійська, німецька, французька)
	Системна інженерія, Гірництво, переробка корисних копалин,	Математика	1)Українська мова та література; 2) Фізика або Хімія або Історія України або Іноземна мова (англійська, німецька, французька)
	Металургія, інженерне матеріалознавство, Інженерна механіка, Машинобудування, Теплоенергетика, Електротехніка та електротехнології, Електромеханіка, Електронні пристрої та системи, Радіотехніка, Телекомунікації, Приладобудування	Математика	1)Українська мова та література; 2) Фізика або Хімія або Історія України або Іноземна мова (англійська, німецька, французька)
	Хімічна технологія, Геодезія, картографія та землеустрій, Системи технічного захисту інформації	Математика	1)Українська мова та література; 2) Фізика або Хімія або Історія України або Іноземна мова (англійська, німецька, французька)

ВНЗ	Напрямок/спеціальність	Перелік вступних випробувань (сертифікати)	
		профільний	Непрофільні
Донецький державний медичний університет ім. М.Горького	Лікувальна справа	фізика	1) українська мова та література, 2) математика або історія України
	Педіатрія, Медико-профілактична справа, Стоматологія	біологія	1) українська мова та література, 2) математика або історія України
	Фармація	Хімія	1) українська мова та література, 2) математика або історія України
	Сестринська справа (на базі ОКР “молодший спеціаліст”)	Основи сестринської справи (фахова атестація)	
Донецький державний університет управління	Соціологія	Історія України	1) Українська мова та література 2) математика або іноземна мова, або географія
	Право	Історія України	1) Українська мова та література 2) іноземна мова, або географія
	Економіка підприємства, Управління персоналом і економіка праці, Маркетинг, Фінанси і кредит, Облік і аудит, Менеджмент	Математика	1) Українська мова та література 2) математика або іноземна мова, або географія
Донецький державний університет економіки і торгівлі ім. М.І. Туган-Барановського	Економіка підприємств, маркетинг, менеджмент, фінанси і кредит, облік і аудит, Міжнародна економіка, Товарознавство і торговельне підприємництво, Харчові технології та інженерія, машинобудування, Готельно-ресторанна справа, туризм	математика	1) українська мова та література, 2) історія України або іноземна мова
Донецька державна музична академія ім. С.С. Прокоф'єва	Музичне мистецтво	творчий конкурс	2) українська мова та література; 3) історія України
Донецький державний інститут здоров'я, фізичного виховання і спорту	Фізичне виховання, Здоров'я людини	Загальна фізична підготовка (екзамен)	2) українська мова та література; 3) історія України
	Спорт	Загальна фізична підготовка або вид спорту (екзамен)	2) українська мова та література; 3) історія України

ВНЗ	Напрямок/спеціальність	Перелік вступних випробувань (сертифікати)	
		профільний	Непрофільні
Донбаська національна академія будівництва і архітектури	Економіка підприємства, Менеджмент	математика	2) українська мова та література; 3) історія України.
	Екологія та охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування, Інженерна механіка, Будівництво, Гідротехніка (водні ресурси), Автомобільний транспорт	математика	2) українська мова та література; 3) фізика
	Архітектура	творчий конкурс - малюнок	2) українська мова та література; 3) іноземна мова або математика; 4) творчий конкурс – композиція,
Донецький інститут залізничного транспорту	Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, Транспортні технології (залізничний транспорт), Залізничний транспорт (Рухомий склад та спеціальна техніка залізничного транспорту(локомотиви)), Залізничний транспорт (Залізничні споруди та колійне господарство) Менеджмент, Облік і аудит, Економіка підприємства	Фізика, або історія, або географія	1) українська мова та література; 2) математика
Донецький юридичний інститут Міністерства внутрішніх справ при Луганської академії внутрішніх справ	Право	Історія України	1)Українська мова та л література; 2)Оцінка рівня фізичної підготовки; 3) Співбесіда щодо готовності до навчання та проходження служби в ОВС
	Право (за рахунок фізичних або юридичних осіб)	Історія України	1) Українська мова та література; 2) Інший загальноосвітній предмет, з яких УЦОЯО проводив зовнішнє незалежне оцінювання навчальних досягнень абітурієнтів (математика, або географія, або іноземна мова (за вибором абітурієнта).
	Право (заочне відділення)	Історія України	1) Українська мова та література 2) Оцінка рівня фізичної підготовки
Донецький державний університет	Соціологія, філософія	Історія України	1) українська мова та література, 2) іноземна мова

ВНЗ	Напрямок/спеціальність	Перелік вступних випробувань (сертифікати)	
		профільний	Непрофільні
інформатики і штучного інтелекту	Економічна кібернетика, Міжнародна економіка	математика	1) українська мова та література; 2) іноземна мова або географія
	Системний аналіз, Комп'ютерні науки, Програмна інженерія, Системна інженерія	математика	1) Українська мова та література; 2) Фізика (або іноземна мова)
Донбаська державна машинобудівна академія	Економіка підприємства, Фінанси і кредит, Облік і аудит, Менеджмент	Історія України	1) Українська мова та література 2) Математика або географія, або іноземна мова
	Комп'ютерні науки, Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, Електромеханіка, Інженерна механіка, Металургія, Зварювання, Машинобудування, Ливарне виробництво	Математика	1) Українська мова та література 2) Фізика або хімія, або історія України, або географія, або іноземна мова (на власний вибір абітурієнта)
Слов'янський державний педагогічний університет	Математика (спеціалізація: інформатика), Фізика (спеціалізація: інформатика), Технологічна освіта	Математика	Українська мова та література Історія України або фізика або біологія
	Початкова освіта Спеціалізація: інформатика	Математика	Українська мова та література Історія України або біологія або географія
	Початкова освіта. Спеціалізація: англійська мова	Іноземна мова	Українська мова та література Історія України
	Початкова освіта. Спеціалізація: музика	творчий конкурс (Музика)	Українська мова та література Історія України
	Початкова освіта Спеціалізація: хореографія	Творчий конкурс (Хореографія)	Українська мова та література Історія України
	Корекційна освіта (за нозологіями) Спеціалізація: корекційна педагогіка і логопедія	Біологія	Українська мова та література математика
	Фізичне виховання. Спеціалізація: методика туристичної роботи, методика спортивно-масової роботи	Фізична підготовленість	Українська мова та література Історія України
	Облік і аудит, Маркетинг, Менеджмент	Математика	Українська мова та література Історія України або іноземна мова або біологія
	Психологія	Біологія	Українська мова та література Математика

ВНЗ	Напрямок/спеціальність	Перелік вступних випробувань (сертифікати)	
		профільний	Непрофільні
	Філологія (Українська мова та література. <i>Спеціалізація:</i> українознавство, Мова і література (російська) та українська мова і література	Українська мова та література	Історія України Іноземна мова або математика або біологія
	Філологія Українська мова і література та мова і література (англійська), Мова та література (англійська, німецька)	Іноземна мова	Українська мова та література Історія України
	Дошкільна освіта. Практична психологія, Соціальна педагогіка, Практична психологія.	Біологія	Українська мова та література Історія України
Приазовський державний технічний університет	Професійна освіта	математика	1)Українська мова та література 2) Іноземна мова або Історія України
	Філологія (переклад з двох іноземних мов – англійської та німецької)	Англійська мова	1) Українська мова та література 2) Історія України
	Філологія (російсько-український переклад)	Російська мова	1) Українська мова та література 2) Історія України
	Соціологія	Історія України	1)Українська мова та література; 2)Математика або іноземна мова
	Фінанси і кредит, Облік і аудит, Економіка підприємства, Маркетинг	математика	1)Українська мова та література; 2)Історія України або Іноземна мова
Маріупольський державний гуманітарний університет	Дошкільна освіта	Українська мова та література	1)біологія; 2)історія України
	Документознавство та інформаційна діяльність, Історія, Філологія(українська мова та література, Мова та література (російська), Переклад (українська, російська, польська)) Журналістика, Реклама та зв'язки з громадськістю	Українська мова та література	1) Іноземна мова 2) Історія України
	Філологія (Мова та література (англійська), Мова та література (новогрецька), Мова та література (німецька) Мова та література (італійська)), Переклад (англійська, новогрецька, німецька, італійська), Міжнародні відносини	Іноземна мова	1) Українська мова та література 2) Історія України
	Практична психологія	Біологія	1) Українська мова та література 2) Історія України
	Правознавство	Історія України	1)Українська мова та література 2) Іноземна мова

ВНЗ	Напрямок/спеціальність	Перелік вступних випробувань (сертифікати)	
		профільний	Непрофільні
	Міжнародна економіка, Менеджмент	математика	1)Українська мова та література 2) Іноземна мова
Горловський державний педагогічний інститут іноземних мов	Філологія Практична психологія	Іноземна мова	1)Українська мова та література 2) Історія
	Історія	Історія	1)Українська мова та література 2) Іноземна мова
Горловський автодорожній інститут ДонНТУ	Економічна кібернетика, Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування Менеджмент, будівництво, Транспортні технології (за видами транспорту), Автомобільний транспорт	математика	1)українська мова та література; 2) Фізика або Хімія або Історія України або Іноземна мова (англійська, німецька, французька)
Азовський морський інститут	Право	Історія України	1) українська мова та література; 2) іноземна мова

(Сектор з питань науки та вищої школи
управління освіти і науки ОДА)

ОСНОВНІ ЗАХОДИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ РОБОТИ ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗНО- 2010

На базі відділу зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти обласного інституту післядипломної педагогічної освіти діє сайт (www.znomon.at.ua), де постійно надається інформація стосовно проведення ЗНО-2010 та моніторингових досліджень.

У газеті «Донеччина» започаткована постійно діюча рубрика, де публікувались матеріали щодо якісної підготовки до ЗНО-2010 та процедурних особливостей реєстрації та проведення ЗНО.

Інформація про пункти реєстрації та особливості ЗНО-2010 надавалась:

- у Інтернет-виданнях «Остров», «novosti.dn.ua»;
- на сайтах облдержадміністрації www.donoda.gov.ua ; управління освіти і науки www.osvita.dn.ua ; Донецького облІППО www.ippo.dn.ua, www.znomon.at.ua ;
- у новинах ТРК «Регион – Донбасс» (15.12.2009, 19.12.2009); у новинах на «27 каналі» обласної державної телерадіокампанії (16.12.09)
- у виступах на «Донецком радио» (14.12.2009, 15.12.2009); на радіо «Центр» (15.12.2009);
- у прямих ефірах на телебаченні:
програма «На підйомі» (4.12.2009, 26.01.2010, 28.05.2010); програма «Освіта Донеччини» (постійно)

З метою максимальної поінформованості громадськості про особливості ЗНО-2010 у загальноосвітніх навчальних закладах оформлено **інформаційні куточки «Готуємося до ЗНО»**, у предметних кабінетах оновлено методичні матеріали, зразки тестів (Лист облІППО від 27.11.2008 р. № 749/02). Проводились консультації для випускників (за графіками роботи).

Серпень – вересень 2009 р. Аналіз та обговорення результатів ЗНО-2009 на предметних методичних об'єднаннях, нарадах інспекторів, колегії управління освіти, на колегіях відділів освіти міських рад та райдержадміністрацій.

Внесення коректив в діяльність методичних служб щодо якісної підготовки педагогів до ЗНО-2010.

Серпень 2009 р. Участь кураторів у роботі колегій відділів освіти міських рад та райдержадміністрацій з метою обговорення перших результатів ЗНО-2009 та внесення коректив у плани робіт.

Вересень 2009 р. Навчання учасників II етапу Всеукраїнського конкурсу розробників тестових завдань для ЗНО, організоване за підтримки Програми сприяння зовнішньому тестуванню в Україні. За результатами навчання 52 переможці конкурсу (з них 7 - з Донецької області) отримали сертифікати розробників тестових завдань.

23 жовтня 2009 р. Семінар для відповідальних за організацію та проведення зовнішнього оцінювання в адміністративних одиницях області. Розповсюдження інформаційно-методичних матеріалів для підготовки до ЗНО-2010 (відеоролик про особливості реєстрації, відеоролик про особливості процедури проходження ЗНО, програми, демонстраційні тести, зразки тестових завдань, специфікація та оцінювання тесту).

25 жовтня 2009 р. Регіональна нарада-семінар проректорів та відповідальних секретарів приймальних комісій (МОН України) з метою організації вступної кампанії 2010 р.

28 жовтня 2009 р. Селекторна нарада за участю ДРЦОЯО, начальників управлінь (відділів) освіти щодо організації та проведення зовнішнього оцінювання 2010 р.

17-21 листопада 2008 р. Навчання відповідальних за реєстрацію випускників поточного та минулих років на базі Донецького регіонального центру оцінювання якості освіти.

2 грудня 2009 р. Семінар-нарада для заступників директорів професійно-технічних навчальних закладів щодо особливостей ЗНО-2010, реєстрації на основну сесію та підготовки випускників до тестування.

2 грудня 2009 р. Семінар для керівників методичних об'єднань учителів української мови і літератури області з питань якісної підготовки учнів до ЗНО-2010.

22 грудня 2009 р. Селекторна нарада для начальників управлінь (відділів) освіти області щодо актуальних питань ЗНО-2010.

Серпень – грудень 2009 р. Проведення майстер-класів з переможцями Всеукраїнського конкурсу розробників тестових завдань, залучення їх як експертів до аналізу регіональних збірок тестових завдань.

На курсах підвищення кваліфікації педагогічних кадрів облІППО опрацьовувались модулі «Моніторинг якості освіти: результати ЗНО-2009, особливості ЗНО-2010», «Науково-методичні засади педагогічного оцінювання. Тестові технології».

Протягом 2009/2010 н.р. проведення рад шкіл з метою максимального інформування громадськості (учнів, батьків, випускників минулих років) щодо особливостей реєстрації та проходження ЗНО-2010.

Протягом 2009/2010 н.р. консультування вчителів-предметників, методичних служб стосовно організації ЗНО-2010 на місцях.

13 січня 2010 р. Прес-конференція за головуванням начальника управління освіти і науки Ю.І. Соловйова.

Березень 2010 Проведення пробного тестування.

Квітень 2010. Методичні рекомендації щодо організації самоосвітньої діяльності учнів-випускників основної та старшої школи в період підготовки до іспитів у 2009/2010 навчальному році.

Листопад – грудень 2009р. Підготовлено та проведено телеуроки для учнів 11 класів з тематики ЗНО-2010 (період подовжених канікул та карантину).

Таблиця 2

Графік телеурків на «27 каналі»
Щоденний час – 8.20 – 8.50; повтор – 16.10 – 16.40

Термін	П.І.Б.	Предмет	Тема
05.11.09 06.11.09 07.11.09	Потьомкіна Лариса Леонідівна Заслужений учитель України канд. математичних наук Ліцей «Ерудит»	математика	«Рівняння та нерівності» «Графіки функцій» «Вектори в просторі»
08.11.09 09.11.09	Безверная Любов Владимирова Заслужений учитель України Ліцей «Ерудит»	біологія	«Нуклеїнові кислоти», «Білки»
10.11.09 11.11.09 12.11.09	Исаенко Владимир Васильович учитель фізики, Відмінник освіти України Ліцей при ДонНУ	фізика	«Основи кінематики» «Основи динаміки» «Закони збереження»
13.11.09	Завертона Наталія Єгорівна учитель біології, учитель-методист, заслужений учитель України Ліцей при ДонНУ	біологія	«Генетика»
14.11.09	Ручка Миколай Іванович Методист вищої категорії, президент Євроклубу «Поліглот» Ліцей при ДонНУ	французька мова	«Лексико-граматичні труднощі при підготовці до ЗНО»
15.11.09	Коваленко Наталія Владимирова Вчитель математики, кандидат фіз.-мат наук, викладач ДонНУ	математика	«Вектори. Координатний метод»

16.11.09	Кириченко Марія Олександрівна учитель української мови, методист вищої категорії ліцей при ДонНУ	українська мова	«Формування мовних умінь та навичок учнів у підготовці до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови»
17.11.09	Макісмов Юрій Олександрович Вчитель математики ліцей ДонНУ	математика	«Способи розв'язання планіметричних та стереометричних задач»
18.11.09	Безрідна Валентина Петрівна Учитель історії вищої категорії, учитель-методист Ліцей ДонНУ	історія	Підготовка до ЗНО з історії України з теми: Україна в 20- 30 рр. XX ст.» (11 кл).
19.11.09	Комісарова Ганна Семенівна Учитель географії, учитель- методист вищої категорії вихователь – методист Ліцей ДонНУ	географія	Тестування з географії
20.11.09	Бондаренко Ігор Анатолійович учитель вищої кваліфікаційної категорії ліцей «Ерудит»	історія	Підготовка до ЗНО з теми: «Друга світова війна» (11 кл.)
21.11.09	Васильєв Станіслав Миколайович Учитель вищої категорії, учитель-методист Ліцей ДонНУ	математика	«Числа і вирази»

14.12.2009

Історія України. Клас 11

Тема: Особливості повоєнної відбудови України.

Учитель: Бондаренко Ігор Анатолійович

ЗССІЗ «Ерудит»

15.12.2009

Українська мова Клас: 11

Тема: Синтаксис складного речення. Готуємося до зовнішнього незалежного оцінювання.

Учитель: Кириченко Марія Олександрівна

ліцей при ДонНУ

16.12.2009

Хімія. Клас 11.

Тема: Узагальнення знань з органічної хімії при підготовці до ЗНО.

Учитель: Іванова Людмила Леонідівна

ліцей при Донецькому національному медичному університеті.

17.12.2009

Іноземні мови (англійська) Клас 11.

Тема: Граматика. Узгодження часів.

Розмовна практика. Чому і для чого ми вивчаємо іноземну мову?

Учитель: Димковська Тетяна Леонідівна

Донецький ліцей «Колеж».

18.12.2009

Біологія. Клас 11

Тема: Екологічні фактори
Учитель: Андрєєва Євгенія Анатоліївна
технічний ліцей, м. Донецьк
21.12.2009

Хімія. Клас 11.

Тема: Ненасичені вуглеводні.
Учитель: Шкель Ганна Станіславівна
ліцей при ДонНУ
22.12.2009

Іноземні мови (німецька)

Клас 11.

Тема: Подолання лексико-граматичних ускладнень при виконанні письмових завдань.
Учитель: Грушник Тетяна Миколаївна
школа №19, м. Донецьк.
23.12.2009

Іноземні мови (французька)

Клас 11.

Тема: Подолання лексико-граматичних ускладнень при виконанні письмових завдань.
Учитель: Биваліна Людмила Никифорівна
гімназія №115, м. Донецьк
24.12.2009

Математика. Клас 11

Тема: Тригонометричні рівняння
Учитель: Чернишов Павло Володимирович
технічний ліцей, м. Донецьк
25.12.2009

Математика. Клас 11

Тема: Узагальнення і систематизація знань з теми «Похідна».
Учитель: Толпигін Олександр Єгорович
ліцей «Інтелект», м. Донецьк

Система телеурків стала повчальною не тільки для учнів, але й для педагогічних працівників, оскільки можна було порівняти методологічні підходи до викладання тієї чи іншої теми, внести корективи тощо.

Особливе місце серед нормативно-правової бази організації та проведення тестування 20010 року належить розпорядженню голови облдержадміністрації. Мета розпорядження – якісна підготовка та організоване проведення зовнішнього незалежного оцінювання, унормування правовідносин у сфері незалежного оцінювання рівня знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів для здійснення прийому їх до вищих навчальних закладів на конкурсній основі відповідно до рівня знань та здібностей незалежно від форми власності навчального закладу та джерел оплати за навчання, покладання відповідальності за організацію охорони громадського порядку, медичного обслуговування під час проведення зовнішнього оцінювання на відповідні управління (відділи) облдержадміністрації та органи місцевого самоврядування.

Розпорядження голови облдержадміністрації

Від 19.04.2010

№ 209

Організація зовнішнього
незалежного оцінювання - 2010

На виконання Указу Президента України від 20.03.2008 № 244/2008 «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні», Постанови Кабінету Міністрів України від 31.12.2005 № 1312 «Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» та з метою якісної підготовки до проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень осіб, які виявили бажання вступати до вищих навчальних закладів у 2010 році:

1. Головам міських рад та райдержадміністрацій:

1.1. Вжити заходів по створенню належних умов щодо підготовки до роботи пунктів тестування у містах Донецьк, Краматорськ, Макіївка, Горлівка, Маріуполь, Красноармійськ для проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників.

1.2. Сприяти організації підвезення учасників зовнішнього незалежного оцінювання до пунктів тестування згідно графіку проведення та їх кількості.

2. Управлінню освіти і науки облдержадміністрації (Соловійов) спільно з Донецьким регіональним центром оцінювання якості освіти (Власов):

2.1. Організувати інформаційно-просвітницьку роботу щодо підготовки до проведення зовнішнього незалежного оцінювання - 2010.

2.2. Забезпечити навчання педагогічних працівників для роботи на пунктах тестування та перевірки тестових робіт.

2.3. Створити умови для здійснення контролю громадськими спостерігачами під час проведення зовнішнього незалежного оцінювання.

3. Управлінню МВС України в Донецькій області (Куп'янський), управлінню ДАІ ГУМВС України в Донецькій області (Блазівський): забезпечити функціональне супроводження всіх етапів тестування, зокрема, попередження зловживань та порушень порядку проведення тестування під час його проведення.

4. Головному управлінню охорони здоров'я облдержадміністрації (Аніщенко) відповідно до встановленого графіку тестувань організувати чергування медичних працівників на пунктах тестування.

5. Відділу прес-служби управління забезпечення діяльності керівництва облдержадміністрації (Данчук) забезпечити висвітлення ходу підготовки та проведення зовнішнього оцінювання в засобах масової інформації.

6. Контроль за виконанням розпорядження покласти на заступника голови облдержадміністрації Адамова Б. І.

Голова облдержадміністрації

А. М. Близнюк

Оскільки результати ЗНО вважаються елементом моніторингу якості освіти на національному рівні у відповідності до моделі управління якістю освіти (рис.3), на основі аналізу результатів ЗНО2009 року, обговорених на колегії управління освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації від 29.09.2009 року, управлінням (відділам) освіти та методичним кабінетам(центрам) запропонували провести ретельний аналіз результатів ЗНО-2009 навчальних закладів, визначити негативні та позитивні чинники, що вплинули на результати тестування 2009 року та внести корективи у план роботи з метою покращення результатів ЗНО-2010 (лист Донецького облППО від 15.10.2010 № 449/02).

Рис.3. Модель управління якістю освіти

Слід зауважити, що більша частина управлінських кадрів підійшла відповідально до запропонованих алгоритмів організації роботи на місцях, до аналітичної роботи стосовно результатів ЗНО-2009. В той же час траплялись випадки простого відписування або ж копіювання запропонованого звіту УОН, облППО (Додаток 3).

Загальні зауваження стосовно корекційних заходів:

1. Невміння чітко визначати чинники, які впливали на результати ЗНО, а звідси – неточність напрямків коригувальної роботи.

2. Залишення поза сферою уваги у більшості суб'єктів початкової школи. Роботу з тестами треба розпочинати саме з початкової ланки (учні, педагоги) з огляду на те, що і формат державної підсумкової атестації, і міжнародні проекти, і подальше навчання у школі та ВНЗ проходить з використанням тестових завдань.
3. Зосередження основної роботи по підготовці до тестування тільки у випускних класах. Пропедевтичної роботи стосовно 9-х, 10-х класів не висвітлено.
4. Поза увагою залишилась профільна і допрофільна підготовка учнів.
5. Неврахування психологічного супроводу, хоч у чинниках згадується.
6. Неврахування початкового рівня навчальних досягнень учнів з метою прогнозування реальних результатів ЗНО.
7. Планування вивчення стану викладання предмету як основного чинника результатів ЗНО тільки незначною кількістю суб'єктів.
8. Відсутнє вивчення досвіду кращих шкіл, педагогів в межах міста(району) області.

Маємо констатувати наявність проблем аналітичної складової моделі управління якістю, про що керівникам методичних служб в процесі роботи постійно-діючого семінару було доведено до відома і запропоновано уважніше віднестись до коригувальних заходів та за потреби розширити їх.

На виконання рішення колегії управління освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації від 20.08.2009 №6 «Пріоритетні напрямки діяльності регіональної освітньої системи в умовах поглиблення модернізації освіти», наказу колегії управління освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації від 08.10.2009 №553 «Про зовнішнє незалежне оцінювання як інструментарій оцінювання якості освіти (за результатами оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів Донецької області в 2009 році)», наказу управління освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації від 03.02.2010 № 46 «Про вивчення стану виконання навчальних програм та підготовки до ЗНО-2010», з урахуванням необхідності надолуження виконання навчальних програм у зв'язку з вимушеним призупиненням навчальних занять, спричинених захворюваністю учнів на грип, гострі респіраторні інфекції та іншими причинами, управлінням освіти і науки спільно з інститутом післядипломної педагогічної освіти розробили Програму вивчення стану виконання навчальних програм та підготовки до ЗНО-2010, яка стала додатковим стимулом для активізації даного напрямку роботи (Додаток 4).

Результативність педагогічних кадрів (у тому числі і результати ЗНО) у міжатаестаційний період відділ атестації облІППО рекомендував враховувати при розгляді атестаційних справ педагогічних кадрів.

Питання про підготовку керівних та педагогічних кадрів до впровадження ЗНО заслуховувалось на нараді облІППО. Крім того, реалізується програмно-цільовий проект «Підготовка педагогічних кадрів до впровадження зовнішнього незалежного оцінювання».

Які ризики прогнозувались у зв'язку зі змінами нормативно-правової бази та перебігу навчально-виховного процесу в області?

1. Невідповідність профілю навчання учнів профільним дисциплінам вступних іспитів вищого навчального закладу.
2. Зниження результатів у зв'язку з публікацією тестових завдань українською мовою.
3. Низькі результати з іноземних мов, які ВНЗ внесли до переліку екзаменаційних дисциплін за півроку до іспитів.
4. Низьку мотивацію для отримання високих балів з мови у зв'язку з невизнанням її профільною дисципліною.

ПЕРЕБІГ ОСНОВНОЇ СЕСІЇ ТЕСТУВАННЯ ЗНО-2010

Внесення змін до процедури проведення ЗНО-2010 (зменшення пунктів тестування та функціонування їх у районних центрах або великих містах; проведення тестування після завершення навчання у середній школі, можливість використання сертифікатів минулих років, а для частини абітурієнтів – можливість складати іспити у вищих навчальних закладах) спричинило зменшення кількості учасників ЗНО. У основній сесії тестування відсоток участі коливався 79% до 86% (по Україні 78% - 88%). Крім того, основна частина учасників ЗНО-2010 до пунктів тестування добиралась самостійно, що призвело в перший день і до спізнень, і до «забування» вдома частини необхідних документів. Позаштатних ситуацій у області не зафіксовано. Незначна кількість зафіксованих порушень була пов'язана зі спробами використати мобільний телефон. Відгуки громадських спостерігачів у ЗМІ свідчать про достатньо високий рівень проведення ЗНО-2010 (Додаток 5). Для відстеження перебігу ЗНО-2010 регіональним центром запропонована і успішно впроваджена програма збору даних стосовно перебігу основної сесії тестування.

Для проходження тестування з **української мови та літератури** зареєстровано **36 219** учасників, працювало **48 пунктів** тестування. З'явилися на тестування **31 392** особи, що склало **86,67%** від загальної кількості зареєстрованих (по Україні – **88%**).

Не з'явилося – **4827** осіб (13,33%).

На пунктах тестування працювали 02.06.10 - 2036 педагогічних працівників, 03.06.10 – 2009, 04.06.10 – 2042.

Громадських спостерігачів – 101 та 8 представників ЗМІ.

Для проходження тестування з **іноземної мови** 07.06.10 зареєстровано **8 362** учасника, працювало **33** пункти тестування. З'явилися на тестування **7 329** осіб, що склало **87,65%** від загальної кількості зареєстрованих (по Україні – **87, 7%**).

Не з'явилося – 1033 особи (12,35%).

На пунктах тестування працювали 1420 педагогічних працівників та 12 громадських спостерігачів.

Для проходження тестування з **біології** 09.06.10 зареєстровано **9 079** учасників, працювало **35** пунктів тестування. З'явилися на тестування **7 555** осіб, що склало **83,1%** від загальної кількості зареєстрованих (по Україні – **86%**). Не з'явилося – 1524 особи (16,9%).

На пунктах тестування працювали - 1538 педагогічних працівників та 14 громадських спостерігачів.

Для проходження тестування з **географії** 11.06.2010р. зареєстровано **5263** учасника, з'явилося – **4251**, що складає 80,64% (по Україні – **84, 7%**).

Не з'явилося – **1012** осіб (19,36%).

В області функціонувало **22** пункти тестування (354 аудиторій).

На пунктах тестування працювали 905 педагогічних працівників та 10 громадських спостерігачів.

Для проходження тестування з **математики** зареєстровано **24 834** учасника, працювало **48 пунктів** тестування. З'явилися на тестування **20 899** осіб, що склало **84,02%** від загальної кількості зареєстрованих (по Україні – **85, 2%**).

Не з'явилося – **3935** осіб (15,88%).

На пунктах тестування працювали 14.06.10 - 2067 педагогічних працівників, 15.06.10 – 2108.

Громадських спостерігачів – 32.

Для проходження тестування з **історії України** зареєстровано **26 624** учасника, працювало **52 пункти** тестування. З'явилися на тестування **22 662** осіб, що склало **85,11%** від загальної кількості зареєстрованих (по Україні – **85, 8%**).

Не з'явилося – **3962** осіб (14,89%).

На пунктах тестування працювали 17.06.10 - 2067 педагогічних працівників, 18.06.10 – 2108.

Громадських спостерігачів – 44.

Для проходження тестування з **хімії** 21.06.2010р. зареєстровано **2 263** учасника, з'явилося – **1 792**, що склало **79,1%**. (по Україні - **78.3%**) Не з'явилося – **471** особи (20,9%).

В області функціонувало 9 пунктів тестування (153 аудиторії).

На пунктах тестування працювали 389 педагогічних працівників та 4 громадських спостерігача.

Для проходження тестування з **фізики** 23.06.2010р. зареєстровано **4 644** учасника, з'явилося – **3 876**, що склало **83,38%** (по Україні - **81%**). Не з'явилося – **768** особи (16,62%).

В області функціонувало 18 пунктів тестування (313 аудиторій).

На пунктах тестування працювали 791 педагогічний працівник та 8 громадських спостерігачів.

Узагальнені дані про перебіг основної сесії тестування 2010 року в області і Україні в порівнянні з 2009 роком наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Узагальнена таблиця перебігу основної сесії ЗНО-2010

Предмет ЗНО	Термін	К-ть ПТ	К-ть ауд.	К-ть інструк.	К-ть зареєстр. учасників ЗНО	Відсутні	Фактична участь	ЗНО-2010 (% участі)		ЗНО-2009 (% участі)		Громад. спостер.	ЗМІ	Апеляц.	Поруш.	Позашт. ситуац.
								область	Україна	область	Україна					
Укр. мова	02.06.	48	809	2036	12 094	1631	10 463	86,1%	87,3%			36	8		1	
	03.06.	46	803	2009	11 982	1601	10 381	86,22%	88,2%			32		1	3	
	04.06.	48	811	2042	12 143	1595	10 548	86,41%	88,5%			33			2	
Всього					36 219	4827	31392	86,24%	88%	35687 (93%)	433 501 (93,8%)	101	8	1	6	
Іноземні мови	07.06.	33	561	1420	8 362	1033	7329	87,65%	87,7%	3879 (79,9%)	59987 (80,7%)	12		1	2	
Біологія	09.06.	35	610	1538	9 079	1524	7555	83,1%	86%	7094 (89,5%)	102073 (91,4%)	14			2	
Географія	11.06.	22	354	905	5 263	1012	4251	80,64%	84,7%	1083 (67,5%)	50550 (84,7%)	10				
Математ ика	14.06.	48	822	2067	12 308	1954	10 354	84,02%	85%			22			3	
	15.06.	48	840	2108	12 526	1981	10 545	84,03%	85,4%			24				
Всього					24 834	3935	20899	84,02%	85,2%	22773 (90,9%)	235 305 (90,8%)	46			3	
Історія України	17.06.	51	875	2195	13 076	1960	11 116	85,01%	85,6%			24				
	18.06.	52	909	2277	13 548	2002	11 546	85,22%	86,0%			20				
Всього					26 624	3962	22662	85,11%	85,8%	12490 (90,9%)	178945 (91,7%)	44				
Хімія	21.06.	9	153	389	2 263	471	1792	79,1%	78,3%	1795 (79,6%)	28 650 (83,8%)	4				
Фізика	23.06.	18	313	791	4 644	768	3876	83,38%	81%	1870 (81,8%)	32142 (84,1%)	8				

РЕЗУЛЬТАТИ ЗНО-2010

Система оцінювання відповідей тестів ЗНО-2010 (тестові бали)

Кожен з предметів ЗНО-2010 мав певну кількість завдань тестового характеру, за виконання яких учасник тестування набирив певну суму тестових балів. Кількість завдань, як і максимальна кількість балів, по кожному предмету ЗНО відрізнялась. Найбільшу кількість завдань (61) мали тести з української мови та літератури, найменшу кількість (не означає найлегші) – з математики (36). Особливість 2010 року – вилучення з математичних тестів творчих завдань (завдань з розгорнутою відповіддю). Система оцінювання відповідей на завдання тестів ЗНО-2010 (тестові бали) наведена в узагальненій таблиці 4. Система оцінювання завдань з певного предмету була оприлюднена у жовтні 2009 року і кожен бажаючий міг чітко знати яку кількість балів за яке завдання можна отримати.

Після перевірки завдань тестові бали переводились у рейтингову шкалу (від 100 до 200 балів), результати якої враховували у конкурсному відборі ВНЗ. Як видно із порівняльної таблиці (Таблиця 5) шкал переведення тестових балів у рейтингову шкалу (від 100 до 200 балів) у 2008 - 2010 рр. з чотирьох предметів математика, фізика, німецька, іспанська мови для отримання максимального рейтингового балу потрібно було виконати абсолютно усі завдання. З інших предметів можливість допустити помилку коливалась від двох (хімія) до семи тестових балів (українська мова). Незначне зменшення шкал переведення з тестових балів у рейтингову шкалу відбулося тільки з іноземних мов. Прогнози за результатами ЗНО-2009 (*Можна прогнозувати, що при незначному збільшенні кількості учасників тестування або зміни шкали переведення тестових балів, результати погіршаться*) збільшення кількості учасників з певного предмету, збільшення межі переведення балів із однієї градації у іншу справдилися. Навіть спрощення завдань з математики не стало поштовхом до значного зростання результатів. Тенденція простягалась не лише Донецької області, а й в інших областях України.

Таблиця 4

Система оцінювання відповідей на завдання тестів ЗНО-2010 (тестові бали)

№ завдання	Максимальний бал за завдання										
	Укр. мова та літ.	Історія України	Матем.	Фізика	Хімія	Біологія	Геогр.	Англ. мова	Франц. мова	Німец. мова	Іспан. мова
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
25	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26	4	1	4	4	1	1	1	1	1	1	1
27	4	1	4	4	1	1	1	1	1	1	1
28	4	1	4	2	1	1	1	1	1	1	1
29	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
30	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1

31	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
32	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
33	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
34	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
35	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
36	1	1	2	2	4	1	1	1	1	1	1
37	1	1		2	4	1	1	1	1	1	1
38	1	1			4	1	1	1	1	1	1
39	1	1			4	1	1	1	1	1	1
40	1	1			4	1	1	1	1	1	1
41	1	1			2	1	1	1	1	1	1
42	1	1			2	1	1	1	1	1	1
43	1	1			2	1	4	1	1	1	1
44	1	1			2	1	4	1	1	1	1
45	1	1			2	1	4	1	1	1	1
46	1	1			2	1	4	1	1	1	1
47	1	1			2	1	4	2	2	2	2
48	1	1			2	1	4	2	2	2	2
49	1	1			2	1	4	2	2	2	2
50	1	1			2	1	4	2	2	2	2
51	1	4			2	4	4	24	24	24	24
52	1	4			2	4	4				
53	1	4			2	4	4				
54	1	4			2	4	2				
55	1	4			2	4	2				
56	1	4			2	4	2				
57	4	2			2	4	2				
58	4	2			2	2	2				
59	4	2			2	2					
60	4	2			2	2					
61	24										
Максимальний бал за тест	111	82	53	53	95	84	94	78	78	78	78

* Після перевірки виконаних завдань з кожного предмету тестові бали переводяться у рейтингові від 100 до 200 балів

**Порівняння шкал переведення тестових балів у рейтингову шкалу
(від 100 до 200 балів) у 2008 - 2010 рр.**

<i>Предмети ЗНО</i>	<i>124 бали</i>			<i>150 балів</i>			<i>180 балів</i>			<i>200 балів</i>		
	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>
Українська мова та література	19	26	28	36	46	48-52	65	78	81-87	91-103	103-111	107-111 104-111
Математика	4	3,5	6-7	8,5	10	15,5	24	34	38-39	51-55	53-54	53
Історія України	15,5	20,5	17,5-19	24	31,5	26-28,5	45	55,5	47,5-49	79-94	80-90	75-82 77-82
Фізика	8,5	5,5	6,5	16	10,5	14,5	33	24,5	35	48-51	47-51	53
Хімія	23,5	17,5	19,5	46	35	36	81	74	70	94-95	93-95	93-95
Біологія	20,5	19,5	21	31,5	28,5	30	55	50,5	50,5	81-86	79-83	77-84
Географія	24,5	24	23,5	38	40	34	62,5	65	52	93-100	95-100	82-94
Англійська мова		11,5	9		26,5	26		45,5	52		58-60	71-78
Французька мова		10,5	11		26,5	25		45	58,5		55-60	71-78
Німецька мова		10,5	7,5		26,5	16		45	58,5		58-60	78
Іспанська мова		10,5	10		26,5	42,5		45	70		56-60	78

ВСЕУКРАЇНСЬКІ РЕЙТИНГИ 2010 (ДОДАТОК 6)

Загальна рейтингова позиція області у 2010 році погіршилась з основної кількості предметів.

Українська мова та література

Всеукраїнський рейтинг з української мови та літератури Донецької області у порівнянні з минулорічним погіршився за усіма позиціями (рис.4). Із другої десятки результати наших абітурієнтів 2010 перейшли до третьої (усього 27 адміністративних одиниць в Україні).

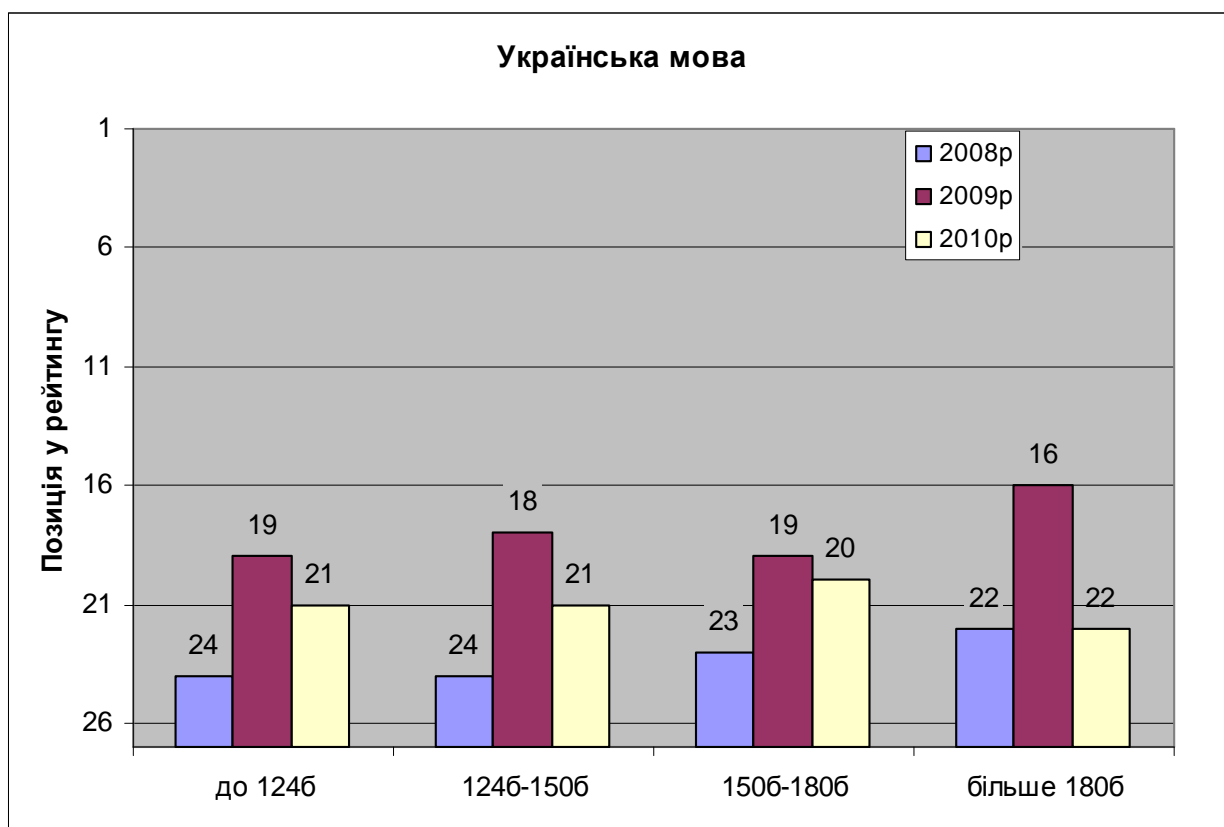

Рис.4. Рейтингові позиції з української мови та літератури учасників ЗНО 2008 - 2010 рр.

- У градації до 124 балів область займає 21 рейтингове місце. У порівнянні з 2009 р. (19 місце) рейтинг погіршився на 2 позиції.
- У градації від 124 до 150 балів – погіршився на 3 позиції (21 місце в порівнянні з 18 минулого року).
- У градації від 150 до 180 балів – погіршився на 1 позицію (20 місце в порівнянні з 19 минулого року).
- У градації від 180 до 200 балів – погіршився на 6 позицій (22 місце в порівнянні з 16 минулого року).

Порівняння градацій у відсотковому відношенні підтверджує негативну динаміку (рис. 5).

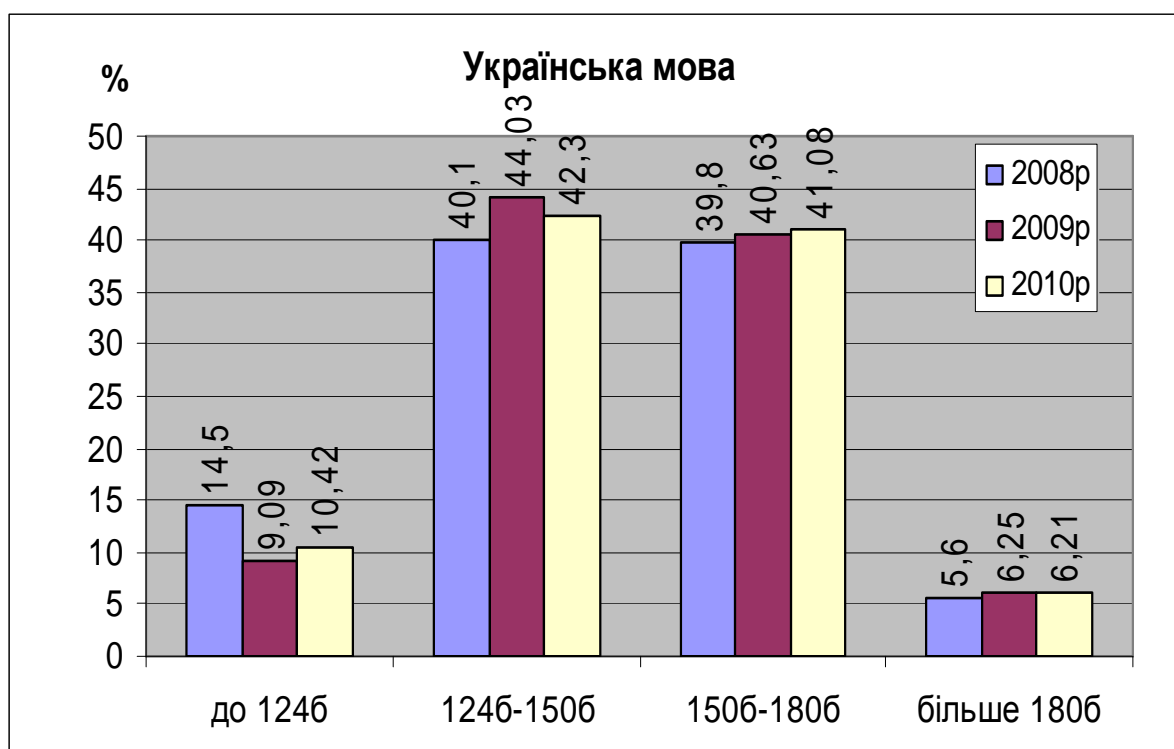

Рис. 5. Результати з української мови та літератури учасників ЗНО 2008 - 2010 рр. (у %)

Якість знань з української мови та літератури (сумарно результати достатнього та високого рівнів), усіх учасників ЗНО-2010 Донецької області, склав **47,29%** (41,08%+6,21%). Минулорічний показник **46,88%**, що свідчить про зростання рівня результатів інших областей. Найкращий у м. Києва 61,2%. Показник по Україні – **51,02%**.

Стосовно результатів випускників 2009/2010 року, які виокремили із загальної маси учасників тестування:

- до 124 балів – **7,76%** (2009 - 7,47%);
- від 124 до 150 балів – **39,11%** (2009 - 38,28%);
- від 150 до 183 балів – **48,96%** (2009 - 48,76%);
- від 183 до 200 балів – **4,17%** (2009 - 5,49%) .

Математика

Всеукраїнський рейтинг з математики Донецької області в порівнянні з минулорічним:

- У градації до 124 балів – покращився на 4 позиції (16 місце проти 20 минулого року).
- У градації від 124 до 150 балів – не змінився (13 місце).
- У градації від 150 до 180 балів – покращився на 4 позицій (12 місце).
- У градації від 180 до 200 балів – на 5 позицій погіршився (17 місце проти 12) (рис. 6).

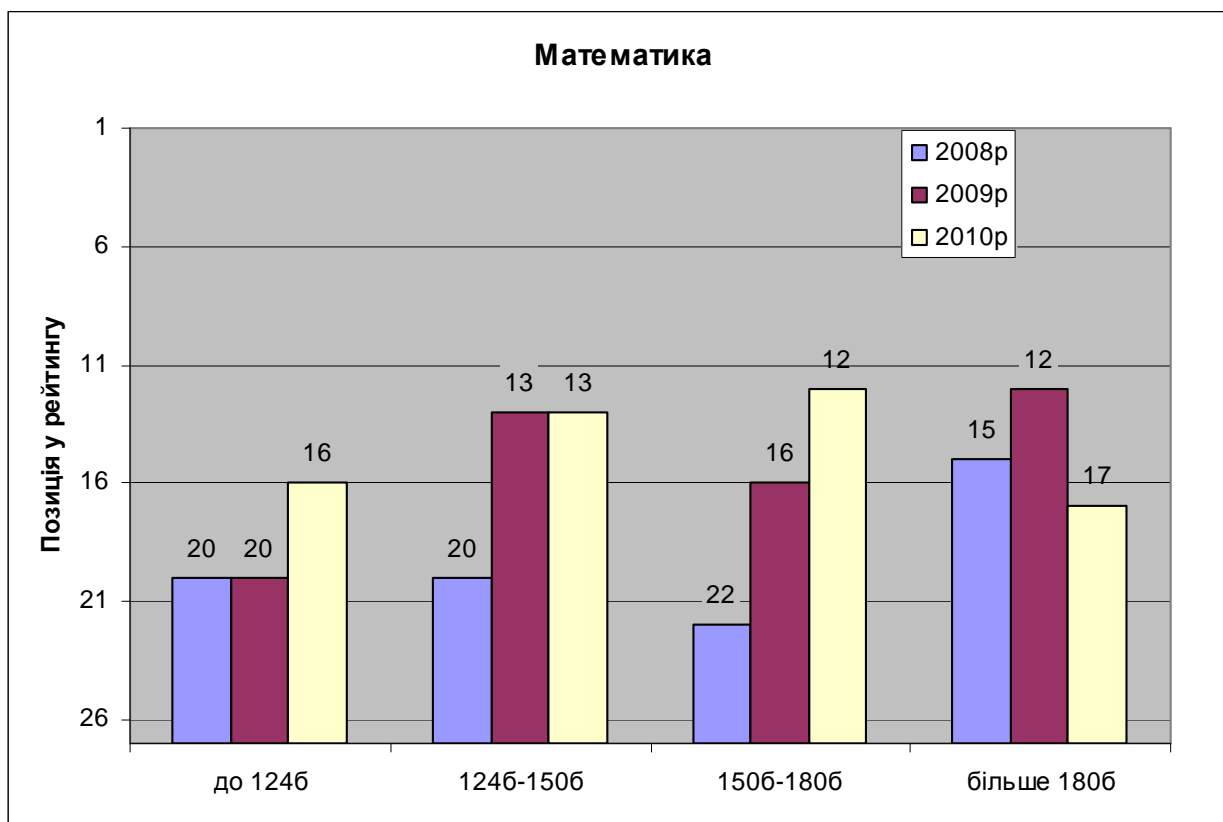

Рис.6. Рейтингові позиції з математики учасників ЗНО 2008 - 2010 рр.

Аналіз відсоткової долі (рис.7) в порівнянні з минулорічним свідчить про незначне «перетікання учасників» на більш високі рівні (градації до 124, до 150, до 180 балів) та стійку тенденцію зменшення результатів найвищої

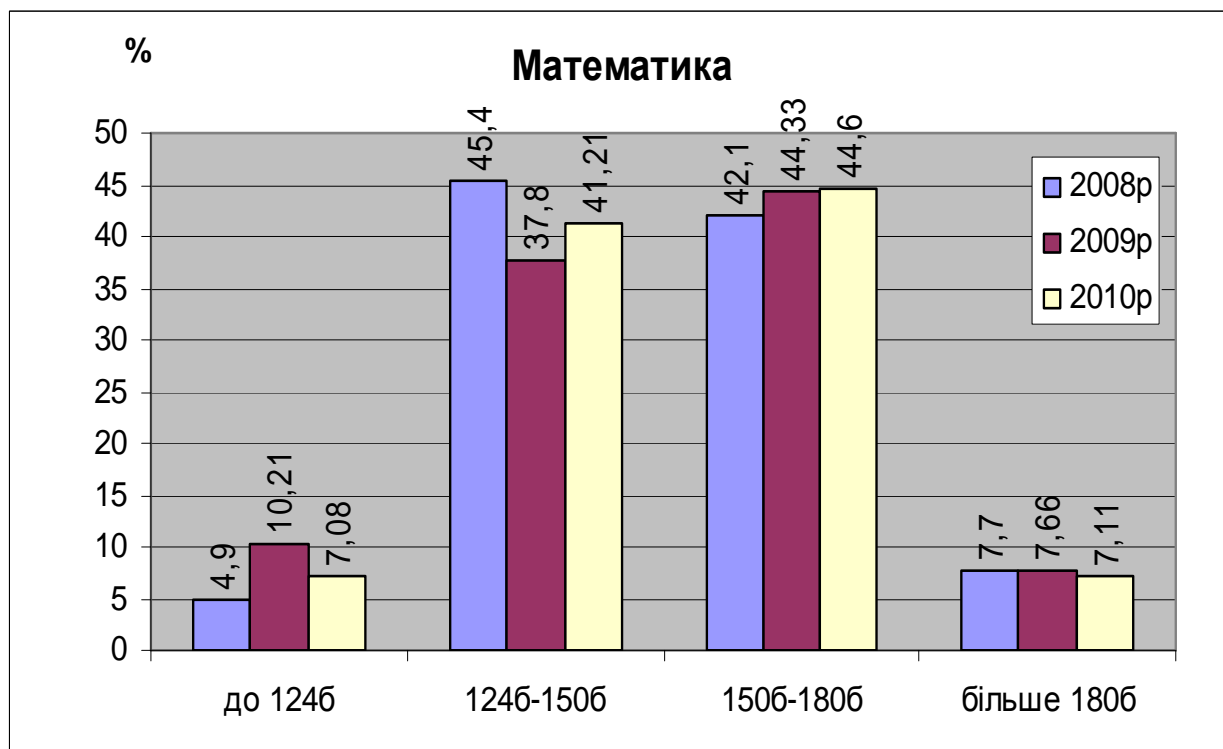

Рис. 7. Результати з математики учасників ЗНО 2008 - 2010 рр. (у %)

градації (від 180 до 200 балів). Причому, ці результати отримані за відсутності в тестових завданнях тестів з розгорнутою відповіддю.

Рівень ефективності з математики всіх учасників ЗНО-2010 в області склав **51,7%** проти 51,99% минулого року. Найкращий – у м. Севастополь 66,68% . По Україні – **52,6%**

Результати випускників ЗНЗ 2009/2010 н.р. розподілились наступним чином:

- до 124 – **6,95%** (2009 - 7,87%);
- від 124 до 150 – **41,17%** (2009 - 32,04%);
- від 150 до 183 – **47,83%** (2009 - 52,94%);
- від 183 до 200 – **4,06%** (2009 - 7,17%).

Історія України

При збільшенні кількості учасників тестування з історії України (22 652 проти 12 490 у 2009 році) всеукраїнський рейтинг області (рис. 8) у градації до 124 балів погіршився на 5 позицій (18 місце).

- У градації від 124 до 150 балів – без змін (19 місце).
- У градації від 150 до 180 балів – погіршився на 3 позиції (21 місце проти 18 місця).
- У градації від 180 до 200 балів – на 2 позиції покращився (16 місце).

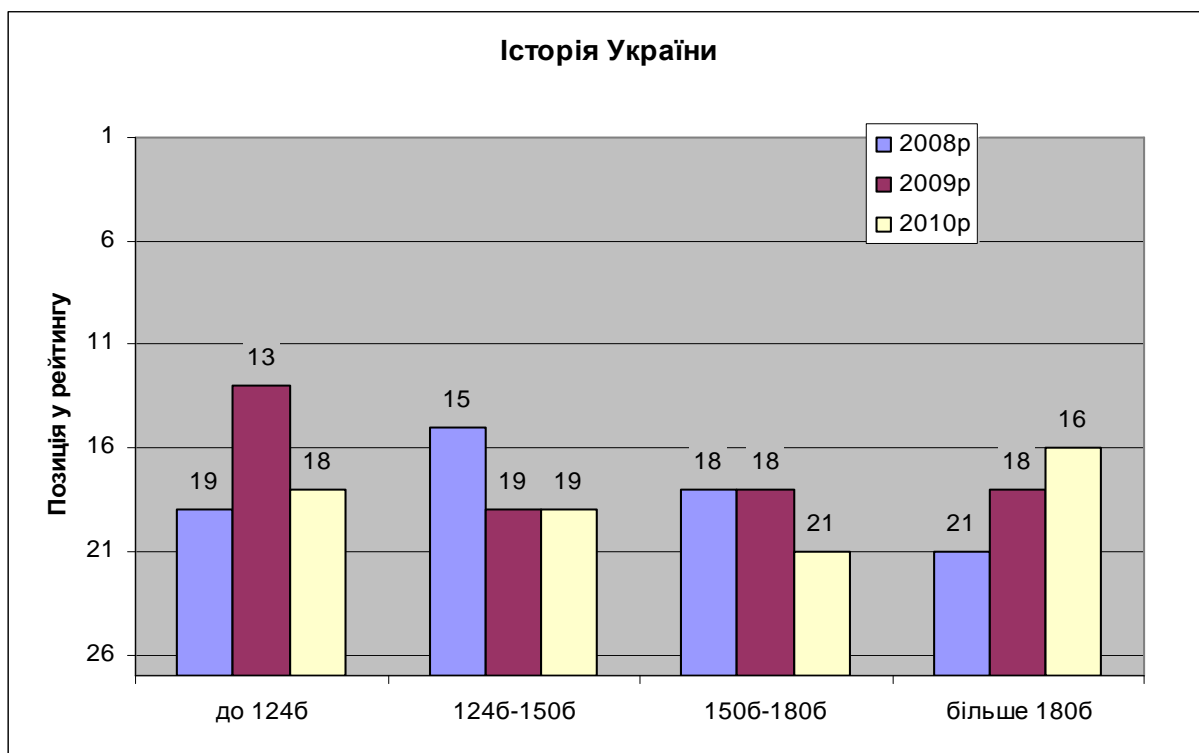

Рис.8. Рейтингові позиції з історії України учасників ЗНО 2008 - 2010 рр.

Збільшення кількості учасників і погіршення рейтингових позицій частково можна пояснити розрахунком абітурієнтів на отримання вищого балу хоч з одного із обов'язкових предметів вступу до ВНЗ.

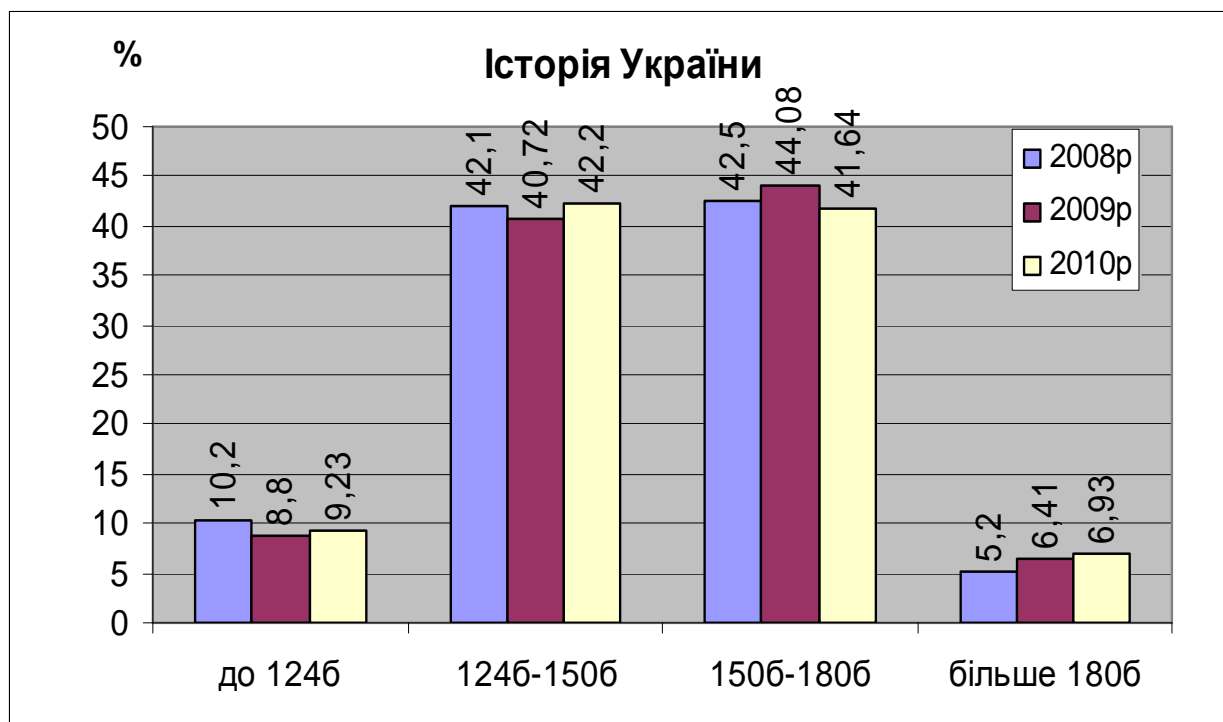

Рис. 9. Результати з історії України учасників ЗНО 2008 - 2010 рр. (у %)

Рівень ефективності з історії України всіх учасників ЗНО-2010 в області склав **48,57%** (у 2009 - **50,49%**). Найкращий у м. Севастополь – 66,68% . По Україні – **51,21%**.

Результати випускників ЗНЗ:

- до 124 балів – **6,95%** (2009 - 7,72%);
- від 124 до 150 балів – **41,17%** (2009 - 37,64%);
- від 150 до 183 балів – **47,83%** (2009 - 49,13%);
- від 183 до 200 балів – **4,06%** (2009 - 5,51%).

Фізика

Один із чинників збільшення кількості учасників (3876 проти 1840) тестування з фізики зумовлено визначенням цього предмету профільним одним із престижних ВНЗ області - Донецькому державному медичному університеті ім. М.Горького. За результатами ЗНО-2010 (рис.10):

- У градації до 124 балів – покращився на 6 позицій (11 місце проти 17 у 2009 р.).
- У градації від 124 до 150 балів – погіршився на 2 позиції (11 проти 9).
- Від 150 до 180 балів погіршився на 3 позиції (10 місце).
- У градації 180-200 балів – погіршився на 1 позицію.

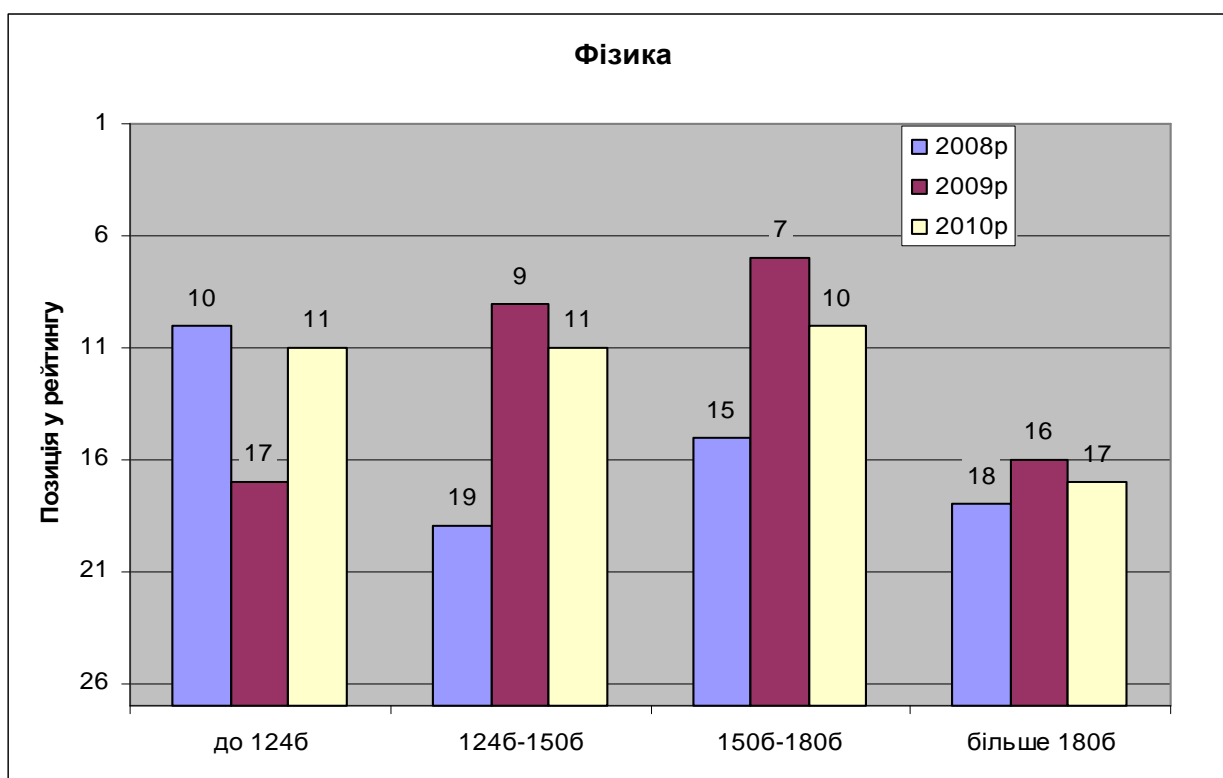

Рис.10. Рейтингові позиції з фізики учасників ЗНО 2008 - 2010 рр.

Негативна динаміка, яка спостерігалась в усіх градаціях, прогнозувалась за результатами ЗНО-2009. Шкала переведення тестових балів від 100 до 200 зазнала змін і збільшилась кількість учасників.

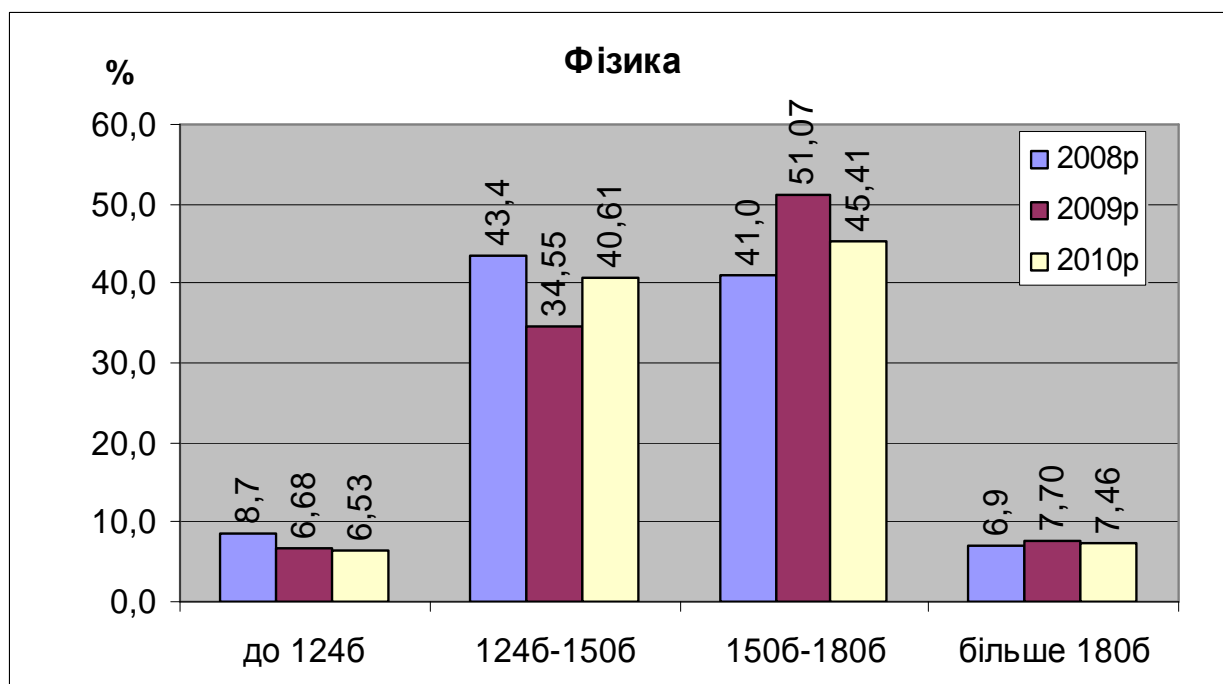

Рис. 11. Результати з фізики учасників ЗНО 2008 - 2010 рр. (у %)

Рівень ефективності навчання з фізики в області склав **52,87%** (2009 - 58,14%). Найкращий у м. Києві – 69,14%. По Україні – 51,92%. Слід

зауважити на негативну тенденцію зменшення рівня якості і у лідера, і по Україні.

Результати випускників ЗНЗ-2010:

- до 124 балів – **4,92%** (2009 - 4,24%);
- від 124 до 150 балів – **41,3%** (2009 - 28,74%);
- від 150 до 183 балів – **49,92%** (2009 - 59,53%);
- від 183 до 200 балів – **3,87%** (2009 - 7,49%).

Хімія

Рейтинг Донецької області (рис.12):

- У градації до 124 балів погіршився на 6 позицій (2009 р. – дванадцяті, 2010 р. - вісімнадцяті).
- У градації від 124 до 150 балів погіршився на 7 позицій (2009 р. – восьмі, 2010 - п'ятнадцяті).
- У градації від 150 до 180 балів погіршився на 8 позицій (2009 р. – восьмі, 2010 - шістнадцяті).
- У градації 180-200 балів покращився на 1 позицію (2009 р. – сімнадцяті, 2010 р. – шістнадцяті).

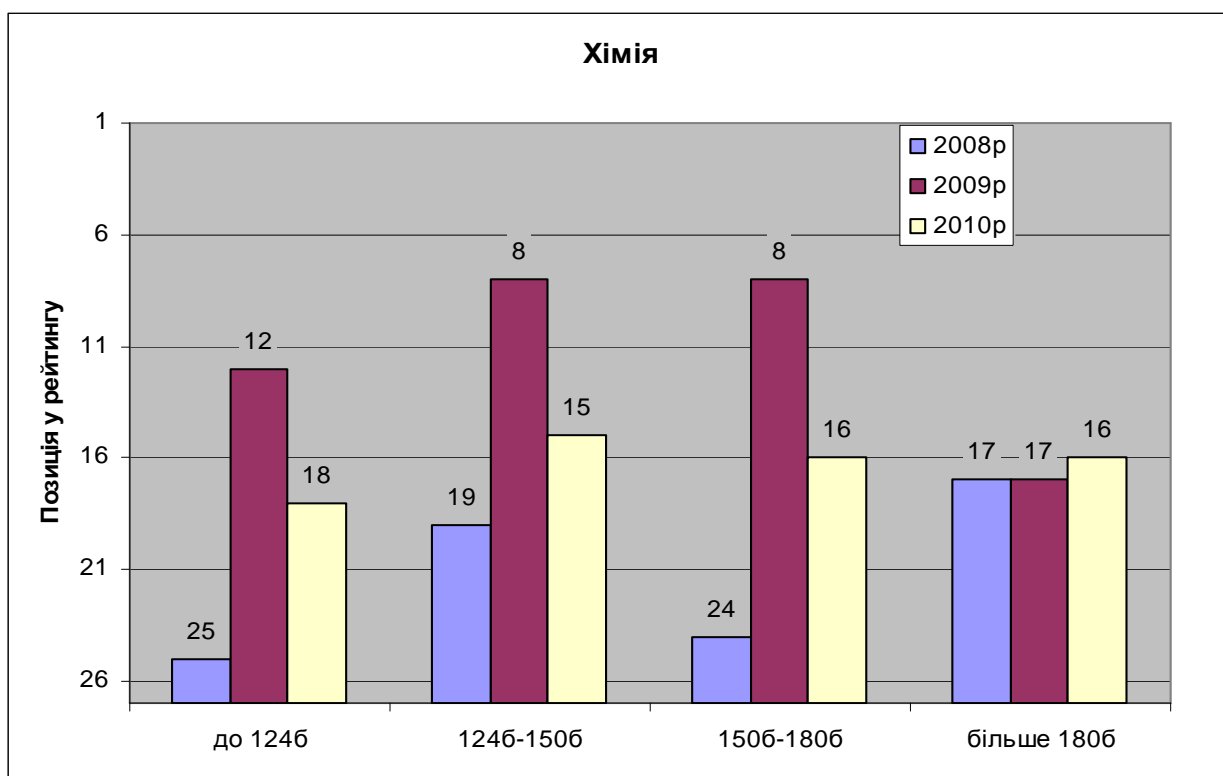

Рис.12. Рейтингові позиції з хімії учасників ЗНО 2008 - 2010 рр.

Негативні тенденції підтверджують і отримані результати за відсотками (рис.13). Зменшилась питома вага з достатнім і високим рівнями. Відбулося перетікання у бік початкового і низького рівнів.

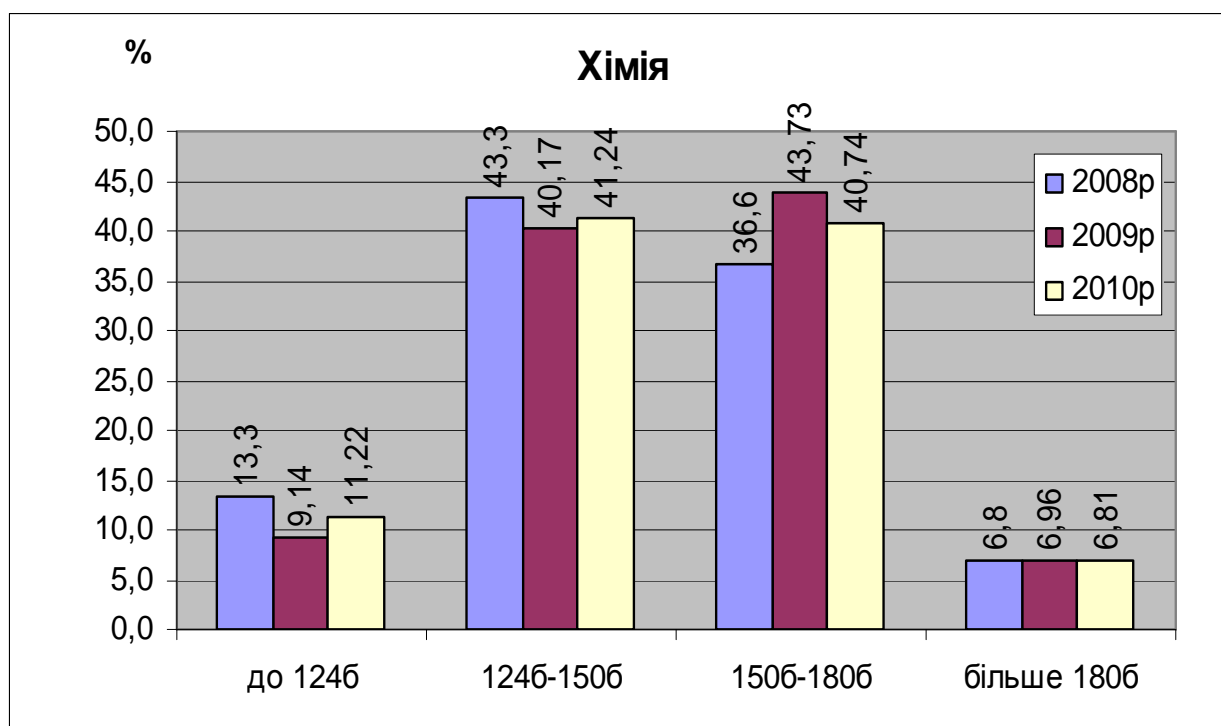

Рис. 13. Результати з хімії учасників ЗНО 2008 - 2010 рр. (у %)

Рівень ефективності навчання з хімії учасників ЗНО-2010 в області склав **47,55%** (2009 - **49,69%**). Найкращий у м. Севастополь - 63,49%. По Україні – **50,49%**.

Розподіл результатів з хімії випускників ЗНЗ 2010 р.:

- до 124 балів – **7,61%** (2009 - 7,12%);
- від 124 до 150 балів – **40,92%** (2009 - 37,93%);
- від 150 до 183 балів – **47,64%** (2009 - 52,78%);
- від 183 до 200 балів – **3,8%** (2009 - 5,34%).

Біологія

Всеукраїнські рейтинги з біології аналогічні рейтингам з фізики (рис 14.). Спостерігається негативна тенденція збільшення низького і достатнього та зменшення середнього рівнів.

- До 124 балів рейтинг погіршився на 9 позицій (2009 р. – дванадцяті, 2010 – двадцять перші).
- Від 124 до 150 балів – погіршився на 8 позицій (2009 р. – одинадцяті, 2010 - дев'ятнадцяті).
- Від 150 до 180 балів – погіршився на 10 позицій (2009 р. – одинадцяті, 2010 – двадцять перші).
- 180-200 балів – покращився на 1 позицію (2009 р. – шістнадцяті, 2010 - п'ятнадцяті).

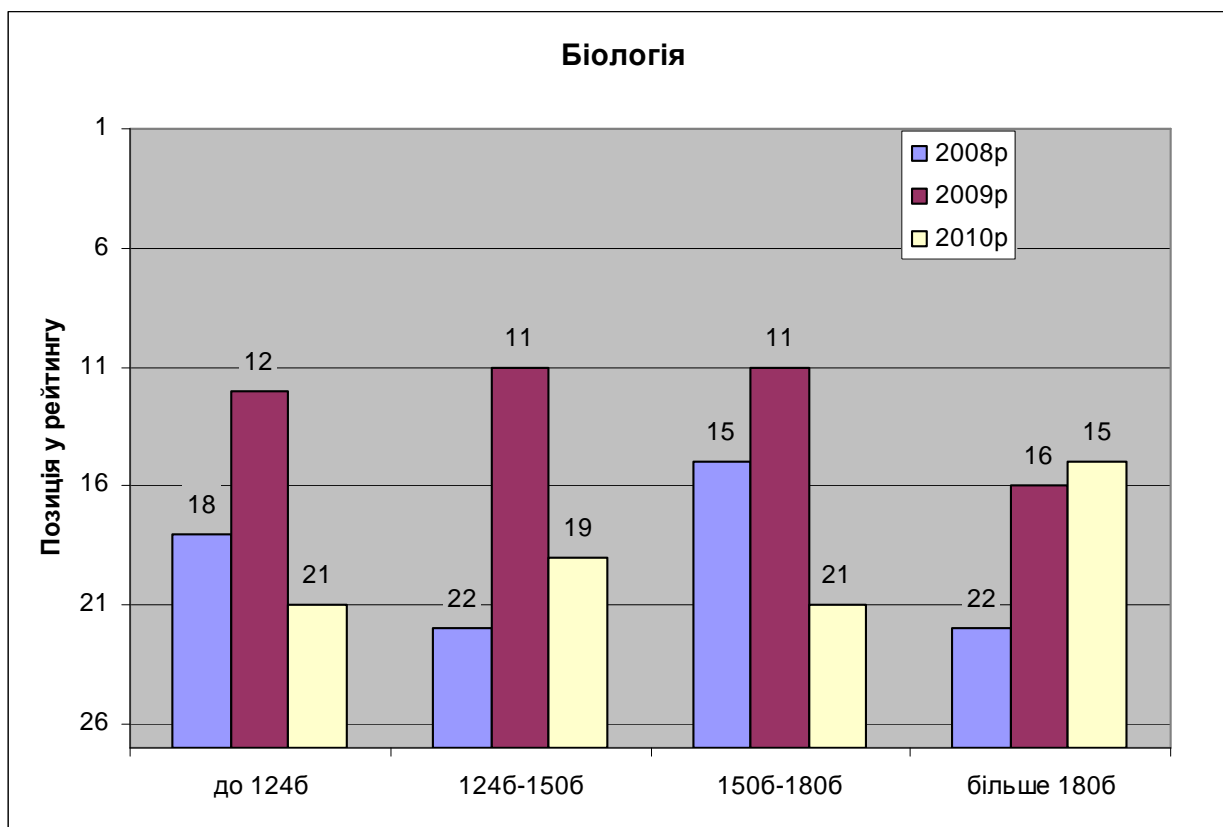

Рис.14. Рейтингові позиції з біології учасників ЗНО 2008 - 2010 рр.

В той же час результати за відсотками (рис.15) з урахуванням допустимої похибки свідчать про відсутність динаміки змін порівняно з 2009 роком з майже однаковою кількістю учасників (в межах 7 тисяч).

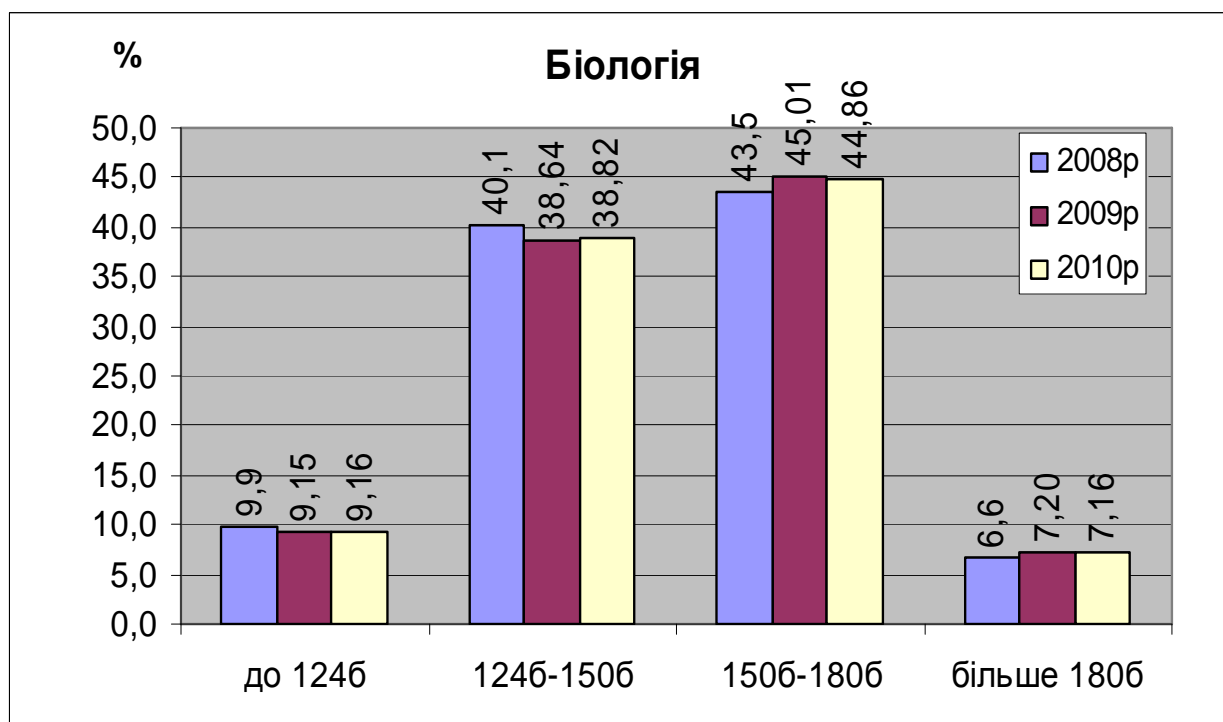

Рис. 15. Результати з біології учасників ЗНО 2008 - 2010 рр. (у %)

Рівень ефективності навчання з біології в області склав **52,02%** (2009 - **52,65%**). Найкращий у м. Севастополь – 61,51%. По Україні – **53,89%** .

Результати випускників ЗНЗ:

- до 124 балів – **8,24%** (2009 - 8,08%);
- від 124 до 150 балів – **37,04%** (2009 - 37,63%);
- від 150 до 183 – **48,63%** (2009 - 48,30%);
- від 183 до 200 – **6,09%** (2009 - 6,00%).

Географія

Маємо констатувати: цьогорічні рейтинги з географії – найкращі, порівняно з 2009 роком. При збільшенні кількості учасників в чотири рази. Це може пояснюватись:

- можливістю вибору сертифікатів з географії (приймались ВНЗ Донецької області за вибором);
- змінами в сторону зниження граничних значень градації тестових балів;
- зниженням рейтингових позицій інших областей;
- не виключається більш високий рівень знань учасників ЗНО-2010 порівняно з іншими роками.

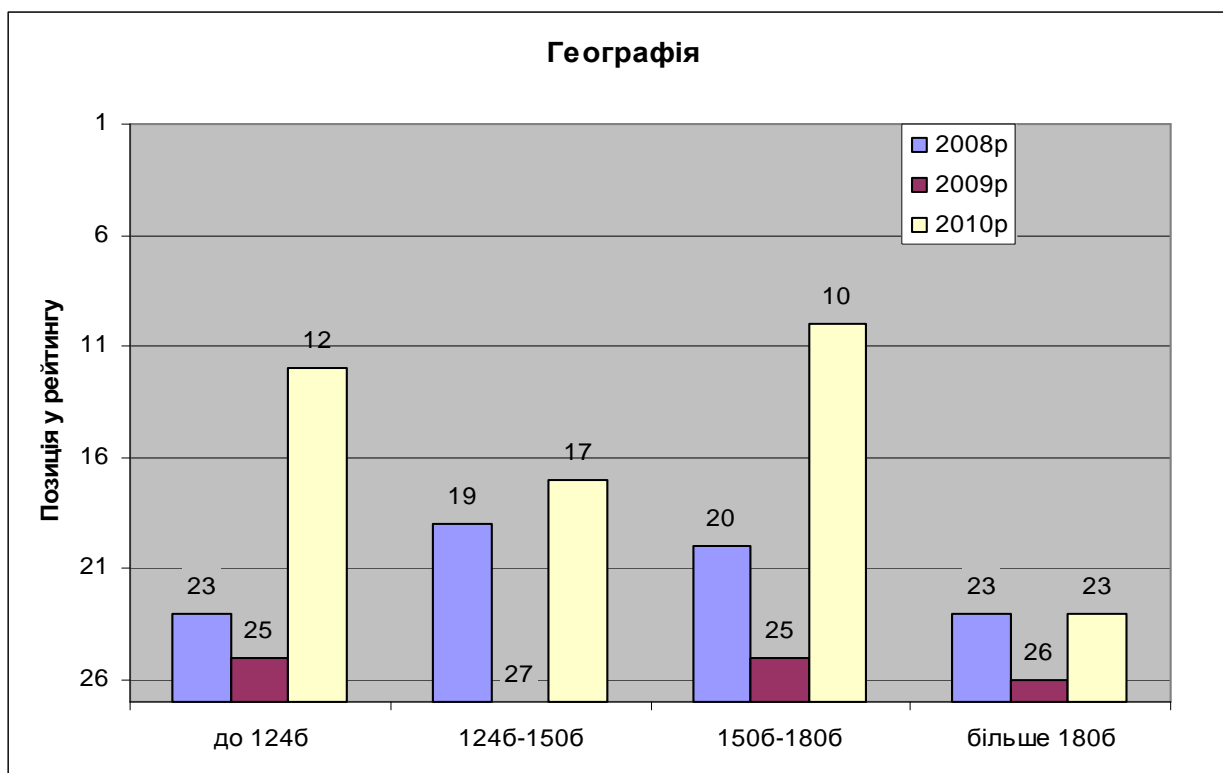

Рис.16. Рейтингові позиції з географії учасників ЗНО 2008 - 2010 рр.

Всеукраїнський рейтинг з географії (рис. 16):

- У градації до 124 балів покращився на 13 позицій (2009 р. – двадцять п'яті, 2010р. - дванадцяті);

- У градації 124-150 балів покращився на 10 позицій (2009 р. – двадцять сьомі, 2010 р. - сімнадцяті).
- У градації 150-180 балів покращився на 15 позицій (2009 р. – двадцять п'яті, 2010 - десяти).
- На жаль такого стрімкого покращення рейтингової позиції у градації 180-200 балів не спостерігалось, але зміни на 3 позиції відбулися (2009 р. – двадцять шості, 2010 р. – двадцять треті).

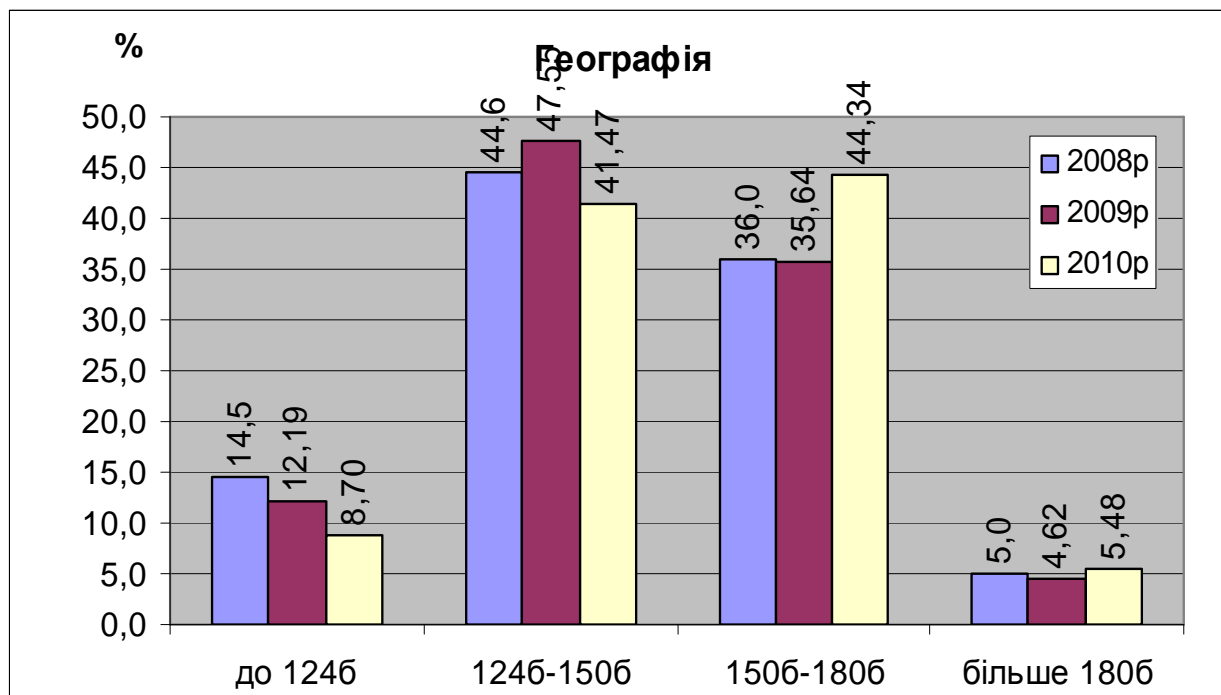

Рис. 17. Результати з біології учасників ЗНО 2008 - 2010 рр. (у %)

Аналіз рівня результатів учасників ЗНО-2010 за відсотками засвідчив зменшення низького та початкового рівнів, зростання високого та достатнього (рис. 17).

Рівень ефективності навчання з географії в області склав **49,82%** (2009 - **40,26%**). Найкращий у Рівненській області – 59,26%. По Україні – **51,17%**.

Результати з географії випускників ЗНЗ 2010 року :

- до 124 балів – **7,28%** (2009 - 12,26%);
- від 124 до 150 балів – **40,27%** (2009 - 47,23%);
- від 150 до 183 балів – **48,01%** (2009 - 37,22%);
- від 180 до 200 балів – **4,45%** (2009 - 3,29%).

Іноземні мови

Тестування з іноземних мов в області проводилось вдруге. Зростання кількості учасників вдвічі зумовлено змінами внесеними вищими навчальними закладами у листопаді - грудні місяці 2009 року, тобто серед навчального року. Вивчити мову за півроку у розрізі вимог ЗНО неможливо.

То ж внесення іноземної мови як третього іспиту у 2010 році змусило частину випускників, які не планували її складати, впродовж 5-6 місяців опрацьовувати тести з репетиторами, що й підтвердили загальні результати.

Англійська мова

Всеукраїнський рейтинг з англійської мови (рис. 18) – найгірший в області за всіма позиціями:

- у градації до 124 балів – 26 місце (2009 - 18 місце).
- У градації 124-150 балів – 26 місце (2009 - 24 місце).
- У градації 150-180 балів – 26 місце (2009 - 20 місце).
- У градація 180-200 балів – 26 місце (2009 - 24 місце).

Можна тільки перефразувати: «Відступати нікуди, над нами – вся Україна».

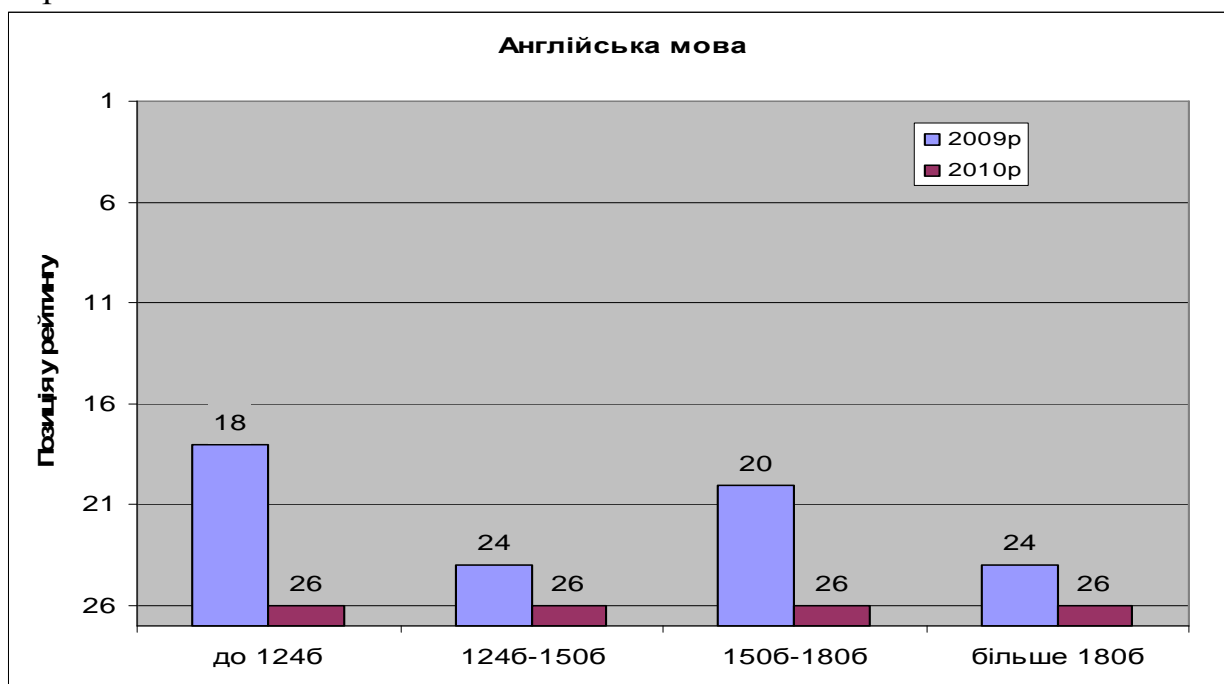

Рис.18. Рейтингові позиції з англійської мови учасників ЗНО 2009 - 2010 рр.

В той же час низька рейтингова позиція не свідчить про катастрофічне зниження результатів відсоткової частки (рис.19). А за кількістю результатів низького рівня намітилась тенденція зниження.

Якість знань з англійської мови в області склала **41,9%** (2009 - 47,55%). Найкращий у м. Київ - 60,06%. По Україні – 49,48%.

Результати випускників ЗНЗ свідчать про перетікання на нижчі рівні:

- до 124 балів – 9,48% (2009 - 8,03%);
- від 124 до 150 балів – 50,39% (2009 - 41,26%);
- від 150 до 183 балів – **38,04%** (2009 - 45,84%);
- від 183 до 200 балів – **2,1%** (2009 - 4,87%).

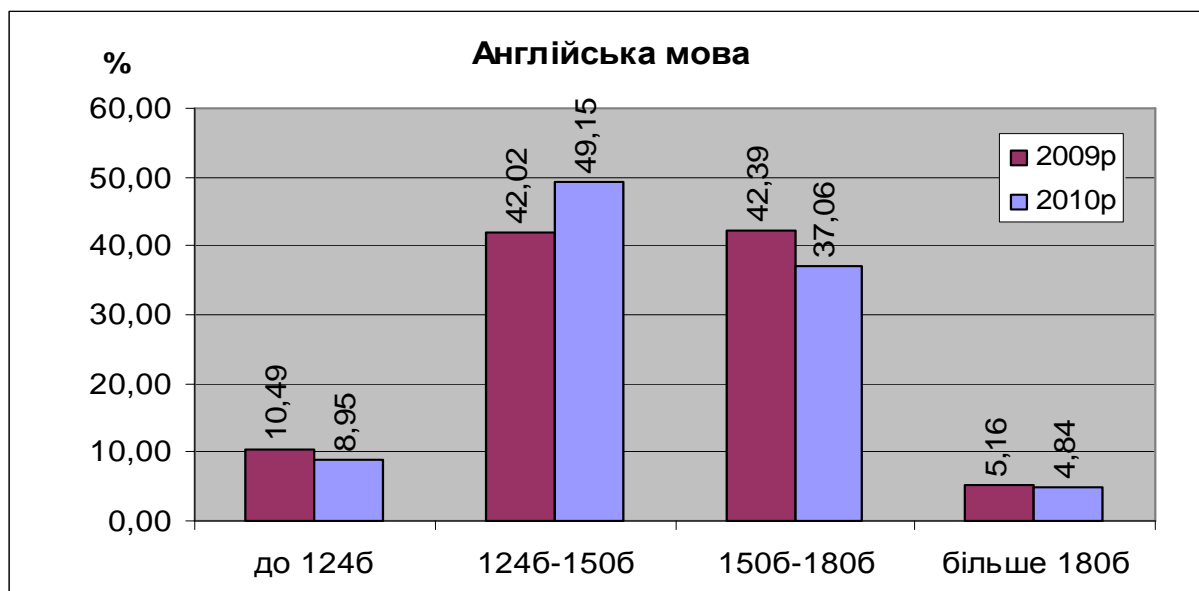

Рис. 19. Результати з англійської мови учасників ЗНО 2009 - 2010 рр. (у %)

Французька мова

Всеукраїнський рейтинг з французької мови (рис.20):

- у градації до 124 балів покращився на 1 позицію – 20 місце (2009 - 21 місце).
- у градації 124-150 балів погіршився на 1 позицію - 18 місце (2009 -17 місце).

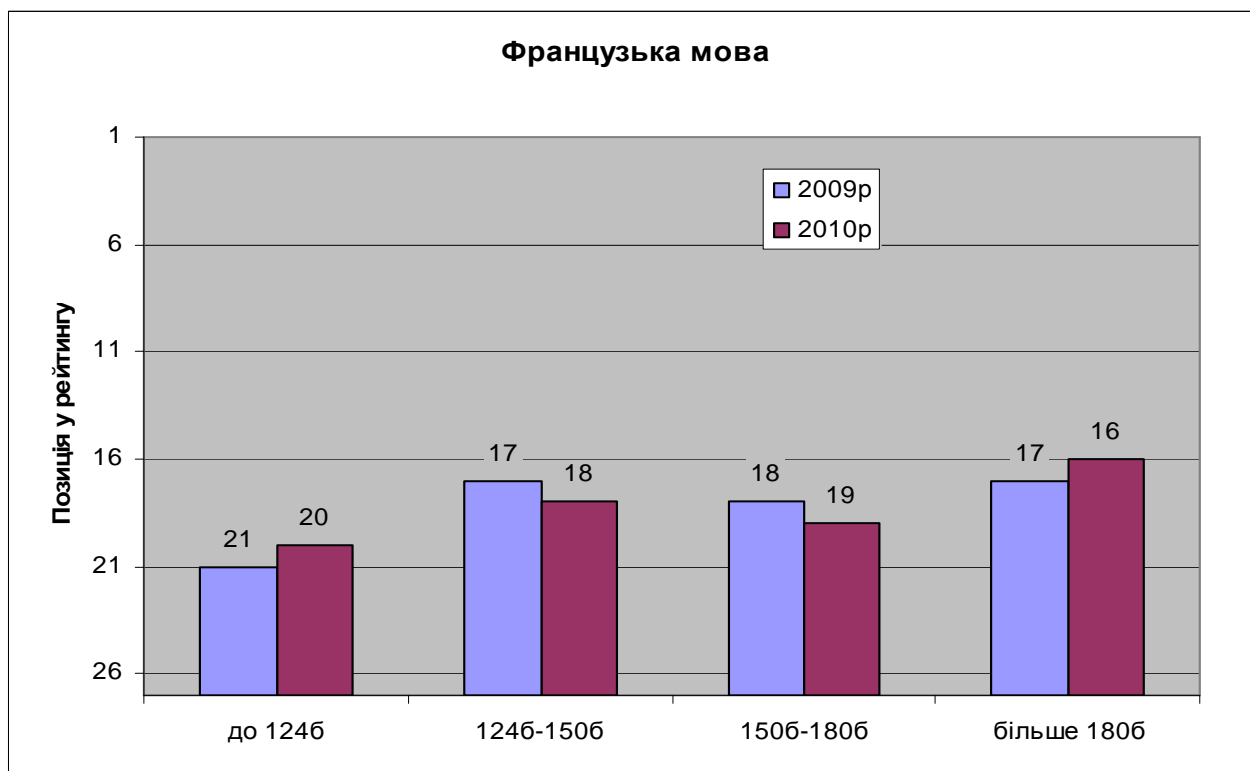

Рис.20. Рейтингові позиції з французької мови учасників ЗНО 2009 - 2010 рр.

- у градації 150-180 балів погіршився на 1 позицію - 19 місце (2009 - 18 місце).
- у градації 180-200 балів покращився на 1 позицію – 16 місце (2009 – 17 місце).

Результати з французької мови учасників ЗНО-2010 у відсотках (рис.21) свідчать про зростання результатів середнього та зменшення інших рівнів.

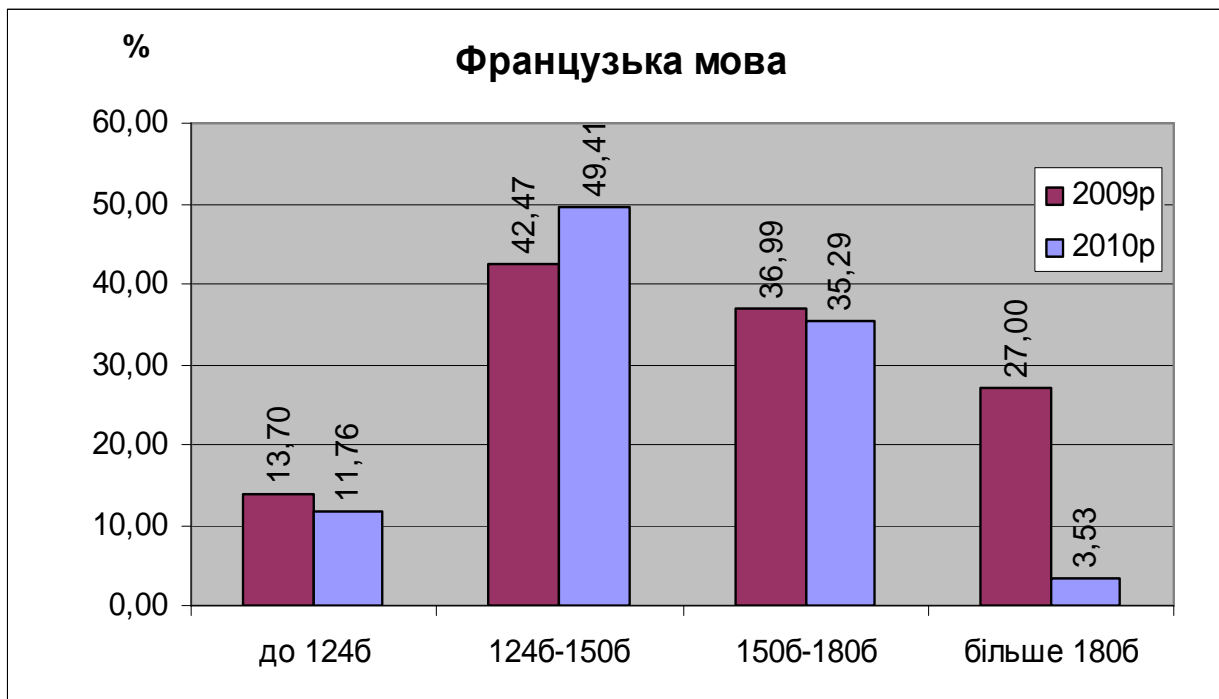

Рис. 21. Результати з французької мови учасників ЗНО 2009 - 2010 рр. (у %)

Рівень ефективності навчання з французької мови в області склав **38,82%** (2009 - 43,84%). По Україні – 48,4%.

Результати випускників ЗНЗ (в більшості районів іспит складав 1 випускник, тому дані некоректно переносити на всю систему):

- до 124 балів – **6,24%**;
- від 124 до 150 балів – **79,23%** ;
- від 150 до 183 балів – **11,29%**;
- від 183 до 200 балів – **3,24%** (внесок випускників ліцею «Ерудит» та гімназії № 92 Донецької міської ради).

Німецька мова

Всеукраїнський рейтинг (рис. 22)

- у градації до 124 балів погіршився на 5 позицій (23 місце проти 18 у 2009).
- У градації 124-150 балів покращився на 2 позиції (9 місце проти 11).
- У градації 150-180 балів погіршився на 8 позицій (12 місце проти 4).
- У градації 180-200 балів – покращився на 4 позиції (8 місце проти 11).

Відсоткова частка свідчить про зменшення результатів високого рівня та збільшення усіх інших (рис.23).

Ситуація з результатами випускників 2010 аналогічна французькій мові (в більшості районів іспит складав 1 випускник, тому дані некоректно переносити на всю систему):

- до 124 балів – **7,76%**;
- від 124 до 150 балів – **50,72%** ;

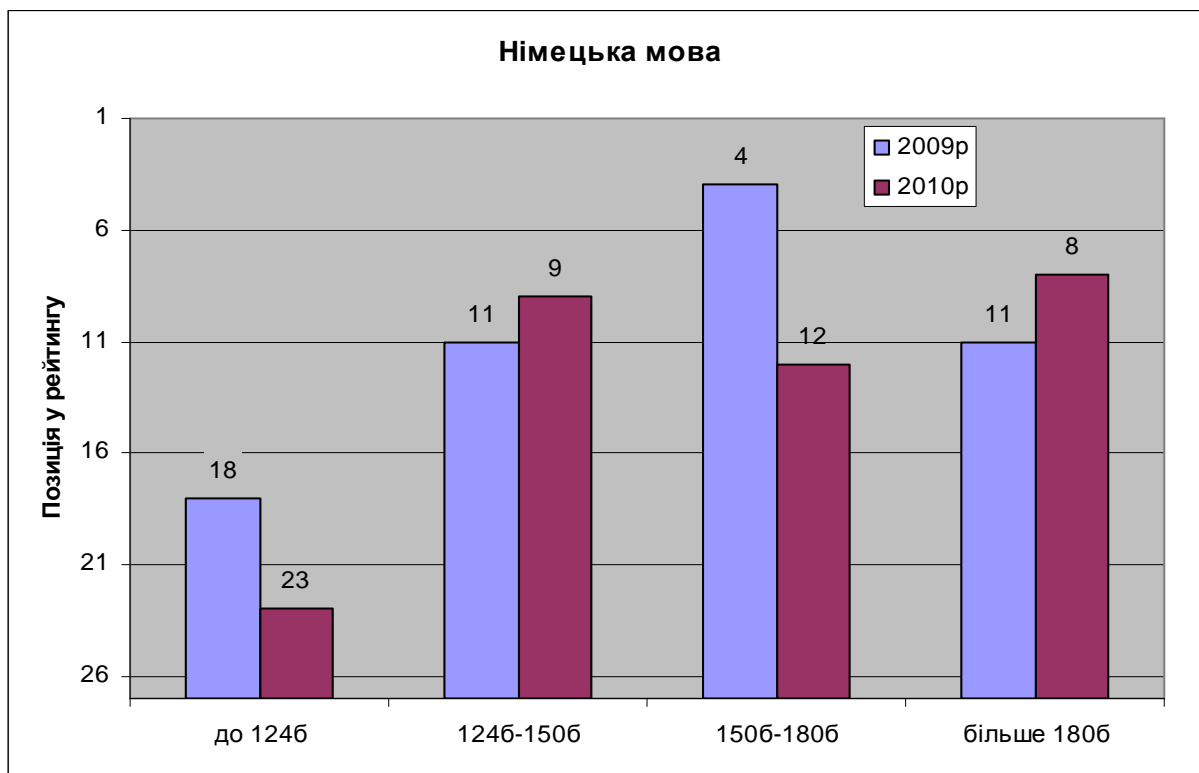

Рис.22. Рейтингові позиції з німецької мови учасників ЗНО 2009 - 2010 рр.

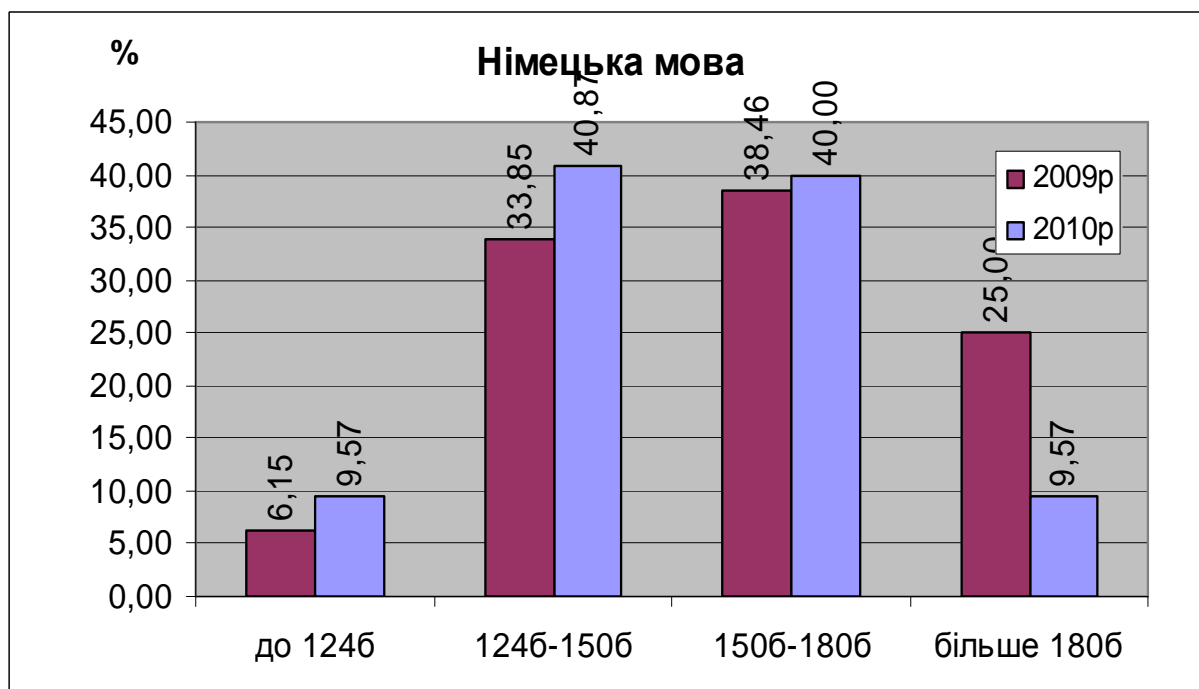

Рис. 23. Результати з німецької мови учасників ЗНО 2009 - 2010 рр. (у %)

- від 150 до 183 балів – **40,73%**;
- від 183 до 200 балів – **1,24%** (внесок випускників м. Донецька та м. Маріуполь).

Якість знань з німецької мови в області склала **49,57%** (2009 - 41,9%). Найкращий у м. Севастополь - 70%. По Україні – 49,43%.

Іспанська мова

У тестуванні з іспанської мови брало участь 4 особи (на 1 більше, ніж у 2009), троє з яких – випускники ЗНЗ (рис.24).

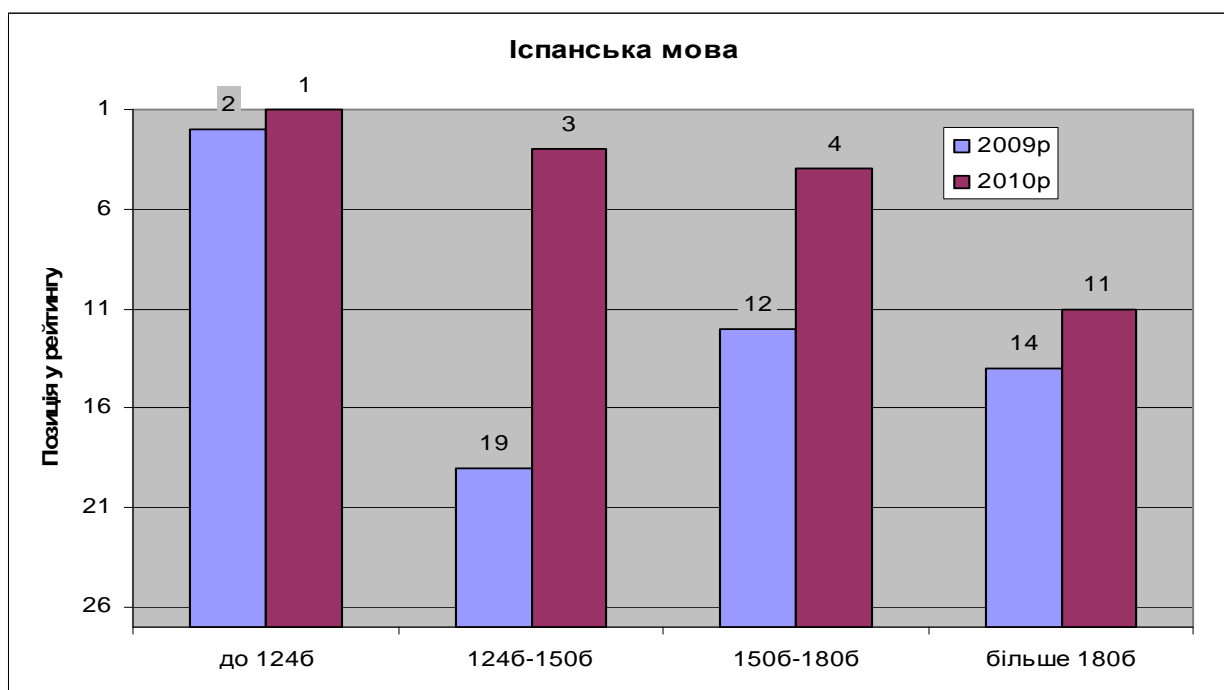

Рис.24. Рейтингові позиції з іспанської мови учасників ЗНО 2009 - 2010 рр.

- Менше 124 балів результатів немає.
- У градації 124-150 балів результати 1 учасника (3 місце проти 19).
- У градації 150-180 балів результати 3 учасників (4 місце проти 12).
- У градації 180-200 балів результатів не маємо.

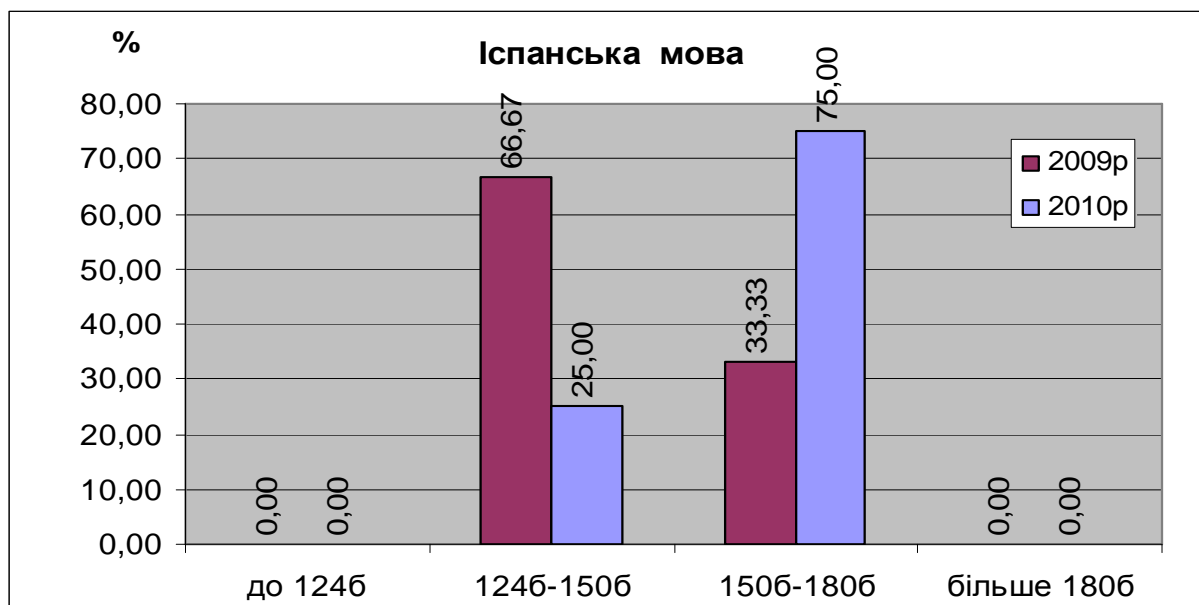

Рис. 25. Результати з іспанської мови учасників ЗНО 2009 - 2010 рр. (у %)

Таким чином, у порівнянні з результатами ЗНО-2009 і рейтингові позиції Донецької області, і показники відсоткової участі учасників тестування погіршились (рис.26), що може бути наслідком:

- змін до системи вступу до ВНЗ впродовж навчального року і неможливість якісної підготовки до вступу впродовж навчання у старшій школі (у більшості країн Європи зміни впроваджуються через 2-3 роки);
- різночитанням профільних дисциплін на однакову спеціальність різними ВНЗ;
- особистою мотивацією учасника тестування.

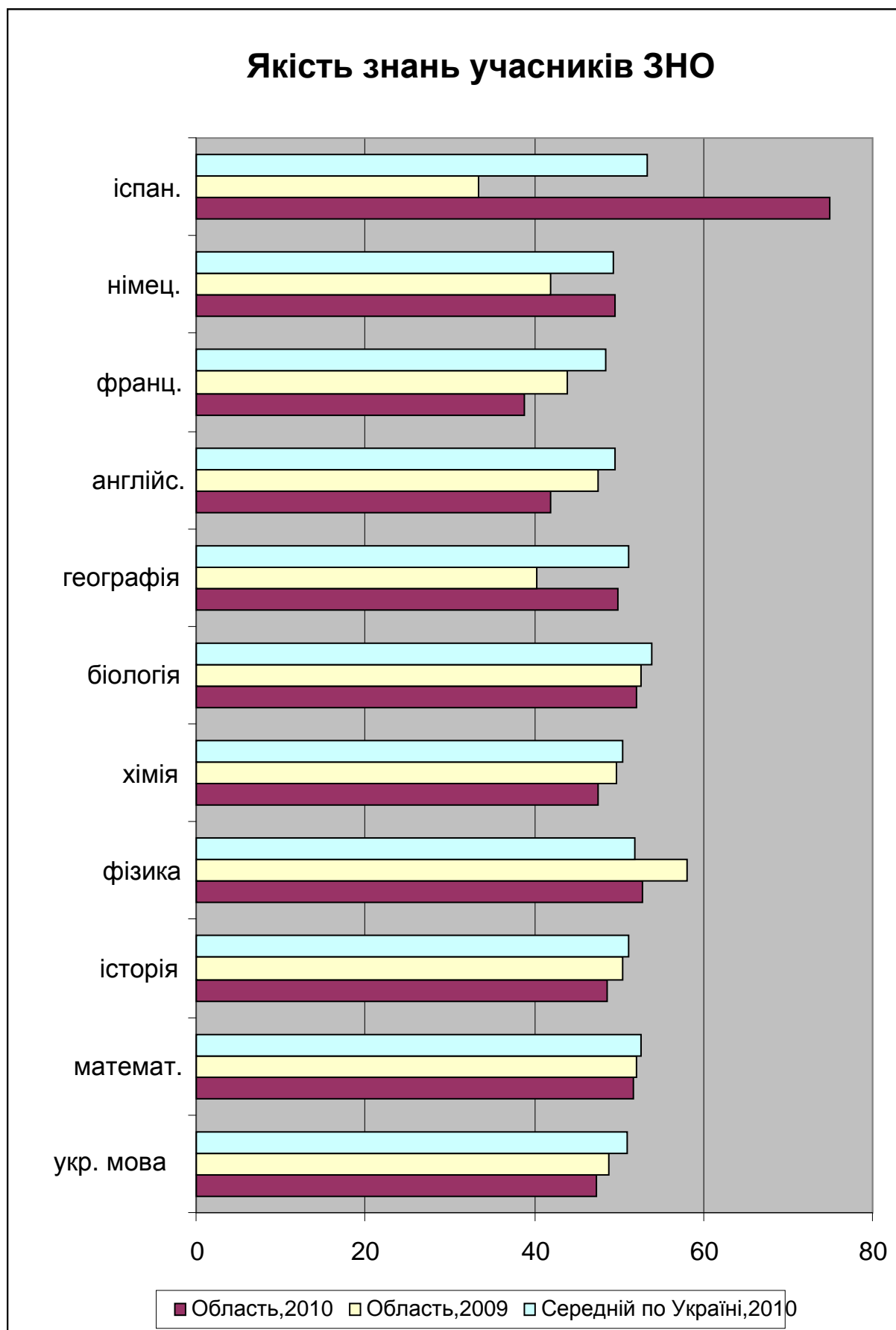

Рис. 26. Результати учасників ЗНО 2009, 2010 рр. за предметами у порівнянні з середнім показником по Україні (у %). Якість знань – результати градацій 150-200 балів.

РЕЗУЛЬТАТИ ТЕСТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ 2009/2010 Н.Р.

Учасники ЗНО-2010, які отримали максимальний бал (200)

Розподіл максимальних балів ЗНО у 2008-2010 роках по області та Україні виглядає наступним чином:

Українська мова та література:

2010 р. по Україні – **193**, по області – **9**
2009 р. по Україні – **206**, по області – **7**
2008 р. по Україні – **222**, по області – **7**

Математика:

2010 р. по Україні – **447**, по області – **31**
2009 р. по Україні – **415**, по області – **21**
2008 р. по Україні – **227**, по області – **12**

Історія України:

2010 р. по Україні – **152**, по області – **27**
2009 р. по Україні – **115**, по області – **9**
2008 р. по Україні – **62**, по області – **1**

Фізика;

2010р. по Україні – **26**, по області – **2**
2009 р. по Україні – **31**, по області – **1**
2008 р. по Україні – **39**, по області – **2**

Хімія;

2010 р. по Україні – **24**, по області – **2**
2009 р. по Україні – **32**, по області – **0**
2008 р. по Україні – **19**, по області – **4**

Біологія;

2010 р. по Україні – **69**, по області – **6**
2009 р. по Україні – **56**, по області – **0**
2008 р. по Україні – **77** по області – **0**

Географія;

2010 р. по Україні – **48**, по області – **2**
2009 р. по Україні – **24**, по області – **0**
2008 р. по Україні – **18**, по області – **0**

Іноземні мови у 2009 р. вперше включено до предметів ЗНО

Англійська мова;

2010 р. по Україні – **41**, по області – **1**
2009 р. по Україні – **23**, по області – **0**

Французька мова;

2010 р. по Україні – **4**, по області – **1**
2009 р. по Україні – **1**, по області – **0**

Німецька мова;

2010 р. по Україні – **3**, по області – **0**
2009 р. по Україні – **70**, по області – **2**

Іспанська мова;

2010 р. по Україні – **1**, по області – **0**

2009 р. по Україні – **9**, по області – **0**.

Загальна кількість учасників тестування, які отримали 200 балів з предмета ЗНО-2010, склала по Україні 1008 осіб, по Донецькій області – 81 (таблиця 6). Причому, абсолютна більшість учасників з максимальним результатом з математики. За загальною кількістю 200-бальників область займає 3 позицію, поступаючись м. Києву та Львівській області (таблиця 7).

Відносні величини (відсоток 200-бальників до загальної кількості учасників тестування засвідчили позитивну динаміку з предметів історія України, біологія, хімія (таблиця 8).

У 2010 році у області вперше отримали 200 балів з предметів біологія, географія, французька мова (рис.27).

Загальний рейтинг області та за предметами ЗНО-2010 стосовно учасників, які отримали 200 балів, представлено у рейтингових графіках (Додаток 8).

52 особи за результатами зовнішнього оцінювання з української мови та літератури, історії України, математики, іноземних мов, біології, географії отримали 200 балів із двох та трьох предметів. Із трьох предметів 200 балів отримали по одному випускнику закладів освіти міст Києва, Львівської та Донецької областей.

2010

Учасники ЗНО-2010, які отримали 200 балів по кільком предметам (за адміністративними одиницями):

Ліцеї обласної комунальної власності – 3;

м. Горлівка – 1;

м. Донецьк - 1;

м. Костянтинівка -1;

м. Маріуполь – 1.

600 балів з 3 предметів отримав 1 учасник.

Востріков Олексій Ігорович: українська мова та література (200 балів), математика (200 балів), географія (200 балів). Усього складав 5 тестів. З фізики мав 199,5 балів, з англійської мови – 184,5 бали.

400 балів із 2-х предметів отримали 6 учасників:

Глушанков Євген Сергійович: математика (200 балів), історія України (200 балів).

Іваннікова Анна Вадимівна: історія України (200 балів), біологія (200 балів).

Луппол Євген Юрійович: математика (200 балів), фізика (200 балів).

Туйнов Олександр Валерійович: українська мова та література (200 балів), географія (200 балів).

Черкаський Ілля Юрійович: математика (200 балів), фізика (200 балів).

Щербак Анна Сергіївна: історія України (200 балів), англійська мова (200 балів).

2009

По Україні - 69 кращих учасників ЗНО, які набрали 200 балів з двох-трьох предметів тестування, в області - 2:

Масляк Ольга – випускниця гімназії № 92 Кіровського району м. Донецька (400 балів з математики, української мови та літератури; англійська мова – 199 балів);

Цюрупа Євгенія – випускниця ЗОШ № 5 м. Слов'янська (400 балів з української мови та літератури і математики).

2008

400 балів по 2-м предметам: українська мова та література, математика мав **Зайцев В'ячеслав**, НВК м Красноармійськ.

Таблиця 6

Учасники ЗНО-2010, які отримали 200 балів

Загальноосвітній навчальний заклад	ПІБ учасника	Предмет ЗНО	Участь у олімпіадах, конкурсах обласного, всеукраїнського рівнів
Маріупольський міський НВК «Технічний ліцей-ЗОШ I-II ступенів»	Востріков Олексій Ігорович	укр. мова та літ., математика, історія України	<i>російська мова, фізика, математика</i>
ЗССІЗ II-III ступенів «Ерудит» для обдарованих дітей	Щербак Анна Сергіївна	англійська мова, історія України	<i>англійська мова</i>
ЗССІЗ II-III ступенів «Ерудит» для обдарованих дітей	Черкаський Ілля Юрійович	математика, фізика	<i>інформатика, фізика</i>
Донецький ліцей «Колеж»	Луппол Євген Юрійович	математика, фізика	<i>інформатика, хімія</i>
Ліцей при ДонНУ	Туйнов Олександр Валерійович	математика, географія	<i>географія</i>
Горлівська ЗОШ I-III ступенів № 85	Іваннікова Анна Вадимівна	біологія, історія України	
Костянтинівська ЗОШ I-III ступенів № 6	Глушанков Євген Сергійович	математика, історія України	
ЗССІЗ II-III ступенів «Ерудит» для обдарованих дітей	Бандурко Владислава Василівна	біологія	<i>біологія, екологія</i>
Ліцей при ДонНУ	Долинський Володимир Вікторович	біологія	<i>біологія</i>
ЗССІЗ II-III ступенів	Козлов Ігор	біологія	<i>біологія</i>

«Ерудит» для обдарованих дітей	Володимирович		
Краматорська ЗОШ I-III ступенів з профільним навчанням № 25	Лавров Пилип Дмитрович	біологія	
КЗ «Маріупольський НВК – Ліцей-школа № 14»	Пестрецов Ілля Андрійович	біологія	<i>біологія</i>
ЗССІЗ II-III ступенів «Ерудит» для обдарованих дітей	Ростислав Кирило Володимирович	географія	<i>географія</i>
Дружківська гімназія «Інтелект»	Головка Оксана Ігорівна	історія України	
Горлівський НВК «ЗОШ I ступеня № 65 - БПГ «Тріумф»	Демченко Ольга Ігорівна	історія України	
Донецька гімназія імені В.Стуса	Забаріна Катеріна Петрівна	історія України	
Донецький ліцей № 6	Забашта Єлизавета Борисівна	історія України	<i>історія України</i>
Маріупольський міський ліцей	Замятін Дмитро Олександрович	історія України	<i>правознавство</i>
Артемівський НВК «ЗОШ I-III ступенів № 11 ім. Артема – БПЛ»	Кібальчич Іван Родіонович	історія України	
Донецький БПЛ № 54	Козлова Юлія Олександрівна	історія України	<i>історія України</i>
Горлівська ЗОШ I-III ступенів № 54	Макашова Ганна Романівна	історія України	
Донецький технічний ліцей	Малахова Мілена Сергіївна	історія України	<i>укр.мова, міжн.конкурс ім.П.Яцика; історія України</i>
Горлівський НВК «ЗОШ I ступеня № 47 - БПЛ «Старт».	Маслов Олег Ігорович	історія України	
Донецька гімназія № 72	Мелекесцев Кирило Ігорович	історія України	<i>укр.мова; історія України</i>
Горлівська ЗОШ I-III ступенів № 1	Нечипурович Юлія В'ячеславівна	історія України	<i>укр.мова</i>
Донецька ЗОШ I-III ступенів № 32	Одиноква Аліна Сергіївна	історія України	
Горлівська гімназія «Інтелект»	Орабіна Ганна Олександрівна	історія України	
Горлівська ЗОШ I-III ступенів № 84	Прийма Михайло Сергійович	історія України	
Горлівська ЗОШ I-III ступенів № 4	Ружицька Богдана Ігорівна	історія України	
Горлівська ЗОШ I-III ступенів № 84	Светлічна Марія Сергіївна	історія України	
Донецька ЗОШ I-III ступенів № 13	Стоколос Маргарита Дмитрівна	історія України	

Горлівський НВК «ЗОШ I-III ступенів № 14 - БПЛ «Лідер»	Турок Наталія Віталіївна	історія України	
Горлівський НВК «ЗОШ I-III ступенів № 14 - БПЛ «Лідер»	Федорова Катерина Сергіївна	історія України	
Горлівська ЗОШ I-III ступенів № 85	Хірдаєва Вероніка Ігорівна	історія України	
Донецька спеціалізована школа I-III ступенів № 11	Черноводська Крістіна Олегівна	історія України	<i>укр. мова, історія України</i>
Горлівська гімназія «Інтелект»	Чулков Даніл Ігорович	історія України	
Краматорська українська гімназія	Андрєєв Юрій Олександрович	математика	
Новгородівська ЗОШ I-III ступенів № 10	Басюк Юлія Володимирівна	математика	<i>фізика</i>
Донецька ЗОШ № 10	Бурда Єгор Дмитрович	математика	
Донецький ліцей «Колеж»	Волошкіна Ольга Володимирівна	математика	<i>хімія</i>
Донецький технічний ліцей	Гоголев Станіслав Віталійович	математика	
ЗССІЗ II-III ступенів «Ерудит» для обдарованих дітей	Грувер Євгеній Юрійович	математика	<i>математика</i>
Донецький технічний ліцей	Дьяченко Дар'я Миколаївна	математика	
Макіївський міський ліцей	Ілларіонова Катерина Олексіївна	математика	
Костянтинівська ЗОШ I-III ступенів № 3	Клименко Марія В'ячеславівна	математика	
Єлизаветівська ЗОШ I-III ступенів Мар'їнської районної ради	Коноплянко Олена Володимирівна	математика	
Краматорська українська гімназія	Літвинов Ігор Олегович	математика	<i>математика</i>
Маріупольська ЗОШ I-III ступенів № 10	Максимов Микола Ігорович	математика	
ЗОШ I-III ступенів № 8 Сніжнянської міської ради	Мельник Кирило Федорович	математика	
НВК ЗОШ I-III ступенів - ліцей м. Добропілля	Плетньова Юлія Костянтинівна	математика	<i>географія</i>
Донецький медичний ліцей при ДМУ ім. Горького	Пономаренко Тетяна Василівна	математика	<i>хімія</i>
Горлівська ЗОШ I-III ступенів № 40	Роганов Єгор Володимирович	математика	
Маріупольський міський НВК «технічний ліцей-ЗОШ I-II ступенів»	Сербез Костянтин Леонідович	математика	
Маріупольський міський ліцей	Славко Богдан Валерійович	математика	<i>фізика</i>

Донецький технічний ліцей	Соболева Юлія Олегівна	математика	
Краматорська ЗОШ І-ІІІ ступенів № 9	Соловійова Марія В'ячеславівна	математика	
Маріупольський міський ліцей	Спас Ілля Сергійович	математика	
Донецька СЗОФМШ № 35	Тітов Дмитро Сергійович	математика	математика інформатика
Донецький ліцей «Колеж»	Фоменко Віктор Юрійович	математика	географія
ЗОШ І-ІІІ ступенів № 1 Сніжнянської міської ради	Чернявська Віталія Ігорівна	математика	
КЗ «Маріупольський міський НВК «Гімназія - школа № 27»	Шаля Анна Володимирівна	математика	
Маріупольський міський НВК «Технічний ліцей- ЗОШ І-ІІ ступенів»	Шиповалов Олександр Олегович	математика	
Єнакіївський НВК № 6	Балахніна Крістіна Владиславівна	укр. мова та література	
КЗ «Маріупольська ЗОШ І- ІІІ ступенів № 48»	Головнєва Марирна Григорівна	укр. мова та література	
Донецький НВК № 114	Козак Ярослав Андрійович	укр. мова та література	географія, укр. мова, російська мова
Горлівська гімназія «Інтелект»	Кулемза Анастасія Вікторівна	укр. мова та література	укр. мова
Харцизька українська гімназія з класами ЗОШ І ступеня	Пожидаєва Катерина Миколаївна	укр. мова та література	укр. мова
Горлівська ЗОШ І-ІІІ ступенів № 55	Полубан Яна Валеріївна	укр. мова та література	укр. мова
КЗ «Спеціалізована школа І- ІІІ ступенів № 3 з поглибленим вивченням окремих предметів Маріупольської міської ради»	Шастун Валерія Романівна	укр. мова та література	
Донецький ліцей "Колеж"	Шеховцова Ганна Володимирівна	укр. мова та література	укр. мова
ЗССІЗ ІІ-ІІІ ступенів «Ерудит» для обдарованих дітей	Гурнакова Євгенія Петрівна	французька мова	французька мова
Ліцей при ДонНУ	Каплан Костянтин Олександрович	хімія	хімія
ЗССІЗ ІІ-ІІІ ступенів «Ерудит» для обдарованих дітей	Шишканов Сергій Олександрович	хімія	хімія

Основна частина випускників, які отримали максимальні бали, впродовж навчання у школі приймала активну участь у олімпіадних, турнірних змаганнях, різноманітних конкурсах.

Тобто можна однозначно стверджувати, що здібності дітей, самоосвітня діяльність, додаткові заняття та досвід участі у «чужих» закладах з обмеженням часу дають значний результат.

З іншого боку, **тенденція розшарування результатів на незначну частку максимально високих (до 0,25%) та основну масу середніх буде спостерігатись і в подальші роки.**

Кількість учасників ЗНО-2010, які отримали 200 балів

Регіон		Укр.м та літ.	Історія України	Матем.	Фізика	Хімія	Біологія	Геогр.	Англ. мова	Франц. мова	Німец. мова	Іспан. мова	Всього
1	Автономна Республіка Крим	2	2	6		1	3	2			1		17
2	Вінницька область	8	4	7		2	4	3					28
3	Волинська область	8	3	13	1		1	2					28
4	Дніпропетровська область	8	9	46	4	2	2		3	1			75
5	Донецька область	9	27	31	2	2	6	2	1	1			81
6	Житомирська область	5	4	11			2	4					26
7	Закарпатська область	6	8	9	1		1	2					27
8	Запорізька область	2	2	19			4						27
9	Івано-Франківська область	6	3	14		1	5						29
10	Кіровоградська область	2	2	5									9
11	Київська область	5	7	16	1	1	6	1	2		1		40
12	м.Київ	25	23	72	4	2	5	6	10			1	148
13	Луганська область	3		8		1	2	2	1				17
14	Львівська область	32	12	53	4	4	3	7	4				119
15	Миколаївська область	4	2	3				1	1				11
16	Одеська область	5	4	18	2	1	6	1		1			38
17	Полтавська область	6	3	8		1	2						20
18	Рівненська область	10	2	19			2	4					37
19	м.Севастополь		1	4	1			1	2				9
20	Сумська область	3	3	13				1	2				22
21	Тернопільська область	6	6	10		1	3	2					28
22	Харківська область	12	4	20	4	1	6	2	4	1			54
23	Херсонська область		2	10		2	1				1		16
24	Хмельницька область	11	7	12	1		1	3	10				45
25	Черкаська область	9	5	10	1	1	2	1					29
26	Чернівецька область	1	7	3			1	1	1				14
27	Чернігівська область	5		7		1	1						14
Всього:		193	152	447	26	24	69	48	41	4	3	1	1008

% учасників ЗНО-2010, які отримали 200 балів, до загальної кількості учасників тестування

Регіон		Укр. мов, літ.	Історія України	Матем.	Фізика	Хімія	Біологія	Геогр.	Англ. мова	Франц. мова	Німец. мова	Іспан. мова
1	Автономна Республіка Крим											
2	Вінницька область											
3	Волинська область											
4	Дніпропетровська область											
5	Донецька область	0,03%	0,12%	0,15%	0,05%	0,1%	0,08%	0,05%	0,01%	1%	0%	0%
6	Житомирська область											
7	Закарпатська область											
8	Запорізька область											
9	Івано-Франківська область											
10	Кіровоградська область											
11	Київська область											
12	м.Київ	0,1%	0,12%	0,57%	0,14%	0,24%	0,09%	0,08%	0,09%	0%	0%	2,33%
13	Луганська область											
14	Львівська область	0,14%	0,08%	0,37%	0,15%	0,19%	0,05%	0,18%	0,07%	0%	0%	0%
15	Миколаївська область											
16	Одеська область											
17	Полтавська область											
18	Рівненська область											
19	м.Севастополь											
20	Сумська область											
21	Тернопільська область											
22	Харківська область											
23	Херсонська область											
24	Хмельницька область											
25	Черкаська область											
26	Чернівецька область											
27	Чернігівська область											
По Україні		0,05%	0,05%	0,21%	0,06%	0,09%	0,06%	0,05%	0,05%	0,35%	0,09%	0,51%

Динаміка кількості учасників ЗНО Донецької області, які отримали 200 балів

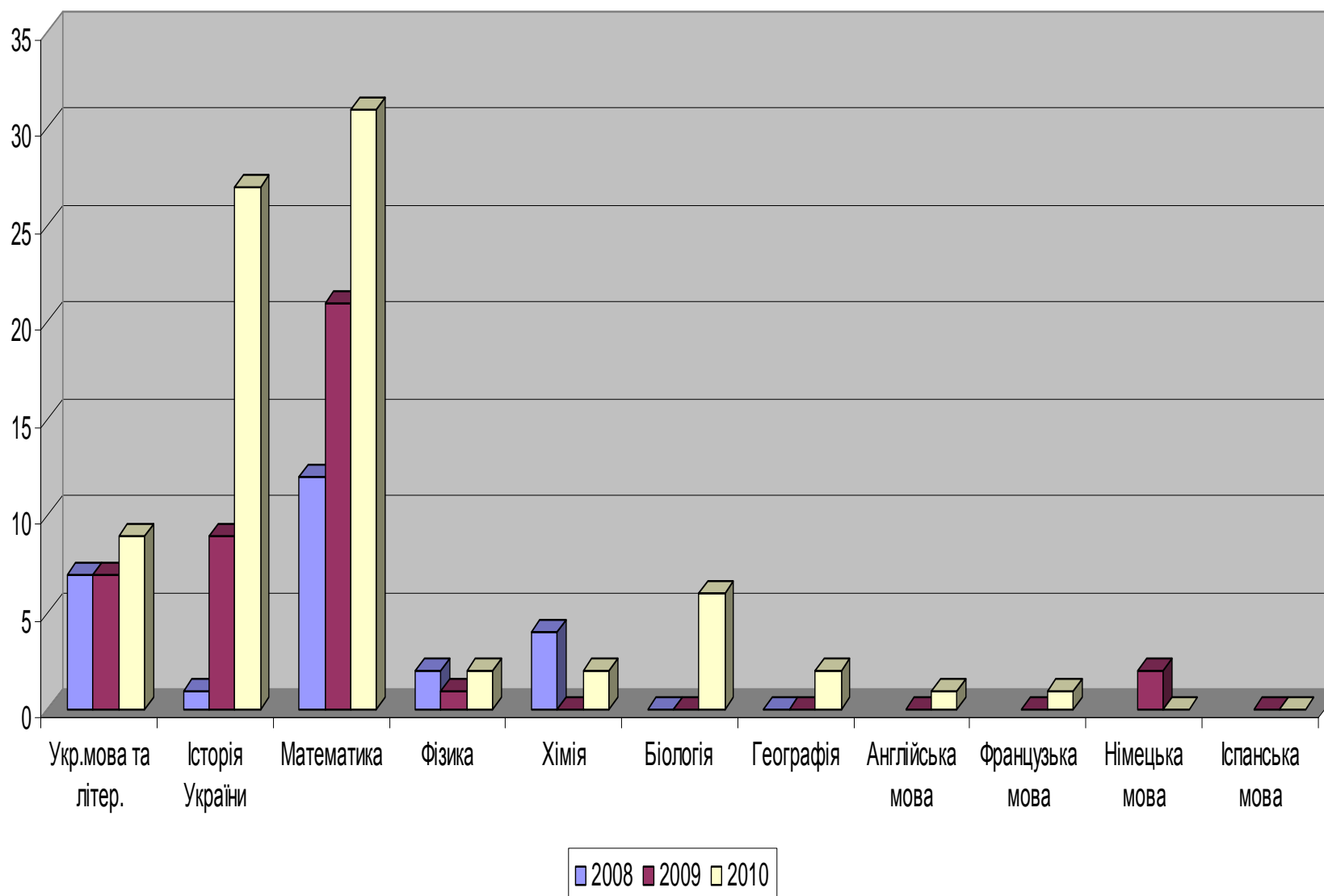

Рис. 27 Динаміка кількості учасників зовнішнього тестування 2008 – 2010 років, які отримали максимальну кількість балів (200)

Дані УЦОЯО дають можливість відокремити та проаналізувати результати випускників 2009/2010 н.р. та порівняти їх з минулорічними показниками та результатами 2010 по Україні (рис.28), тобто безпосередньо говорити про складову якості освіти середньої школи. У додатку 7 представлена інформація стосовно рейтингових позицій загальноосвітніх навчальних закладів адміністративних одиниць області за предметами ЗНО-2010.

За результатами ЗНО-2010 рівень ефективності навчання (якість знань) випускників Донецької області складає (рис. 28):

- українська мова та література – 53,12% (2009р. - 54,25%).
Україна - **55,39%** (2009 - 55,16%);
- математика – 51,88% (2009 - 60,11%).
Україна – **55,52%** (2009 - 59,11%)
- історія України – 50,54% (2009 - 54,64%).
Україна – **52,39%** (2009 - 55,37%);
- фізика – 53,78% (2009 - 67,02%).
Україна – **54,71%** (2009 - 64,92%);
- хімія – 51,47% (2009 - 58,12%).
Україна – **55,03%** (2009 - 56,44%);
- біологія – 54,72% (2009 - 54,3%).
Україна – **53,74%** (2009 - 51,84%);
- географія – 52,45% (2009 - 40,51%).
Україна – **52,63%** (2009 - 51,94%);
- англійська мова – 40,14% (2009 - 50,71%).
Україна – **51,56%** (2009 - 55,7%);
- німецька мова – 41,97% (2009 - 65,39%).
Україна – **53,70%** (2009 - 61,74%);
- французька мова – 14,52% (2009 - 54,76%).
Україна – **47,03%** (2009 - 53,82%);
- іспанська мова – 66,6% (2009 - 0%).
Україна – **55,5%** (2009 - 73,94%).

За виключенням географії та біології результати 2010 нижче минулорічних та середньостатистичних по Україні (іспанську мову складало три випускника).

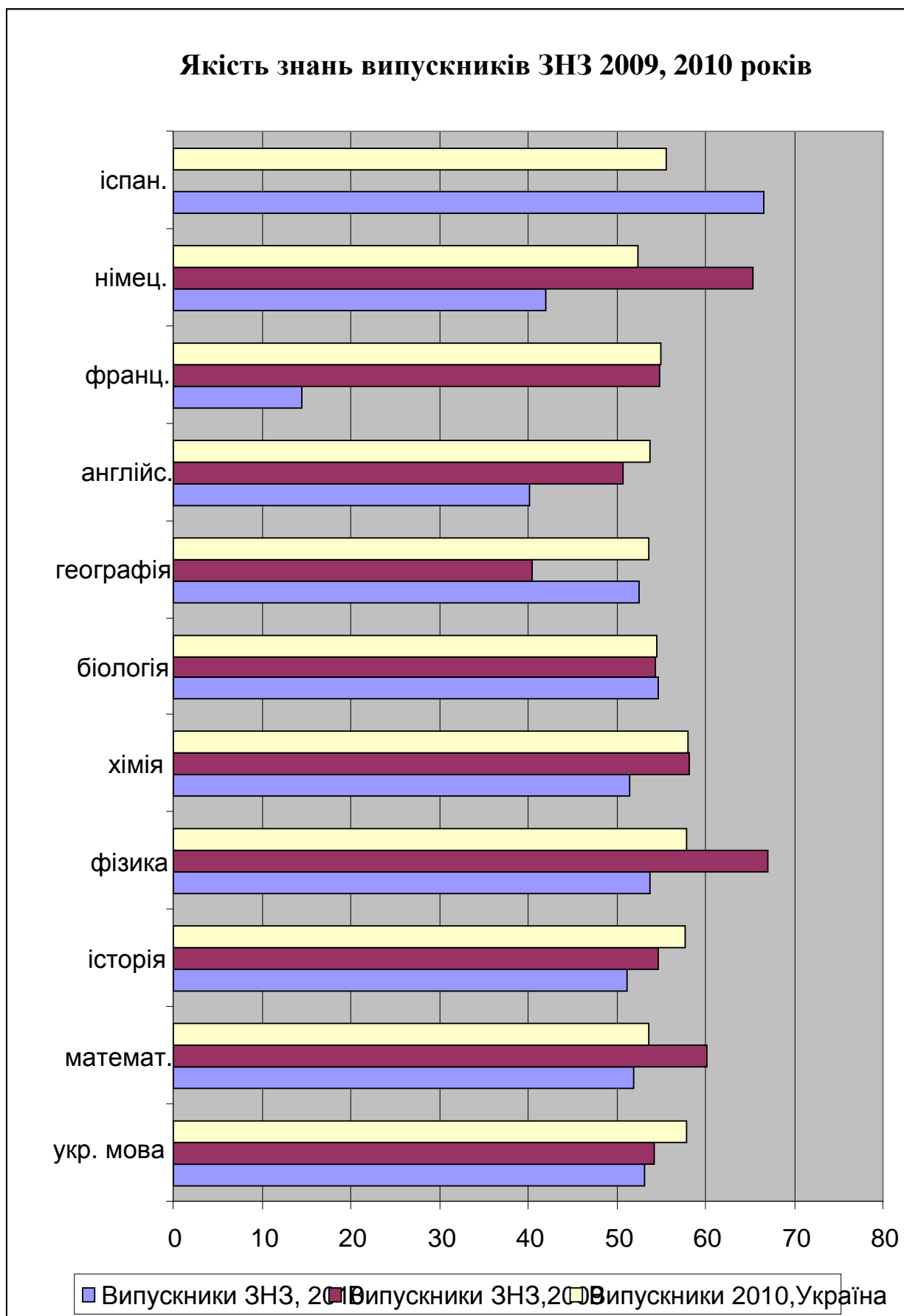

Рис. 28. Результати випускників ЗНЗ 2009, 2010 рр. за предметами у порівнянні з результатами випускників ЗНЗ по Україні (у %)..

Можливі чинники погіршення результатів:

- порушення перебігу освітнього процесу 2009/2010 н.р.: подовжені канікули, безкінечні карантини призвели до втрати понад 3,5 млн навчальних годин, що зумовило потребу ущільнити матеріал, додаткові заняття при підготовці до ДПА, ЗНО і не могли не віддзеркалитись на якості результатів;
- участь у тестуванні більшості випускників загальноосвітніх закладів (84,7% від загальної кількості випускників області), у той час як у інших областях - в межах 50% від загальної кількості;
- зміни умов вступу до ВНЗ впродовж навчального року і неможливість якісної підготовки до вступу впродовж навчання у старшій школі (у більшості країн Європи зміни впроваджуються через 2-3 роки);
- різночитанням профільних дисциплін на однакову спеціальність різними ВНЗ;
- особистою мотивацією учасника тестування.

Обласні рейтинги результатів ЗНО-2010 учнів загальноосвітніх закладів міських рад та райдержадміністрацій (Додаток 7) сформовано за предметами тестування й об'єднано в градації до 124 балів; від 124 до 150 балів; від 150 до 183,5 балів; більше 183,5 балів. Той же принцип витримано і у 2009 році. Попредметний аналіз результатів проведено відповідними кабінетами облППО.

Українська мова та література

Результати ЗНО з української мови та літератури 2010 року по області (таблиця 9) в порівнянні з минулим 2009 роком мають тенденцію щодо зниження показника якості знань (150 – 200 балів). Якщо у 2009 році в містах і сільських районах показник рівня якості знань (від 150 балів до 200 балів) дорівнював 57,4%, то у 2010 році цей показник дорівнює 54,3%. Тенденція зниження дорівнює 3,1%. Цей факт пояснюється як об'єктивними, так і суб'єктивними причинами. По-перше, термін навчання у 2009-2010 навчальному році значно скоротився через карантин. Ущільнення навчального матеріалу було значним. По-друге, прийом документів у виші не обмежувався бар'єром у 124 бали.

Таблиця 9

Результати випускників 2010 з української мови та літератури						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100-123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Амвросіївський район	222	6,76	43,69	45,50	4,05	49,55
Артемівський район	180	6,11	43,89	47,78	2,22	50,00
Великоновосілівський район	286	10,84	45,10	42,31	1,75	44,06
Волноваський район	467	8,14	42,18	45,40	4,28	49,68
Володарський район	205	13,17	39,02	46,83	0,98	47,80
Добропільський район	76	7,89	40,79	50,00	1,32	51,32
Костянтинівський район	115	7,83	33,04	52,17	6,96	59,13
Красноармійський район	132	8,33	48,48	41,67	1,52	43,18
м.Авдіївка	110	2,73	39,09	53,64	4,55	58,18
м.Артемівськ	565	5,84	29,73	60,88	3,54	64,42
м.Вугледар	127	7,09	42,52	46,46	3,94	50,39
м.Горлівка	1439	9,10	36,00	47,81	7,09	54,90
м.Дебальцеве	248	6,45	39,52	49,19	4,84	54,03
м.Дзержинськ	353	8,78	41,64	48,16	1,42	49,58
м.Димитров	350	11,14	47,14	39,43	2,29	41,71
м.Добропілля	468	12,61	46,79	38,46	2,14	40,60
м.Докучаєвськ	88	3,41	39,77	52,27	4,55	56,82
Обласні ліцеї	532	3,95	25,00	55,26	15,79	71,05
м.Донецьк	5221	7,93	36,28	50,53	5,27	55,79
м.Дружківка	286	5,59	25,87	63,29	5,24	68,53
м.Єнакієве	696	8,33	38,36	49,57	3,74	53,30
м.Жданівка	102	16,67	48,04	32,35	2,94	35,29
м.Кіровське	147	8,84	34,01	53,06	4,08	57,14
м.Костянтинівка	339	5,60	29,20	55,75	9,44	65,19
м.Краматорськ	1110	5,50	33,51	54,95	6,04	60,99
м.Красний Лиман	206	6,31	37,38	52,43	3,88	56,31
м.Красноармійськ	553	10,31	39,42	46,11	4,16	50,27
м.Макіївка	1795	9,75	38,27	48,19	3,79	51,98
м.Маріуполь	2531	6,36	34,02	52,19	7,43	59,62
м.Новоградівка	107	4,67	46,73	44,86	3,74	48,60
м.Селидове	231	8,66	41,99	44,16	5,19	49,35
м.Слов'янськ	759	6,32	36,23	52,17	5,27	57,44
м.Сніжне	322	9,01	45,96	43,48	1,55	45,03
м.Торез	463	6,70	33,69	53,56	6,05	59,61

м.Харцизьк	705	8,65	39,01	48,65	3,69	52,34
м.Шахтарськ	335	7,16	43,28	44,78	4,78	49,55
м.Ясинувата	120	5,00	28,33	59,17	7,50	66,67
Мар'їнський район	498	9,44	42,17	45,98	2,41	48,39
Новоазовський район	203	3,94	36,95	57,64	1,48	59,11
Олександрівський район	105	4,76	34,29	55,24	5,71	60,95
Першотравневий район	151	9,93	43,71	43,05	3,31	46,36
Слов'янський район	99	8,08	31,31	56,57	4,04	60,61
Старобешівський район	235	6,38	35,74	57,02	0,85	57,87
Тельманівський район	192	15,10	44,27	39,06	1,56	40,63
Шахтарський район	110	4,55	50,91	39,09	5,45	44,55
Ясинуватський район	96	7,29	46,88	45,83	0,00	45,83
Ліцеї обласного підпорядкування	532	3,95	25	55,26	15,79	71,05
Середній по області	23680	7,76	39,11	48,96	4,17	53,12
Україна ЗНЗ		8,25%	36,35	49,34	6,06	55,39

Учні не в достатній мірі скористалися можливістю самоосвіти під час карантину. Але і на цей факт є об'єктивні причини – не всі діти мають комп'ютери та доступ до Інтернету. Особливо, це стосується учнів сільських районів.

Щодо міст і сільських районів Донецької області, то ситуація така:

У 25 адміністративних одиницях із 46 показник рівня якості знань (від 150 до 200 балів) перевищив 50%. Найкращий показник у цьому плані мають обласні ліцеї 71,1%. Понад 60% у мм. Артемівську, Дружківці, Ясинуватій.

Найнижчий відсоток 35,3% у місті Жданівці. У минулому 2008-2009 навчальному році Жданівка підлягала перевірці щодо стану викладання та якості знань учнів з української мови. Працівниками відділу української мови та літератури облІППО спільно з методичною службою м. Жданівки були розроблені алгоритм підготовки до перевірки та алгоритм перевірки, методичні рекомендації щодо організації та підготовки учнів до ЗНО. Співпраця відділу української мови і літератури облІППО з м/к та вчителями м.Жданівки дали плідний результат. Рівень якості знань учнів з української мови та літератури за результатами ЗНО 2009 року дорівнював 65,3%, і лише 2,5% учнів не набрали 124 бали. У 2009-2010 н.р. кадровий склад у м. Жданівці не змінився, система роботи щодо підготовки учнів до ЗНО продовжувалася, і такий низький результат, на нашу думку, можна пов'язати з контингентом дітей, рівень інтелектуальних здібностей яких невисокий.

Стосовно показника від 100 до 123,5 б., то більше 10% учнів, що опинилися в цій категорії, виявлено в мм.Добропіллі, Димитрові, Красноармійську, Великоновосілківському та Тельманівському районах.

Відділ української мови та літератури спланував протягом 2010-2011 н.р. постійно надавати посилену науково-методичну допомогу методичній службі, учителям мм.Жданівки, Добропілля та Тельманівського району щодо підготовки випускників до ЗНО.

(відділ української мови та літератури облІППО)

Результати випускників 2010 з математики						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123,5	124 - 150	150,5 - 183	183,5 - 200	150-200
Амвросіївський район	156	4,49	50,00	45,51	0,00	45,51
Артемівський район	135	5,93	42,96	48,15	2,96	51,11
Великоновосілівський район	172	11,05	46,51	40,12	2,33	42,44
Волноваський район	353	8,22	46,18	43,06	2,55	45,61
Володарський район	133	6,77	54,14	37,59	1,50	39,10
Добропільський район	59	13,56	52,54	33,90	0,00	33,90
Костянтинівський район	65	7,69	36,92	52,31	3,08	55,38
Красноармійський район	104	11,54	47,12	41,35	0,00	41,35
м.Авдіївка	86	1,16	26,74	68,60	3,49	72,09
м.Артемівськ	360	3,33	28,61	59,44	8,61	68,06
м.Вугледар	88	6,82	50,00	40,91	2,27	43,18
м.Горлівка	953	6,40	37,88	48,58	7,14	55,72
м.Дебальцеве	199	6,03	36,68	53,77	3,52	57,29
м.Дзержинськ	229	7,42	51,09	39,30	2,18	41,48
м.Димитров	274	6,20	43,80	48,18	1,82	50,00
м.Добропілля	355	8,17	42,54	45,63	3,66	49,30
м.Докучаєвськ	61	8,20	39,34	52,46	0,00	52,46
Обласні ліцеї	373	5,09	25,74	50,13	19,03	69,17
м.Донецьк	3722	5,16	33,50	53,25	8,09	61,34
м.Дружківка	199	4,52	32,66	58,79	4,02	62,81
м.Єнакієве	474	5,91	38,40	51,05	4,64	55,70
м.Жданівка	76	11,84	51,32	34,21	2,63	36,84
м.Кіровське	85	5,88	36,47	51,76	5,88	57,65
м.Костянтинівка	214	6,07	30,84	57,48	5,61	63,08
м.Краматорськ	803	3,74	28,14	59,28	8,84	68,12
м.Красний Лиман	136	8,82	42,65	44,12	4,41	48,53
м.Красноармійськ	448	7,59	41,07	45,76	5,58	51,34
м.Макіївка	1315	6,08	35,89	53,46	4,56	58,02
м.Маріуполь	1662	3,97	33,81	52,41	9,81	62,21
м.Новоградівка	86	2,33	55,81	38,37	3,49	41,86
м.Селидове	176	6,82	36,93	51,14	5,11	56,25
м.Слов'янськ	529	4,54	34,59	54,06	6,81	60,87
м.Сніжне	228	7,02	37,72	49,56	5,70	55,26
м.Торез	286	5,94	41,26	51,40	1,40	52,80
м.Харцизьк	472	4,66	37,50	52,33	5,51	57,84
м.Шахтарськ	211	7,11	45,97	43,60	3,32	46,92
м.Ясинувата	105	6,67	25,71	57,14	10,48	67,62
Мар'їнський район	373	6,70	43,97	46,92	2,41	49,33
Новоазовський район	137	5,11	48,18	45,26	1,46	46,72
Олександрівський район	78	10,26	43,59	43,59	2,56	46,15
Першотравневий район	106	9,43	43,40	46,23	0,94	47,17
Слов'янський район	75	6,67	41,33	49,33	2,67	52,00
Старобешівський район	149	6,71	48,99	43,62	0,67	44,30
Тельманівський район	141	7,09	53,90	37,59	1,42	39,01
Шахтарський район	89	7,87	50,56	37,08	4,49	41,57
Ясинуватський район	71	16,90	40,85	42,25	0,00	42,25
Ліцеї обласного підпорядкування	373	5,09	25,74	50,13	19,03	69,17
Середній по області	16601	6,95	41,17	47,83	4,06	51,88
Україна ЗНЗ		6,20	38,28	49,87	5,65	55,52

Значно покращили результати у градації до 124 балів порівняно з минулим 2009 роком (таблиця 10):

- м. Донецьк (ЗНЗ міського підпорядкування) – на 12,5%;
- Слов'янський район – на 9,87%;
- Артемівський район – на 8,36%;
- м. Сніжне – на 8,0%;
- м. Авдіївка – на 6,97%;
- м. Шахтарськ – на 6,91%;
- Мар'їнський район – на 6,65%;
- Володарський район – на 6,11%;
- м. Торез – на 5,44%;
- Олександрівський район – на 4,32%;
- Красноармійський район – на 4,87%;

Погіршили результати:

- м. Жданівка – на 7,15%;
- Великоновосілківський район – на 5,17%;
- Першотравневий район – на 3,18%;
- м. Добропілля – на 2,76%;

Залишились низькими результати:

- Ясинуватський район – 16,9%, гірше минулого на 0,8%;
- Добропільський район – 13,56%, гірше минулого на 1,5%;
- м. Красний Лиман – 8,82%, але є просування порівняно з минулим роком на 1,5.

Порівняльний аналіз результатів державної підсумкової атестації випускників та показників зовнішнього незалежного оцінювання за 2009-2010 навчальний рік (таблиця 11) засвідчив, що випускники 2010р виконали ЗНО гірше, ніж у минулому 2009р: хоча учнів, які не впоралися з завданнями поменшало на 2% (375 осіб), але кількість учнів, які підтвердили добрі знання також зменшилась на 3,23% (845 осіб).

Таблиця 11

Порівняльний аналіз результатів ДПА та ЗНО за 2009, 2010 н. р.

	Кіл-ть учнів, які виконували:	I рівень	II рівень	III рівень	IV рівень
ДПА 2010	15 435	1,6%	28,3%	45,9%	24,2%
ЗНО 2010	16 601	6,9%	41,1%	47,8%	4,2%
ЗНО 2009	17161	8,9%	35,9%	50,3%	4,8%

На нашу думку об'єктивні чинники:

- перш за все, відповідальність до участі у ЗНО. У 2009 р. результати ЗНО зараховувались як результати ДПА, а у 2010 р. державна підсумкова атестація складалася незалежно від зовнішнього незалежного оцінювання, тому деякі учні приймали участь у ЗНО з математики без необхідності. Треба зазначити і той факт, що 2009-2010 навчальний рік був невдалий для навчання.

Об'єктивною причиною можна вважати й те, що критерії оцінювання ДПА і ЗНО не співпадають, що негативно впливає на об'єктивність оцінювання навчальних досягнень учнів. Але при цьому є такі міста і райони області, які показують низькі результати одночасно по ДПА і ЗНО, це: м. Жданівка, Добропільський та Ясинуватський райони, тому що у цих містах і районах більшість шкіл працюють за програмами рівню стандарту та академічного рівню.

Серед суб'єктивних чинників: вчителі послабили вимоги до якості знань учнів; не проводять своєчасно відповідну роз'яснювальну роботу з учнями щодо підготовки до їх участі в ЗНО; недостатньо уваги приділяють факультативам, спецкурсам, спецсеминарам, які б допомогли учням просунутися до відповідного рівня для участі у ЗНО.

(відділ математики облІППО)

Історія України

Таблиця 12

<i>Результати випускників 2010 з історії України</i>						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 до 123.5	124 до 150	150.5 до 183	183.5 до 200	150-200
Амвросіївський район	188	9,57	43,62	42,55	4,26	46,81
Артемівський район	125	8,00	43,20	43,20	5,60	48,80
Великоновосілівський район	184	8,15	42,39	46,74	2,72	49,46
Волноваський район	371	8,63	41,78	46,36	3,23	49,60
Володарський район	162	4,32	44,44	46,30	4,94	51,23
Добропільський район	46	13,04	39,13	47,83	0,00	47,83
Костянтинівський район	79	8,86	31,65	54,43	5,06	59,49
Красноармійський район	78	11,54	43,59	41,03	3,85	44,87
м.Авдіївка	87	4,60	39,08	52,87	3,45	56,32
м.Артемівськ	405	6,17	36,05	47,90	9,88	57,78
м.Вугледар	83	10,84	31,33	51,81	6,02	57,83
м.Горлівка	1107	9,30	41,10	40,02	9,58	49,59
м.Дебальцеве	164	10,98	42,68	42,68	3,66	46,34
м.Дзержинськ	260	8,08	45,38	39,62	6,92	46,54
м.Димитров	211	12,32	41,71	42,18	3,79	45,97
м.Добропілля	332	11,75	46,69	38,25	3,31	41,57
м.Докучаєвськ	58	1,72	32,76	60,34	5,17	65,52
Обласні ліцеї	364	6,32	32,42	46,43	14,84	61,26
м.Донецьк	3950	9,54	39,11	45,24	6,10	51,34
м.Дружківка	212	4,72	41,98	49,53	3,77	53,30
м.Єнакієве	521	9,21	39,16	45,30	6,33	51,63
м.Жданівка	54	11,11	48,15	37,04	3,70	40,74
м.Кіровське	104	6,73	39,42	52,88	0,96	53,85
м.Костянтинівка	264	8,33	37,50	46,59	7,58	54,17
м.Краматорськ	828	8,45	38,29	48,67	4,59	53,26
м.Красний Лиман	152	5,92	38,82	50,00	5,26	55,26
м.Красноармійськ	396	9,85	44,95	42,42	2,78	45,20
м.Макіївка	1437	8,84	40,71	44,75	5,71	50,45
м.Маріуполь	1945	6,48	38,51	47,51	7,51	55,01

м.Новгородівка	71	7,04	39,44	52,11	1,41	53,52
м.Селидове	166	5,42	39,76	48,80	6,02	54,82
м.Слов'янськ	546	7,51	41,94	45,97	4,58	50,55
м.Сніжне	231	11,26	45,02	41,56	2,16	43,72
м.Торез	361	9,70	43,21	43,49	3,60	47,09
м.Харцизьк	482	6,85	44,19	46,27	2,70	48,96
м.Шахтарськ	250	7,20	42,40	44,80	5,60	50,40
м.Ясинувата	91	7,69	36,26	49,45	6,59	56,04
Мар'їнський район	386	10,36	43,78	41,45	4,40	45,85
Новоазовський район	147	6,12	36,73	53,74	3,40	57,14
Олександрівський район	67	8,96	35,82	46,27	8,96	55,22
Першотравневий район	122	13,93	46,72	36,07	3,28	39,34
Слов'янський район	63	4,76	34,92	50,79	9,52	60,32
Старобешівський район	183	7,10	45,36	46,99	0,55	47,54
Тельманівський район	122	9,02	48,36	38,52	4,10	42,62
Шахтарський район	56	14,29	48,21	32,14	5,36	37,50
Ясинуватський район	65	13,85	43,08	41,54	1,54	43,08
Ліцеї обласного підпорядкування	364	6,3	32,4	46,4	14,85	61,26
Середній по області	17576	8,57	40,89	45,66	4,88	50,54
Україна ЗНЗ		8,25	39,36	46,25	6,14	52,39

Порівняно з минулим роком кількість учасників зросла, оскільки ВНЗи винесли історію обов'язковим предметом, сертифікат з якого приймався до вступу. Крім того, як непрофільний предмет історію можливо було складати разом з іншими дисциплінами. Отримані результати (таблиця 12) свідчать про тенденцію збільшення низького та середнього рівнів і навпаки, зменшення достатнього та високого рівнів навчальних досягнень з історії.

Таблиця 13

Результати ЗНО 2009, 2010 з історії України

Рівні навчальних досягнень	2009 р.	2010 р.
від 100 до 123	7,72%	8,57%
124-150	37,64%	40,89%
150-183	54,64%	45,66%
183-200	5,51%	4,88%

Рівень ефективності з історії України ЗНО-2010 (таблиця 13) в області склав **50,54%** (– 3,42% порівняно з минулим роком). Стабільні результати показують навчальні заклади нового типу (ліцеї, гімназії, НВК), підвищили свій результат деякі міста та райони області у порівнянні з минулим роком. Найкращий результат (150-200б) продемонстрували випускники (таблиця 14):

Таблиця 14

Адміністративні одиниці, випускники яких мали найкращі результати (150-200б) ЗНО-2010

Назва	2009 р.	2010 р.
Обласні ліцеї	68,78%	61,26%
Докучаєвськ	34,39%	65,52%
Красний Лиман	44,65%	55,26%
Селидове	48,20%	54,82%

Ясинувата	48,39%	56,04%
Слов'янський р-н	54,41%	60,32%

Таблиця 15

Адміністративні одиниці, випускники яких підвищили показники високого рівня (183-2006)

Назва	2009 р.	2010 р.
Артемівськ	5,33%	9,88%
Горлівка	4,55%	9,58%
Дзержинськ	4,8%	6,92
Докучаєвськ	3,13%	5,17%
Маріуполь	6,36%	7,51%
Макіївка	2,87%	5,71%
Селидове	2%	6,02%
Шахтарськ	0,59%	5,6%
Ясинувата	3,23%	6,59%
Артемівський р-н	1,82%	5,6%
Олександрівський р-н	9,38%	8,96%
Слов'янський р-н	2,94%	9,52%
Шахтарський р-н	0%	5,36%

Нажаль, збільшилась кількість випускників, які мають низький рівень знань (100-123б) у таких містах (районах):

Таблиця 16

Адміністративні одиниці, випускники яких мали результати (100-124 б) ЗНО-2010

Назва	2009 р.	2010 р.
Димитрове	7.94%	12,32%
Красноармійськ	6,7%	9,85%
Новгородівка	0%	7,04%
Сніжне	6,24%	11,26%
Мар'їнський р-н	6,29%	10,36%
Першотравневий р-н	8,82%	13,93%
Тельманівський р-н	6,05%	9,02%
Шахтарський р-н	0%	14,29%
Ясинуватський р-н	8,89%	13,85%

Покращили результати у порівнянні з минулим 2009 роком випускники Олександрівського р-ну, м. Докучаєвська, м. Ясинуватої. Позитивною тенденцією є те, що в таких містах як Горлівка, Артемівськ, Донецьк, Дружківка, Костянтинівка, Маріуполь були учні, які мали результат 200 балів.

Збільшився відсоток учнів, що продемонстрували високий рівень навчальних досягнень у мм. Артемівськ, Горлівка, Дзержинськ, Докучаєвськ, Макіївка, Маріуполь, Селидове, Шахтарськ, Ясинувата, райони Артемівський, Слов'янський, Шахтарський. Разом з тим зменшилась кількість таких учнів у мм. Вугледар, Єнакієве, Красний Лиман, Костянтинівка, районах Волноваському, Олександрівському. Старобешівському.

Протягом року з методичними кабінетами міст та районів області проводилась додаткова робота, консультації, здійснювались виїзди у мм. Докучаєвськ, Красноармійськ, Маріуполь, Ясинувата, Олександрівський, Новоазовський, Ясинуватський райони.

До негативних чинників, які вплинули на результати ЗНО в 2010 р. в цих містах та в області взагалі можна віднести:

- невизначеність учнів з майбутнім напрямком навчання при обранні профілю навчання в школі;
- змістовна насиченість програм з історії України в 11 класі (кожен урок – нова тема), відсутність годин для повторення та систематизації вивченого за 6-10 класи безпосередньо на уроках історії;
- відсутність дієвої мережевої системи підготовки учнів до ЗНО в класах з різним профілем навчання (факультативи, консультпункти, гуртки, в тому числі й міжшкільні, тощо);
- низький рівень мотивації самостійної та самоосвітньої діяльності учнів;
- повільне вивчення та впровадження перспективного досвіду окремих шкіл та вчителів області щодо системної підготовки учнів до ДПА та ЗНО.

(відділ суспільних дисциплін облППО)

Фізика

Таблиця 17

<i>Результати випускників 2010 з фізики</i>						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Амвросіївський район	22	0	31,8182	68,1819	0	68,1819
Артемівський район	10	0	60	40	0	40
Великоновосілівський район	18	5,56	55,56	38,89	0,00	38,89
Волноваський район	69	5,80	47,83	43,48	2,90	46,38
Володарський район	14	14,29	42,86	42,86	0,00	42,86
Добропільський район	11	0,00	81,82	18,18	0,00	18,18
Костянтинівський район	8	12,50	50,00	37,50	0,00	37,50
Красноармійський район	27	3,70	55,56	40,74	0,00	40,74
м.Авдіївка	13	0,00	46,15	53,85	0,00	53,85
м.Артемівськ	58	0,00	27,59	58,62	13,79	72,41
м.Вугледар	10	0	50	50	0	50
м.Горлівка	133	9,02	34,59	43,61	12,78	56,39
м.Дебальцеве	49	2,04	44,90	48,98	4,08	53,06
м.Дзержинськ	51	5,88	52,94	41,18	0,00	41,18
м.Димитров	62	3,23	43,55	51,61	1,61	53,23
м.Добропілля	51	1,96	45,10	50,98	1,96	52,94
м.Докучаєвськ	9	0,00	33,33	66,67	0,00	66,67
Обласні ліцеї	163	2,45	22,09	55,83	19,63	75,46
м.Донецьк	677	5,47	28,21	60,12	6,20	66,32
м.Дружківка	36	2,78	25,00	66,67	5,56	72,22
м.Єнакієве	85	5,88	48,24	45,88	0,00	45,88
м.Жданівка	13	15,38	23,08	53,85	7,69	61,54
м.Кіровське	14	14,29	28,57	42,86	14,29	57,14
м.Костянтинівка	30	3,33	20,00	63,33	13,33	76,67

м.Краматорськ	157	5,10	25,48	60,51	8,92	69,43
м.Красний Лиман	33	3,03	36,36	54,55	6,06	60,61
м.Красноармійськ	143	9,79	49,65	38,46	2,10	40,56
м.Макіївка	382	7,59	43,19	46,07	3,14	49,21
м.Маріуполь	128	6,25	25,78	55,47	12,50	67,97
м.Новгородівка	23	0,00	60,87	34,78	4,35	39,13
м.Селидове	31	6,45	32,26	61,29	0,00	61,29
м.Слов'янськ	89	3,37	37,08	56,18	3,37	59,55
м.Сніжне	65	1,54	29,23	64,62	4,62	69,23
м.Торез	57	1,75	38,60	56,14	3,51	59,65
м.Харцизьк	115	4,35	26,96	66,96	1,74	68,70
м.Шахтарськ	43	4,65	60,47	32,56	2,33	34,88
м.Ясинувата	21	0,00	71,43	23,81	4,76	28,57
Мар'їнський район	81	6,17	53,09	40,74	0,00	40,74
Новоазовський район	21	4,76	33,33	61,90	0,00	61,90
Олександрівський район	12	0,00	41,67	58,33	0,00	58,33
Першотравневий район	6	0,00	33,33	50,00	16,67	66,67
Слов'янський район	11	0,00	54,55	45,45	0,00	45,45
Старобешівський район	31	3,23	38,71	58,06	0,00	58,06
Тельманівський район	18	27,78	27,78	44,44	0,00	44,44
Шахтарський район	17	5,88	58,82	35,29	0,00	35,29
Ясинуватський район	9	11,11	22,22	66,67	0,00	66,67
Ліцеї обласного підпорядкування	153	2,45	22,09	55,83	19,63	75,46
Середній по області	3126	4,92	41,30	49,92	3,87	53,78
Україна ЗНЗ		6,15	39,14	49,76	4,95	54,71

За результатами ЗНО (таблиця 17) високий рівень знань учнів з фізики (від 183,5 до 200 балів) від загальної кількості учасників показали обласні ліцеї (19,63%), міста: Кіровське (16,67%), Артемівськ (13,79%), Костянтинівка (13,33%), Горлівка (12,78%), Маріуполь (12,50%) при середньому показнику по області 3,87%. За результатами ЗНО-2009 найкращі показники мали випускники міст: Маріуполь (14,54%), Кіровське (14,29%), Сніжне (13,34%), Горлівка (12,77%), Донецьк (11,37%) при середньому показнику по області 4,75%.

Як видно, стабільно високі результати мають випускники міст Кіровське, Маріуполь, Горлівка, що пояснюється високим кадровим потенціалом педагогів та ціленаправлено спланованою роботою вчителів щодо підготовки випускників до ЗНО з фізики.

Значна кількість учасників ЗНО з фізики показали низький рівень знань (до 123,5 балів) у містах Жданівка (15,38%) та Кіровське (14,29%) при середньому показнику по області 4,92%. Такі показники можуть бути пов'язані з випадковим вибором ЗНО з фізики та низьким рівнем знань з предмета.

До позитиву можна віднести суттєве покращення, порівняно з минулим роком, показників міста Добропілля, де немає жодного учня з низьким рівнем знань, а також міст Димитров та Шахтарськ. Методичній службі цих міст вдалося активізувати роботу МО вчителів фізики, спланувати ефективну підготовку учнів до ЗНО, впровадити більш широке використання на уроках тестових технологій.

Високі результати ЗНО з фізики (від 183,5 до 200 балів) показали випускники Першотравневого району (16,67% від загальної кількості учасників) при середньому показнику по області 3,87%.

Низький рівень якості знань учнів (до 123,5 балів) у районах Тельманівський (27,78%), Володарський (14,29%), Костянтинівський (12,50%), та Ясинуватський (11,11%) при середньому показнику по області 4,92%.

Це може пояснюватись тим, що у Тельманівському районі 37% вчителів, які викладають фізику, працюють не за фахом, у Костянтинівському районі – 47%, у Ясинуватському районі, навіть, – 60%. У кращому разі – це вчителі математики, у гіршому – інженери та вчителі трудового навчання, які не володіють предметом на потрібному рівні. Володарський район має гарний кадровий потенціал, але загальний недостатній рівень знань дітей не дає можливості отримати високі результати. Може бути, що результати ЗНО тільки підтверджують рівень навчальних досягнень учнів.

Порівняно з минулим роком у градації до 124 балів покращили свої показники Великоновоселківський (з 22,22% при середньому показнику 5,26% до 5,56% при середньому показнику 4,92%), Мар'їнський (з 13,16% при середньому показнику 5,26% до 6,17% при середньому показнику 4,92%), та Слов'янський (з 12,50% при середньому показнику 5,26% до 0%.) райони.

Можна зробити висновок, що в містах і районах, які дали гарні показники, вчителі вчасно проходять курсову перепідготовку, викладання фізики ведеться на належному рівні, впроваджуються тестові технології, об'єктивно виставляються оцінки, вводяться профілі, факультативи, курси за вибором, які передбачають глибоке вивчення предмета, приділяється увага стану матеріально-технічного забезпечення, участі дітей у різного роду творчих конкурсах та олімпіадах з фізики, залучаються батьки до участі в освіті своїх дітей, ведеться індивідуальна робота та створене позитивне ставлення дітей до вивчення фізики.

(відділ природничих дисциплін облІППО)

Хімія

Таблиця 18

Результати випускників 2010 з хімії						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Амвросіївський район	18	0	55,56	44,44	0,00	44,44
Артемівський район	10	0	30	70	0	70
Великоновосілівський район	22	18,18	40,91	31,82	9,09	40,91
Волноваський район	26	3,85	50,00	46,15	0,00	46,15
Володарський район	14	14,29	71,43	14,29	0,00	14,29
Добропільський район	5	0	60	40	0	40
Костянтинівський район	5	0	20	80	0	80

Красноармійський район	7	14,29	28,57	42,86	14,29	57,14
м.Авдіївка	4	0	25	75	0	75
м.Артемівськ	34	2,94	32,35	58,82	5,88	64,71
м.Вугледар	12	16,67	16,67	66,67	0,00	66,67
м.Горлівка	143	11,19	39,16	43,36	6,29	49,65
м.Дебальцеве	14	0,00	57,14	35,71	7,14	42,86
м.Дзержинськ	17	11,76	17,65	58,82	11,76	70,59
м.Димитров	20	10,00	55,00	35,00	0,00	35,00
м.Добропілля	22	9,09	22,73	68,18	0,00	68,18
м.Докучаєвськ	5	0	60	40	0	40
Обласні ліцеї	35	0	11,43	40,00	48,57	88,57
м.Донецьк	212	8,02	34,43	53,30	4,25	57,55
м.Дружківка	26	7,69	26,92	57,69	7,69	65,38
м.Єнакієве	84	9,52	22,62	59,52	8,33	67,86
м.Жданівка	5	0	60	40	0	40
м.Кіровське	5	0	20	80	0	80
м.Костянтинівка	18	11,11	38,89	44,44	5,56	50,00
м.Краматорськ	84	8,33	28,57	54,76	8,33	63,10
м.Красний Лиман	3	0,00	0,00	100,00	0,00	100,00
м.Красноармійськ	58	8,62	48,28	41,38	1,72	43,10
м.Макіївка	92	4,35	30,43	59,78	5,43	65,22
м.Маріуполь	103	8,74	41,75	42,72	6,80	49,51
м.Новгородівка	2	0	100	0	0	0
м.Селидове	16	6,25	62,50	31,25	0,00	31,25
м.Слов'янськ	48	2,08	33,33	64,58	0,00	64,58
м.Сніжне	29	17,24	44,83	37,93	0,00	37,93
м.Торез	36	0,00	41,67	52,78	5,56	58,33
м.Харцизьк	38	2,63	31,58	63,16	2,63	65,79
м.Шахтарськ	15	13,33	20,00	66,67	0,00	66,67
м.Ясинувата	6	0,00	33,33	66,67	0,00	66,67
Мар'їнський район	29	24,14	48,28	27,59	0,00	27,59
Новоазовський район	12	16,67	41,67	41,67	0,00	41,67
Олександрівський район	3	0	100	0	0	0
Першотравневий район	6	0	50	33,33	16,67	50,00
Слов'янський район	7	14,29	42,86	42,86	0,00	42,86
Старобешівський район	5	0	60	40	0	40
Тельманівський район	12	41,67	16,67	41,67	0,00	41,67
Шахтарський район	6	33,33	50,00	16,67	0,00	16,67
Ясинуватський район	5	0	60	40	0	40
Ліцеї обласного підпорядкування	35	0	11,43	40	48,57	88,57
Середній по області	1378	7,61	40,92	47,64	3,83	51,47
Україна ЗНЗ		8,23	36,74	49,28	5,76	55,03

Серед міст Донецької області кращі результати ЗНО-2010 з хімії (таблиця 18) за якістю знань продемонстрували випускники навчальних закладів:

- м. Красний Лиман – 100%;
- обласні ліцеї – 88,57%
- м. Кіровське – 80%.
- м. Авдіївка – 75%;
- м. Дзержинськ – 70,59%.

Серед районів області кращі результати ЗНО-2010 з хімії:

- Костянтинівський р-н - 80%;
- Артемівський р-н - 70%.

Слід визнати покращення показників ЗНО в порівнянні з 2009 роком м. Авдіївки (якість знань зросла вдвічі), Красноармійського р-ну (100% - 2010 проти 10% - 2009).

Низькі показники ЗНО-2010 з хімії (до 124 балів) у випускників:

- Тельмановського району – 41,67%,
- Шахтарського району – 33,33%

Аналіз результатів засвідчив, що більшість учнів з достатнім та високим рівнем навчалися за програмами філологічного, суспільно-гуманітарного профілів навчання, як і в минулому році. За програмами природничого профілю, що передбачає поглиблене вивчення хімії, навчалися тільки 11% учасників ЗНО. Вибір цих учнів предметом тестування хімії (35 учнів – 2,9%) не був випадковим.

Треба зазначити, що рівень навчальних досягнень учасників ЗНО залежав не лише від ефективності організації навчального процесу в закладі освіти. Зацікавлені в результатах ЗНО-2010 випускники загальноосвітніх навчальних закладів додатково працювали з репетиторами, навчалися на підготовчих курсах, надавали перевагу самоосвіті, приймали участь у олімпіадах, конкурсах.

Якщо аналізувати показники від 150 балів до 200 балів (якість знань), то в Олександрівському районі та м. Новгородівка учні не мали результатів середнього та високого рівнів, тобто якість знань випуску 2010 року становила 0%. В той же час, результати від 183,5 до 200 балів (високий рівень) мають випускники меншої частини адміністративних одиниць області. Значний внесок у даний індикатор внесли випускники ліцеїв обласного підпорядкування (48,56%). Це свідчить про зниження загального потенціалу учнів з хімії, а у майбутньому – про можливі проблеми у вибірці олімпіадників та учасників турнірів. Чинниками зазначеної тенденції можуть слугувати:

- знижується зацікавленість учнів у вивчанні хімії з огляду на те, що обов'язкові сертифікати з хімії потрібні лише в ВНЗ медичного та хімічного профілю;
- оновлення кадрового складу вчителів хімії: молоді спеціалісти, мають якісні знання з предмету, але ще недосконало володіють методикою викладання хімії;
- багато вчителів працюють за сумісництвом, так як знизилась кількість годин на викладання предмету за основним місцем роботи, що зменшує можливість позаурочної додаткової роботи з учнями.

(відділ природничих дисциплін облІІІО)

Результати випускників 2010 з біології						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123,5	124 - 150	150,5 - 183	183,5 - 200	150-200
Амвросіївський район	78	8,97	33,33	51,28	6,41	57,69
Артемівський район	48	4,17	37,50	50,00	8,33	58,33
Великоновосілівський район	83	8,43	43,37	44,58	3,61	48,19
Волноваський район	130	8,46	43,08	46,92	1,54	48,46
Володарський район	56	8,93	39,29	50,00	1,79	51,79
Добропільський район	27	3,70	40,74	48,15	7,41	55,56
Костянтинівський район	40	7,50	37,50	52,50	2,50	55,00
Красноармійський район	46	6,52	28,26	63,04	2,17	65,22
м.Авдіївка	12	8,33	41,67	50,00	0,00	50,00
м.Артемівськ	118	9,32	41,53	46,61	2,54	49,15
м.Вугледар	33	3,03	18,18	63,64	15,15	78,79
м.Горлівка	412	9,22	37,62	47,57	5,58	53,16
м.Дебальцеве	52	9,62	32,69	46,15	11,54	57,69
м.Дзержинськ	100	9,00	47,00	42,00	2,00	44,00
м.Димитров	71	7,04	45,07	43,66	4,23	47,89
м.Добропілля	111	9,01	46,85	38,74	5,41	44,14
м.Докучаєвськ	11	0,00	36,36	63,64	0,00	63,64
Обласні ліцеї	161	0,62	13,04	55,28	31,06	86,34
м.Донецьк	839	9,18	39,45	45,77	5,60	51,37
м.Дружківка	69	5,80	27,54	55,07	11,59	66,67
м.Єнакієве	173	8,67	38,73	44,51	8,09	52,60
м.Жданівка	19	21,05	36,84	36,84	5,26	42,11
м.Кіровське	38	13,16	44,74	39,47	2,63	42,11
м.Костянтинівка	94	13,83	27,66	52,13	6,38	58,51
м.Краматорськ	274	5,47	31,02	55,11	8,39	63,50
м.Красний Лиман	56	5,36	35,71	51,79	7,14	58,93
м.Красноармійськ	133	12,78	42,86	39,10	5,26	44,36
м.Макіївка	369	14,09	45,26	36,59	4,07	40,65
м.Маріуполь	577	8,15	37,43	47,49	6,93	54,42
м.Новоградівка	18	11,11	55,56	22,22	11,11	33,33
м.Селидове	50	6,00	24,00	58,00	12,00	70,00
м.Слов'янськ	246	5,69	33,33	53,25	7,72	60,98
м.Сніжне	98	10,20	36,73	50,00	3,06	53,06
м.Торез	128	5,47	41,41	44,53	8,59	53,12
м.Харцизьк	109	11,01	38,53	40,37	10,09	50,46
м.Шахтарськ	82	6,10	42,68	50,00	1,22	51,22
м.Ясинувата	10	0,00	0,00	80,00	20,00	100,00
Мар'їнський район	184	11,96	46,74	39,67	1,63	41,30
Новоазовський район	50	2,00	30,00	62,00	6,00	68,00
Олександрівський район	42	2,38	47,62	50,00	0,00	50,00
Першотравневий район	35	5,71	42,86	48,57	2,86	51,43
Слов'янський район	39	7,69	38,46	48,72	5,13	53,85
Старобешівський район	70	14,29	32,86	51,43	1,43	52,86
Тельманівський район	68	13,24	47,06	35,29	4,41	39,71
Шахтарський район	44	11,36	40,91	45,45	2,27	47,73
Ясинуватський район	26	15,38	34,62	50,00	0,00	50,00
Ліцеї обласного підпорядкування	161	0,62	13,04	55,28	31,06	86,34
Середній по області	5529	8,24	37,04	48,63	6,09	54,72
Україна ЗНЗ		8,43	37,83	47,74	6,0	53,74

У порівнянні з минулим роком випускники області, які складали ЗНО, мають дещо покращені результати (таблиця 19). Але на жаль, відсоток учнів, що набрали менше 124 балів, декілька збільшився (таблиця 20.)

Таблиця 20

Результати ЗНО					
Рік	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
	від 100 до 123.5	від 124 до 150	від 150.5 до 183	від 183.5 до 200	150-200
2009	8,08	37,63	48,30	6,00	54,30
2010	8,24	37,04	48,63	6,09	54,72

Найбільший відсоток учнів, що не перетнули 124-бальну межу, спостерігається у м. Жданівка, Макіївка та районах Ясинуватський, Старобешівський.

Ситуація по місту Жданівка (21,05%) великий відсоток «невисоких балів» може бути наслідком загального низького рівня навчальних досягнень учнів з предмету, який обирався на ЗНО «про всяк випадок». Аналогічна ситуація у випускників м. Макіївки, які складали тести з біології як варіант для вибору кращого результату.

У Старобешівському району у 1,5 рази збільшилась кількість випускників, що складали ЗНО з біології – від 48 до 70. Ці цифри можуть свідчити, що у даному районі біологія цього року стала популярною при складанні ЗНО, бо багато випускників планували вступати до медичних навчальних закладів. Але деякі учні мали знання низького та середнього рівня, що й підтвердили на ЗНО.

Окремо слід відмітити випускників міста Артемівськ в порівнянні з минулим роком значно погіршили показники в діапазон до 124 балів – з 4,92% до 9,32% відповідно при майже однаковій кількості учасників ЗНО з біології.

Причинами низьких результатів ЗНО, як і в попередні роки, залишається неврахування розбіжностей між програмами ЗНО та програмами навчальних закладів, що безпосередньо впливає на якісну підготовку учнів до тестування. У сільській місцевості значним фактором є кадрова незабезпеченість фахівцями з біології. Приводом для отримання низьких результатів залишається так звана «випадковість» складання тестування, коли учні несвідомо обирають біологію для складання на ЗНО та не враховують власні здібності щодо предмета.

Учні, які отримали до 123,5 балів, відсутні у м. Ясинуватій (як і в попередньому році). Порівняно з минулим роком значно покращені результати у місті Докучаєвську. Так, відсутні учні, що набрали 123,5 бали, а відсоток «хорошистів» складає 63,64%, що свідчить про високий рівень організації та підготовки учнів і педагогічних кадрів до тестування.

Особлива ситуація цього року на фоні минулого тестування склалася у місті Харцизьку. При абсолютно однаковій кількості учнів, що взяли участь у

ЗНО (109 осіб) вдвічі погіршений результат у межі до 123,5 балів (з 5,5% до 11,01% відповідно) та у шість разів покращений результат у діапазоні 183,5-200 балів (з 1,83% до 10,09% відповідно). Таку полярність результатів, на нашу думку, можна пояснити тим, що, з одного боку, учні були краще підготовлені (можливо, за рахунок додаткових занять з репетитором), а з іншого – деякі учні обрали біологію як випадковий предмет.

Аналіз результатів у діапазоні 124-150 балів показав, що високі показники мають випускники мм. Новогродівка, Дзержинськ, Добропілля, райони Олександрівський, Тельманівський, Мар'їнський. Причиною такого результату у Новогродівці є невелика кількість учнів, які складали ЗНО. Але слід зауважити, що Новогродівка невелике місто з малою кількістю випускників, тому такі результати є, скоріше, закономірними ніж випадковими. По Мар'їнському району зачні результати середнього рівня прослідковуються не перший рік. Причинами цього є кадрова незабезпеченість навчальних закладів (10% вчителів біології працюють на за фахом); застаріла матеріально-технічна база кабінетів біології; багато випускників стають студентами сільськогосподарського технікуму, для вступу до якого результати середнього рівня є достатніми. У Олександрівському районі гостро стоїть кадрове питання: багато молодих спеціалістів є сумісниками, в результаті чого виникли суттєві проблеми щодо організації та проведення навчального процесу.

Найкращі показники достатнього та високого рівня спостерігаються у обласних ліцеях, що є закономірним, бо біологія в цих навчальних закладах викладається на профільному рівні, Красноармійському і Новоазовському районах, де методично грамотно була організована підготовча робота до тестування. Також треба виокремити мм. Вугледар, Докучаєвськ, Ясинувата, випускники яких при малій загальній кількості учасників ЗНО, отримали високі результати.

Найкращі результати ЗНО в межах 150-200 балів, які є показником якості освіти, мають випускники міста Ясинувата з абсолютним 100%-им результатом; обласних ліцеїв, мм. Вугледар, Селидове.

Загальний аналіз результатів ЗНО-2010 з біології показав, що головні чинники, які впливають на результати є:

- 1) кадрова нестача фахівців в сільській школі;
- 2) вимушені довготривалі карантини, як наслідок скорочення навчальних годин на вивчення програмного матеріалу;
- 3) випадковість та необґрунтованість вибору предмету для складання ЗНО;
- 4) особливості цього річного випуску (інші учні, з іншим рівнем інтелектуального рівня тощо).

(відділ природничих дисциплін облІППО)

Результати випускників 2010 з географії						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123,5	124 - 150	150,5 - 183	183,5 - 200	150-200
Амвросіївський район	30	6,67	46,67	43,33	3,33	46,67
Артемівський район	16	6,25	37,50	50,00	6,25	56,25
Великоновосілівський район	46	4,35	39,13	54,35	2,17	56,52
Волноваський район	46	15,22	30,43	52,17	2,17	54,35
Володарський район	17	5,88	41,18	52,94	0,00	52,94
Добропільський район	7	14,29	42,86	42,86	0,00	42,86
Костянтинівський район	13	0,00	53,85	46,15	0,00	46,15
Красноармійський район	14	0,00	42,86	57,14	0,00	57,14
м.Авдіївка	27	3,70	55,56	29,63	11,11	40,74
м.Артемівськ	87	9,20	45,98	40,23	4,60	44,83
м.Вугледар	18	5,56	27,78	66,67	0,00	66,67
м.Горлівка	172	9,30	40,70	45,93	4,07	50,00
м.Дебальцеве	61	8,20	39,34	47,54	4,92	52,46
м.Дзержинськ	53	1,89	45,28	43,40	9,43	52,83
м.Димитров	45	6,67	35,56	53,33	4,44	57,78
м.Добропілля	52	5,77	48,08	44,23	1,92	46,15
м.Докучаєвськ	24	0,00	54,17	45,83	0,00	45,83
Обласні ліцеї	61	9,84	32,79	47,54	9,84	57,38
м.Донецьк	763	8,39	41,55	46,00	4,06	50,07
м.Дружківка	48	8,33	33,33	52,08	6,25	58,33
м.Єнакієве	97	6,19	44,33	49,48	0,00	49,48
м.Жданівка	25	20,00	36,00	44,00	0,00	44,00
м.Кіровське	25	4,00	48,00	40,00	8,00	48,00
м.Костянтинівка	50	10,00	36,00	48,00	6,00	54,00
м.Краматорськ	191	4,71	41,88	46,60	6,81	53,40
м.Красний Лиман	38	7,89	47,37	44,74	0,00	44,74
м.Красноармійськ	59	3,39	38,98	50,85	6,78	57,63
м.Макіївка	319	8,78	42,32	43,89	5,02	48,90
м.Маріуполь	121	6,61	34,71	52,07	6,61	58,68
м.Новоградівка	21	14,29	61,90	23,81	0,00	23,81
м.Селидове	30	6,67	36,67	46,67	10,00	56,67
м.Слов'янськ	128	6,25	42,19	43,75	7,81	51,56
м.Сніжне	54	12,96	25,93	59,26	1,85	61,11
м.Торез	70	7,14	32,86	52,86	7,14	60,00
м.Харцизьк	77	9,09	38,96	48,05	3,90	51,95
м.Шахтарськ	71	7,04	42,25	46,48	4,23	50,70
м.Ясинувата	53	5,66	35,85	52,83	5,66	58,49
Мар'їнський район	78	8,97	46,15	44,87	0,00	44,87
Новоазовський район	12	8,33	41,67	50,00	0,00	50,00
Олександрівський район	23	8,70	21,74	56,52	13,04	69,57
Першотравневий район	7	14,29	57,14	28,57	0,00	28,57
Слов'янський район	16	0,00	43,75	43,75	12,50	56,25
Старобешівський район	32	6,25	31,25	56,25	6,25	62,50
Тельманівський район	15	6,67	33,33	53,33	6,67	60,00
Шахтарський район	17	5,88	17,65	64,71	11,76	76,47
Ясинуватський район	18	5,56	38,89	55,56	0,00	55,56
Ліцеї обласного підпорядкування	61	9,84	32,79	47,54	9,84	57,38
Середній по області	3247	7,28	40,27	48,01	4,45	52,45
Україна ЗНЗ		8,47	38,89	46,2	6,44	52,63

За результатами ЗНО-2009 (не найкращими у області) з географії відділ природничих дисциплін запланував цілеспрямовану організаційно-пропедевтичну роботу щодо підготовки до ЗНО-2010. Протягом усього періоду організації та проходження ЗНО вчителі географії, методисти районів та міст області, облППО виступали координаторами, надавали всю інформацію щодо підготовки та проведення ЗНО у 2010 році.

З метою якісної підготовки до ЗНО та для підвищення якості освіти з географії у 2009-2010 навчальному році відділом природничих дисциплін:

- проведено серію семінарів щодо підготовки до ЗНО з географії, учасники семінару були забезпечені відповідними технологічними інструментами для підготовки до ЗНО з географії;
- створено творчу групу щодо розробки тестових завдань з географії;
- надані рекомендації для вчителів та учнів щодо участі у ЗНО з географії;
- розроблено та введено модуль на курси підвищення кваліфікації вчителів географії;
- вивчено стан викладання географії окремих адміністративних одиниць з метою виявлення якісної підготовки учнів до ЗНО;
- рекомендовано навчальним закладам області за рахунок варіативної частини ввести додаткові години географії.

Аналізуючи результати ЗНО-2010 (таблиця 21) підтверджено, що навчальні заклади різного типу надають різний рівень освітніх послуг з географії. Учні закладів нового типу (гімназій, ліцеїв, спеціалізованих шкіл) мають значно кращі показники за результатами ЗНО-2010, ніж учні середніх загальноосвітніх шкіл. Результати випускників загальноосвітніх шкіл як сільської місцевостей, так і міст області мають однакову тенденцію розподілу за градаціями.

Переважна більшість учасників ЗНО-2010 завдяки шкільним знанням з географії та особистим здібностям отримали результати ЗНО від 150 до 183 балів. Високий рівень навчальних досягнень показали 145 випускників (4,45%), достатній рівень – 1559 випускників (48,01%), середній рівень – 1307 випускників (40,27%), початковий – 236 учнів (7,28%). В 2010 році вперше 2 випускника області (усього по Україні 28 учнів) отримали 200 балів на ЗНО з географії.

Найвищі результати від 183 до 199 отримали учні Олександрівського (13,04%), Слов'янського (12,5%), Шахтарського (11,8%) районів, м. Авдіївка (11,1%), м. Селидове (10%).

Порівняльно з результатами ЗНО-2009 результати ЗНО-2010 з географії покращились у випускників м. Докучаєвську, Володарському районі, м. Слов'янськ. Стабільні достатні результати декілька років показують випускники навчальних закладів мм. Донецька, Маріуполя, Горлівки, Макіївки, Артемівська.

Водночас низький рівень навчальних досягнень з географії виявили 7,28 % (середній по області) учасників тестування, які набрали від 100 до

123,5 тестових балів. Найбільший відсоток низьких результатів порівняно із середнім по області показали випускники мм. Жданівки, Новогродівки, а також районів: Волноваського, Добропільського, Першотравневого. Результати ЗНО навчальних закладів цих адміністративних одиниць свідчать про низький рівень географічної підготовки значної кількості учасників тестування.

Вибіркове опитування учасників ЗНО засвідчив: найбільші труднощі виникли при виконанні завдань, які вимагали пояснення наслідків певних географічних процесів. Переважна більшість учнів успішно виконали завдання, що містили відтворення інформації, встановлення назв географічних об'єктів тощо.

Річне оцінювання (виставляється у 10 класі) та результати ЗНО з географії дають підстави стверджувати, що не всі учні випускних класів через рік підтверджують рівень навчальних досягнень. У порівнянні з річними результатами та ЗНО-2010 більшість випускників підтвердили рівень навчальних досягнень; 563 учня (17,4%) – підвищив рівень навчальних досягнень; 337 учнів (10,28%) – знизили рівень навчальних досягнень. В 16 адміністративних одиницях області жоден випускник не показав високий рівень по ЗНО з географії.

Аналізуючи причини низьких результатів, можна визначити такі недоліки, які потребують подальшого опрацювання:

- недостатнє впровадження в практику роботи таких інноваційних технологій, за допомогою яких можна здійснювати проектування навчально-виховного процесу, визначати структуру та зміст діяльності учнів, тобто проектувати навчально-пізнавальну діяльність через технологію співробітництва;
- низька мотивації учнів до підготовки до ЗНО з географії;
- відсутність практики використання тестових завдань для перевірки рівня навчальних досягнень;
- недосконале використання форм роботи, які пов'язані із застосуванням самостійних, проблемних, творчих завдань, що заохочують учнів до пізнавальної діяльності;
- недостатнє застосування активних та інтерактивних методів навчання.

Результати ЗНО-2010 дають можливість зробити висновок про те, що більшість вчителів географії достатньо реалізують компетентнісний підхід під час проведення уроків, орієнтуються на формування у випускників навичок застосування географічних досягнень на практиці в стандартних та нестандартних ситуаціях, але деякі вчителі, випускники яких одержали низькі бали, орієнтую свої уроки лише на передачу знань з предмету.

Результати аналізу ЗНО дозволяють визначити основні напрямки корекційно-розвивальної роботи з учнями випускних класів. Враховуючи особливості ЗНО з географії, перевагу слід надавати таким формам і методам роботи, які орієнтовані не тільки на відтворення інформації, а на сам перед, формування вмій логічно мислити, встановлювати хронологічну послідовність, аналізувати явища, давати визначення понять; розвивати

критичне мислення, здатність встановлювати причинно-наслідкові зв'язки подій і явищ, стисло й аргументовано викладати власну думку, займати позицію та робити раціональний вибір. Вказані форми роботи дозволять сформувати компетенції, завдяки яким випускники зможуть визначати зміст, передумови, причини й особливості явищ, процесів, розкрити роль діяльності людини в ході перетворення природних, соціальних, економічних умов, застосовувати набуті знання при аналізі подій сьогодення, наводити й обстоювати власні аргументи й думки щодо дискусійних питань, розуміти свою причетність до українського, загальноєвропейського та світового розвитку.

(відділ природничих дисциплін облІППО)

Англійська мова

Таблиця 22

<i>Результати випускників 2010 з англійської мови</i>						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Амвросіївський район	24	16,67	33,33	50,00	0,00	50,00
Артемівський район	21	0,00	57,14	42,86	0,00	42,86
Великоновосілівський район	29	6,90	51,72	37,93	3,45	41,38
Волноваський район	68	13,24	60,29	25,00	1,47	26,47
Володарський район	49	10,20	63,27	26,53	0,00	26,53
Добропільський район	8	12,50	75,00	12,50	0,00	12,50
Костянтинівський район	20	5,00	40,00	55,00	0,00	55,00
Красноармійський район	9	11,11	77,78	11,11	0,00	11,11
м.Авдіївка	30	6,67	50,00	36,67	6,67	43,33
м.Артемівськ	110	0,91	40,00	48,18	10,91	59,09
м.Вугледар	16	12,50	50,00	37,50	0,00	37,50
м.Горлівка	343	4,37	44,90	46,36	4,37	50,73
м.Дебальцеве	39	7,69	51,28	41,03	0,00	41,03
м.Дзержинськ	77	10,39	58,44	28,57	2,60	31,17
м.Димитров	47	19,15	53,19	27,66	0,00	27,66
м.Добропілля	58	13,79	51,72	34,48	0,00	34,48
м.Докучаєвськ	27	11,11	48,15	40,74	0,00	40,74
Обласні ліцеї	193	5,70	39,90	43,01	11,40	54,40
м.Донецьк	1465	6,62	43,00	45,80	4,57	50,38
м.Дружківка	53	3,77	33,96	58,49	3,77	62,26
м.Єнакієве	159	8,18	39,62	49,06	3,14	52,20
м.Жданівка	23	8,70	78,26	13,04	0,00	13,04
м.Кіровське	36	8,33	66,67	25,00	0,00	25,00
м.Костянтинівка	119	7,56	39,50	49,58	3,36	52,94
м.Краматорськ	191	5,76	44,50	46,07	3,66	49,74
м.Красний Лиман	32	6,25	56,25	34,37	3,13	37,50
м.Красноармійськ	144	9,03	46,53	40,97	3,47	44,44
м.Макіївка	323	8,98	46,44	42,41	2,17	44,58
м.Маріуполь	1228	7,90	46,99	40,80	4,32	45,11
м.Новгородівка	16	0,00	68,75	31,25	0,00	31,25
м.Селидове	38	5,26	36,84	57,89	0,00	57,89
м.Слов'янськ	198	6,06	51,52	37,88	4,55	42,42

м.Сніжне	51	5,88	50,98	43,14	0,00	43,14
м.Торез	63	7,94	39,68	49,21	3,17	52,38
м.Харцизьк	132	7,58	50,00	42,42	0,00	42,42
м.Шахтарськ	62	12,90	43,55	37,10	6,45	43,55
м.Ясинувата	40	15,00	42,50	42,50	0,00	42,50
Мар'їнський район	84	17,86	46,43	34,52	1,19	35,71
Новоазовський район	60	6,67	60,00	33,33	0,00	33,33
Олександрівський район	14	28,57	50,00	21,43	0,00	21,43
Першотравневий район	45	15,56	66,67	15,56	2,22	17,78
Слов'янський район	15	0,00	46,67	46,67	6,67	53,33
Старобешівський район	35	8,57	57,14	34,29	0,00	34,29
Тельманівський район	26	11,54	69,23	19,23	0,00	19,23
Шахтарський район	8	12,50	25,00	62,50	0,00	62,50
Ясинуватський район	4	25,00	25,00	50,00	0,00	50,00
Ліцеї обласного підпорядкування	193	5,70	39,90	43,01	11,40	54,40
Середній по області	5832	9,48	50,39	38,04	2,10	40,14
Україна ЗНЗ		6,41	42,03	45,72	5,84	51,56

За підсумками ЗНО-2010 з англійської мови випускники 77 навчальних закладів Донецької області із 130, які проходили тестування, показали низький і задовільний рівні володіння предметом (таблиця 22).

Велика кількість бажаючих пройти тестування з англійської мови склалася у зв'язку з тим, що багатьма ВНЗ було заявлено обов'язковий третій іспит. Випускники визначалась з вибором у лютому – березні, тобто цілеспрямованої якісної підготовки до проходження ЗНО не було. Більшість випускників навчальних закладів Донецької області зорієнтовано на отримання економічної або технічної освіти у порівнянні з західними регіонами, де освіта спрямована на гуманітарні і суспільно-гуманітарні напрямки. Переважну більшість учасників ЗНО з англійської мови склали випускники загальноосвітніх шкіл і навчальних закладів фізико-математичного, інформаційно-технологічного, технологічного профілів навчання, де іноземна мова вивчається в обсязі двох годин на тиждень і додаткових уроків або консультацій передбачено не було. Така ситуація склалася в ліцеї м. Димитрова (найнижчий результат: із 10 учнів п'ятеро здали ЗНО на низькому рівні, п'ятеро - на достатньому), гімназії Великоновосілківського району (п'ятеро учнів проходили ЗНО, четверо показали низький та достатній рівень, один учень – середній рівень). Недостатній рівень навчальних досягнень з предмета мають учні Олександрівського (14 дітей, із них 28,5% - низький, 14,2% - задовільний рівень), Мар'їнського (72 учні, із них 20,8% - низький, 20,8% задовільний рівень) районів, Червоногвардійського району м. Макіївки (45 учнів, із них 22,2% - низький, 24,4 % - задовільний рівень), тенденцію до зниження рівня навчальних досягнень показали випускники загальноосвітніх навчальних закладі Приморського району (112 учнів, 18, 7 % - низький; 27,6 % - задовільний рівень), Іллічівського району (105 учнів, 11,4%-низький рівень, 23,8%-задовільний рівень) м. Маріуполя, Калінінського району м. Донецька (67 учнів, із них 17,9% - низький, 14,9% -задовільний рівень), Петровського району м. Донецька (51 учень, із них 17,6 % з низьким, 23,5% - із

задовільним рівнем), м. Єнакієвого (113 учнів, із них 11,5%-низький рівень, 14,5% - задовільний рівень). До того ж, навчання англійської мови в старшій школі Донецької області здійснюється за підручниками, які не відповідають сучасним вимогам (В.Плахотник, 2002 р.видання), створенню бази сучасних автентичних дидактичних і навчальних матеріалів уваги не приділяється.

Завелика кількість учасників тестування могла вплинути на загальний рівень якості перевірки робіт екзаменаторами.

Свій «внесок» у якість проходження тестування додали подовжені канікули і карантин, що викликало необхідність ущільнення навчального матеріалу, тобто позбавило учнів можливості вдосконалити свої навички під наглядом учителя.

Навчальні заклади області дуже багато втрачають у якості вивчення англійської мови у зв'язку з невикористанням волонтерів Корпусу Миру, які працюють майже у кожній третій школі західних і центральних регіонів, і відсутності партнерських обмінів із школами країн, мова яких вивчається. Вирішення таких питань – прерогатива адміністрації і органів самоврядування.

Негативно на підсумках ЗНО відбилося те, що дуже малий відсоток вчителів працює в мережі Інтернет, використовує його ресурси для залучення учнів до самоосвіти, заохочує учнів до відвідування освітніх сайтів і порталів.

З метою широкого інформування вчителів про можливість міжнародних навчальних програм для дітей і вчителів було зібрано і розміщено на сайті інституту інформацію про міжнародні освітні і грантові програми, пробне незалежне тестування і т.інше.

Протягом минулого року було організовано і проведено семінар-практикум для керівників МО вчителів іноземних мов на базі ІППО (ВГО, ВДО, ВЗНОМЯО) за участі вчителів - практиків (Лацько Л.М., Волноваський район, Сизько В.С, м. Донецьк, Фарін С.Л., ІППО) і виїздний семінар-практикум в м.Єнакієве для керівників МО, методистів і вчителів з питань використання освітніх ресурсів Інтернету.

До участі в семінарах з питань проходження і пропедевтики ЗНО для вчителів англійської мови було залучено провідного методиста Британської Ради в Україні О.Шаленка (м.Київ), експерта з тестування О.Тарасову (ліцей Київ-Могилянської Академії, м.Київ), експерта з тестування, старшого викладача Горлівського педагогічного інституту іноземних мов В.І.Чобітька, проректора ІППО Пастухову Н.Л. і старшого експерта з питань перевірки письмових завдань Афанасьєву І.І. (м. Донецьк), провідного методиста НМЦ «Лонгман» в Україні М.Малигіну (м. Київ).

Для слухачів курсів підвищення кваліфікації розроблено і включено до програми факультативний курс «Тестування як вид навчальної діяльності» (В.І.Чобітько, Горлівський педагогічний інститут іноземних мов, Старшинова Л.В., ІППО, Димковська Т.Л., Донецький ліцей «Колеж»).

Творча група вчителів, яка приймала участь у перевірці робіт, проаналізувала типові помилки при виконанні тестових завдань і підготувала

збірку завдань з читання для напрацювання навичок виконання тестових завдань.

(відділ гуманітарної освіти облППО)

Німецька мова

Таблиця 23

Результати випускників 2010 з німецької мови						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123,5	124 - 150	150,5 - 183	183,5 - 200	150-200
Артемівський район	1	0	100	0	0	0
Великоновосілівський район	1	0	0	100	0	100
Волноваський район	4	0	50	50	0	50
м.Артемівськ	1	0	0	100	0	100
м.Горлівка	1	0	0	100	0	100
м.Дебальцеве	2	50	0	50	0	50
м.Димитров	2	0	100	0	0	0
м.Донецьк	22	4,55	18,18	63,64	13,64	77,27
м.Краматорськ	3	0	100	0	0	0
м.Макіївка	2	0	100	0	0	0
м.Маріуполь	24	8,33	45,83	33,33	12,50	45,83
м.Слов'янськ	3	0,00	33,33	66,67	0,00	66,67
м.Харцизьк	4	0,00	75,00	25,00	0,00	25,00
м.Шахтарськ	1	0	0	100	0	100
Мар'їнський район	1	0	100	0	0	0
Олександрівський район	2	0	50	50	0	50
Слов'янський район	1	0	100	0	0	0
Старобешівський район	1	0	100	0	0	0
Тельманівський район	2	50	0	50	0	50
Ясинуватський район	3	0	33,33	66,67	0,00	66,67
Ліцеї обласного підпорядкування	2	50	50	0	0	0
Середній по області	83	7,76	50,27	40,73	1,24	41,97
Україна ЗНЗ		5,95	40,35	47,52	6,18	53,70

У 2009/2010 навчальному році тестування з німецької мови проходили 83 особи, із них 60 осіб – випускники загальноосвітніх шкіл, 23 особи – випускники ліцеїв і гімназій. За підсумками ЗНО-2010 (таблиця 23) можна констатувати, що рівень навчання німецької мови в області задовільний: низький результат за підсумками тестування мають 3 учні загальноосвітніх шкіл, 1 випускник ліцею (економіко-правовий клас, три години на тиждень), і 1 випускник спеціалізованої україномовної школи (три години на тиждень, німецька мова як друга іноземна).

Взагалі ситуація з німецькою мовою в регіоні дуже тривожна: як перша іноземна мова вона практично не вивчається: 3 – 4 школи в м. Донецьку і 5 – 6 в області не можна вважати достатньою кількістю для розвитку мови. Німецька мова виживає за рахунок вивчення її як другої іноземної мови на базі англійської, що вже почало впливати на результати учнівських олімпіад. Навіть райони проживання етнічних німців

(Тельманівський, Мар'їнський) обирають першою іноземною мовою англійську, німецьку, в кращому випадку, лишається другою мовою або зовсім не вивчається. В багатьох школах адміністрація вибирає навчальні плани, де друга іноземна мова може бути замінена мовою національних меншин (обирають додаткову годину російської мови).

Вагомою причиною занепаду вивчення німецької мови є незатребуваність її в ВНЗ: студентам, які вступають на перший курс з німецькою або французькою мовами пропонують перевчатися на англійську мову або створюють одну збірну групу на курс.

Позитивним є досвід Донецьких шкіл № 96 і № 19, Маріупольського міського ліцею, які є учасниками програм учнівських обмінів і міжнародного проекту «Партнерство в навчанні» МЗС і МОН України спільно з Гете – інститутом, МОН і МЗС Німеччини. Участь в таких проектах значно підвищує якість і мотивацію навчання. Учні саме цих шкіл перемагають на всіх етапах учнівських олімпіад з німецької мови.

Враховуючи їх позитивний досвід залучення дітей до вивчення німецької мови, можна рекомендувати вчителям і адміністрації шкіл активізувати роботу з пошуків партнерських шкіл, участі в обмінах, міжнародних проектах, співпраці з Гете-центром.

(відділ гуманітарної освіти облППО)

Французька мова

Таблиця 24

Результати випускників 2010 з французької мови						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150- 200
Великоновосілівський район	1	0	100	0	0	0
Волноваський район	1	0	100	0	0	0
Костянтинівський район	1	0	100	0	0	0
м.Вугледар	1	0	100	0	0	0
м.Горлівка	14	14,29	71,43	14,29	0	14,29
м.Дзержинськ	1	0	100	0	0	0
м.Добропілля	1	0	100	0	0	0
м.Донецьк	23	4,35	30,43	60,87	4,35	65,22
м.Єнакієве	4	0	75	25	0	25
м.Костянтинівка	1	0	100	0	0	0
м.Краматорськ	1	0	100	0	0	0
м.Красноармійськ	1	100	0	0	0	0
м.Макіївка	1	0	100	0	0	0
м.Маріуполь	14	0	28,57	64,29	7,14	71,43
м.Харцизьк	1	0	100	0	0	0
м.Шахтарськ	1	0	100	0	0	0
Мар'їнський район	1	0	100	0	0	0
Олександрівський район	1	0	100	0	0	0
Ліцеї обласного підпорядкування	2	0	0	50	50	100
Середній по області	71	6,24	79,23	11,29	3,24	14,52
Україна ЗНЗ		7,63	45,35	42,09	4,94	47,03

В ЗНО-2010 з французької мови (таблиця 24) взяв участь 71 учень (в минулому році – 84). Це випускники в основному міст, де французька мова викладається як перша іноземна: Донецька (23), Маріуполя (14), Горлівки (14) та по 1 учню з мм. Макіївка, Краматорськ, Шахтарськ, Харцизьк, Торез, Добропілля, Дзержинськ, Вугледар, Костянтинівка, Красноармійськ, обласних ліцеїв – 2. 5 учасників – із сільських районів: по 1 з Великоновосілківського, Волноваського, Костянтинівського, Мар'їнського, Олександрівського. В області спостерігається тенденція до зменшення кількості шкіл, де викладається французька мова

Високий рівень виконання тестових завдань показали випускники обласних ліцеїв, Кіровського району м. Донецька, в якому знаходиться спеціалізована школа №115 та білінгвальна гімназія №92. 200 балів набрала учениця ЗСШЗ «Ерудит», яка займалася французькою мовою з викладачем ДонНУ та є переможцем III та IV етапів Всеукраїнської олімпіади з французької мови, а також постійно займається самоосвітньою діяльністю.

Рівень виконання тестових завдань у градації 124 – 150 балів показала основна частка випускників.

Результати 3 учнів, які набрали менше 124 балів (1 з м.Красноармійськ (100%), 2 з м. Горлівка (14,29%)), не можна вважати достовірними, оскільки неможливо відстежити шкільний рівень знань. Можливо цей рівень співпадає з результатами ЗНО.

За великим рахунком потенціал учасників як олімпіад, так і ЗНО, складає менше 100 учнів області.

(відділ гуманітарної освіти облІППО)

РЕЗУЛЬТАТИ ЗНО-2010 ВИПУСКНИКІВ ЗАКЛАДІВ НОВОГО ТИПУ

4 ліцеї обласної комунальної власності мають наступну профілізацію:

- **Ліцей при Донецькому національному університеті:** математичний, фізичний, хімічний, біологічний, історичний, української філології, російської філології профілі навчання.
- **Загальноосвітній спеціалізований санаторний інтернатний заклад II-III ступенів «Ерудит» для обдарованих дітей:** хіміко-біологічний, фізико-математичний, гуманітарний, економіко-правовий.
- **Донецький медичний ліцей** при Донецькому національному медичному університеті ім. М.Горького. Поглиблене вивчення біології, фізики, хімії.
- **Донецький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою.** Військово-фізична підготовка. Навчальні дисципліни викладаються за програмами загальноосвітніх навчальних закладів.

Таблиця 25

Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв обласного підпорядкування з української мови та літератури							
Район/Місто		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	Тип	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Ліцей при Донецькому національному університеті	ліцей	144	0,00	2,08	69,44	28,47	97,92
Донецький медичний ліцей при Донецькому медичному університеті ім. Горького	ліцей	119	0,84	19,33	65,55	14,29	79,83
Загальноосвітній спеціалізований санаторний інтернатний заклад II-III ступенів "Ерудит" для обдарованих дітей	ліцей	64	0,00	3,13	59,38	37,50	96,88
Донецький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою	ліцей	205	9,76	51,22	38,05	0,98	39,02
У середньому		532	3,95	25,00	55,26	15,79	71,05
Україна ліцеї			2,56	20,79	62,1	14,54	76,65
Україна ЗОШ			8,57	37,25	48,63	5,55	54,18

Порівняно з всеукраїнськими показниками випускники ліцеїв ЗССТІЗ «Ерудит», при ДонНУ, медичного мають результати Зно-2010 з української мови та літератури вищі (таблиця 25). В той же час, показники випускників військового ліцею нижчі порівняно з результатами звичайних загальноосвітніх навчальних закладів.

Таблиця 26

Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв обласного підпорядкування з математики							
Навчальний заклад		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	Тип	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Ліцей при Донецькому національному університеті	ліцей	97	1,03	3,09	67,01	28,87	95,88
Донецький медичний ліцей при Донецькому медичному університеті ім.	ліцей	96	1,04	20,83	63,54	14,58	78,13

Горького							
Загальноосвітній спеціалізований санаторний інтернатний заклад II-III ступенів "Ерудит" для обдарованих дітей	ліцей	52	0,00	3,85	44,23	51,92	96,15
Донецький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою	ліцей	128	13,28	55,47	29,69	1,56	31,25
У середньому		373	5,09	25,74	50,13	19,03	69,17
Україна ліцеї			2,25	18,33	59,18	20,24	79,42
Україна ЗОШ			6,48	39,58	49,1	4,84	53,94

За виключенням випускників ЗССТЗ «Ерудит», випускники інших ліцеїв мали результати ЗНО-2010 з математики до 124 балів (таблиця 26). Показники високого рівня в 2,5 рази перевищили ерудитівці. Показники випускників військового ліцею нижчі порівняно з результатами звичайних загальноосвітніх навчальних закладів. В цілому середньостатистичні результати ліцеїв ЗССТЗ «Ерудит», при ДонНУ, медичного вищі.

Таблиця 27

<i>Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв обласного підпорядкування з історії України</i>							
Навчальний заклад		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	Тип	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Ліцей при Донецькому національному університеті	ліцей	85	0,00	12,94	56,47	30,59	87,06
Донецький медичний ліцей при Донецькому медичному університеті ім. Горького	ліцей	55	7,27	32,73	47,27	12,73	60,00
Загальноосвітній спеціалізований санаторний інтернатний заклад II-III ступенів "Ерудит" для обдарованих дітей	ліцей	32	3,13	3,13	46,88	46,88	93,75
Донецький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою	ліцей	192	9,38	45,83	41,67	3,12	44,79
У середньому		364	6,32	32,42	46,43	14,84	61,26
Україна ліцеї			4,28	27,28	56,88	11,56	68,44
Україна ЗОШ			8,6	40,41	45,41	5,59	51,0

За виключенням випускників ліцею при ДонНУ, випускники інших ліцеїв мали результати ЗНО-2010 з історії України до 124 балів (у медичному – 4 особи, у «Ерудиті» - 1, у військового – 5). Максимальні показники якості знань продемонстрували випускники «Ерудиту» (93,75%), нижчі середньостатистичних – військового (таблиця 27).

Таблиця 28

<i>Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв обласного підпорядкування з фізики</i>							
Навчальний заклад		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	Тип	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Ліцей при Донецькому національному університеті	ліцей	25	0	8	72	20	92
Донецький медичний ліцей при Донецькому медичному	ліцей	90	1,11	21,11	62,22	15,56	77,78

університеті ім. Горького						
Загальноосвітній спеціалізований санаторний інтернатний заклад II-III ступенів "Ерудит" для обдарованих дітей	ліцей 20	0	0	45	55	100
Донецький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою	ліцей 28	10,71	53,57	28,57	7,14	35,71
У середньому	163	2,45	22,09	55,83	19,63	75,46
Україна ліцеї		2,51	19,87	58,49	19,13	77,62
Україна ЗОШ		6,56	41,16	48,62	3,66	52,28

Випускники усіх ліцеїв, які навчалися у класах відповідного профілю або поглиблено вивчали фізику, продемонстрували якість знань вище всеукраїнських показників (таблиця 28). Перевищують середньостатистичні результати високого рівня випускників ліцеїв ЗССТЗ «Ерудит» і при ДонНУ (55% та 20% відповідно).

Таблиця 29

<i>Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв обласного підпорядкування з хімії</i>							
Навчальний заклад		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	Тип	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Ліцей при Донецькому національному університеті	ліцей	17	0	0	47,06	52,94	100,00
Донецький медичний ліцей при Донецькому медичному університеті ім. Горького	ліцей	6	0	16,67	50,00	33,33	83,33
Загальноосвітній спеціалізований санаторний інтернатний заклад II-III ступенів "Ерудит" для обдарованих дітей	ліцей	8	0	0	25	75	100
Донецький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою	ліцей	4	0	75	25	0	25
У середньому		35	0,00	11,43	40,00	48,57	88,57
Україна ліцеї			2,46	20,30	59,65	17,59	77,24
Україна ЗОШ			8,55	37,61	48,66	5,17	53,83

Випускники ліцеїв при ДонНУ та ЗССТЗ «Ерудит» не мали результатів низького і середнього рівнів ЗНО-2010 з хімії, а показник якості знань сягнув 100% (таблиця 29). Результати високого рівня випускників ЗССТЗ «Ерудит» (75%), ліцею при ДонНУ (52,94%), медичного (33,33%) перевищують у 4 – 2 рази всеукраїнські. Жоден учасник ЗНО-2010 не отримав результатів низького рівня.

Таблиця 30

<i>Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв обласного підпорядкування з біології</i>						
Навчальний заклад		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів			
Назва		взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200
Ліцей при Донецькому національному університеті		27	0	3,70	51,85	44,44
						96,30

Донецький медичний ліцей при Донецькому медичному університеті ім. Горького	111	0,90	12,61	57,66	28,83	86,49
Загальноосвітній спеціалізований санаторний інтернатний заклад II-III ступенів "Ерудит" для обдарованих дітей	9	0	11,11	22,22	66,67	88,89
Донецький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою	14	0	35,71	64,29	0,00	64,29
У середньому	161	0,62	13,04	55,28	31,06	86,34
Україна ліцеї		3,86	26,19	52,64	17,3	69,94
Україна ЗОШ		8,68	38,51	47,40	5,41	52,81

Випускники ліцеїв при ДонНУ, ЗССІЗ «Ерудит», військового не мали результатів низького рівня ЗНО-2010 з біології (таблиця 30). В той же час, як і минулого року, результат нижче 124 балів мав випускник медичного ліцею. Найвищий показник якості знань у випускників ліцею при ДонНУ(96,30%). За відсотками високого рівня лідирують випускників ЗССІЗ «Ерудит» (66,67%). З даної дисципліни за усіма градаціями показники ліцеїстів обласного підпорядкування перевищують середньостатистичні.

Таблиця 31

<i>Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв обласного підпорядкування з географії</i>						
Навчальний заклад	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123,5	124 - 150	150,5 - 183	183,5 - 200	150-200
Ліцей при Донецькому національному університеті	27	3,70	14,81	62,96	18,52	81,48
Загальноосвітній спеціалізований санаторний інтернатний заклад II-III ступенів "Ерудит" для обдарованих дітей	7	0,00	14,29	71,43	14,29	85,71
Донецький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою	27	18,52	55,56	25,93	0,00	25,93
У середньому	61	9,84	32,79	47,54	9,84	57,38
Україна ліцеї		4,19	30,21	54,89	10,70	65,60
Україна ЗОШ		8,81	39,65	45,51	6,03	51,54

Середній показник якості знань за результатами ЗНО-2010 з географії випускників ліцеїв обласного підпорядкування (таблиця 31) не перевищує всеукраїнського. Географію не складали випускники медичного ліцею, що ще раз підкреслює визначеність у майбутній професії. Результати менше 124 балів мають випускники ліцею при ДонНУ та військового. Рейтинг якості знань випускників розподілився наступним чином:

- ЗССІЗ «Ерудит» - 85,71%;
- ліцей при ДонНУ – 81,48%;
- військового – 25,93%.

Таблиця 32

<i>Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв обласного підпорядкування з англійської мови</i>						
Навчальний заклад	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Ліцей при Донецькому національному університеті	75	0	16	72,00	12,00	84,00
Донецький медичний ліцей при Донецькому медичному університеті ім. Горького	5	0	40	20,00	40,00	60,00
Загальноосвітній спеціалізований санаторний інтернатний заклад II-III ступенів "Ерудит" для обдарованих дітей	29	3,45	6,90	51,72	37,93	89,66
Донецький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою	84	11,90	72,62	15,48	0,00	15,48
У середньому	193	5,70	39,90	43,01	11,40	54,40
Україна ліцеї		4,22	33,04	53,12	9,62	62,74
Україна ЗОШ		6,91	44,29	43,87	4,03	48,8

Таблиця 33

<i>Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв обласного підпорядкування з німецької мови</i>						
Навчальний заклад	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Ліцей при Донецькому національному університеті	2	50	50	0	0	0
Україна ліцеї		6,31	32,52	53,88	7,28	61,17
Україна ЗОШ		7,73	45,58	41,85	4,83	46,69

Таблиця 34

<i>Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв обласного підпорядкування з французької мови</i>						
Навчальний заклад	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Ліцей при Донецькому національному університеті	1	0	0	100	0	100
Загальноосвітній спеціалізований санаторний інтернатний заклад II-III ступенів "Ерудит" для обдарованих дітей	1	0	0	0	100	100
У середньому	2	0	0	50	50	100
Україна ліцеї		1,54	32,31	55,38	10,77	66,15
Україна ЗОШ		7,73	45,58	41,85	4,83	46,69

За рівнем ефективності навчання з іноземних мов (таблиці 32 - 34) рейтинг ліцеїв розподілився наступним чином (англійська мова):

- ЗСШІЗ «Ерудит» – 89,66%;
- ліцей при ДонНУ – 84,00%;
- медичний ліцей – 60,00%;
- військовий ліцей – 15,48%.

Результати з німецької та французької тільки підтверджують необхідність самоосвітньої роботи, додаткових занять та індивідуальну мотивацію учасника на складання предмету ЗНО. З іншого боку, незначна кількість учасників з цих дисциплін слугує доказом зменшення інтересу, зменшення контингенту учасників олімпіад, турнірів, конкурсів.

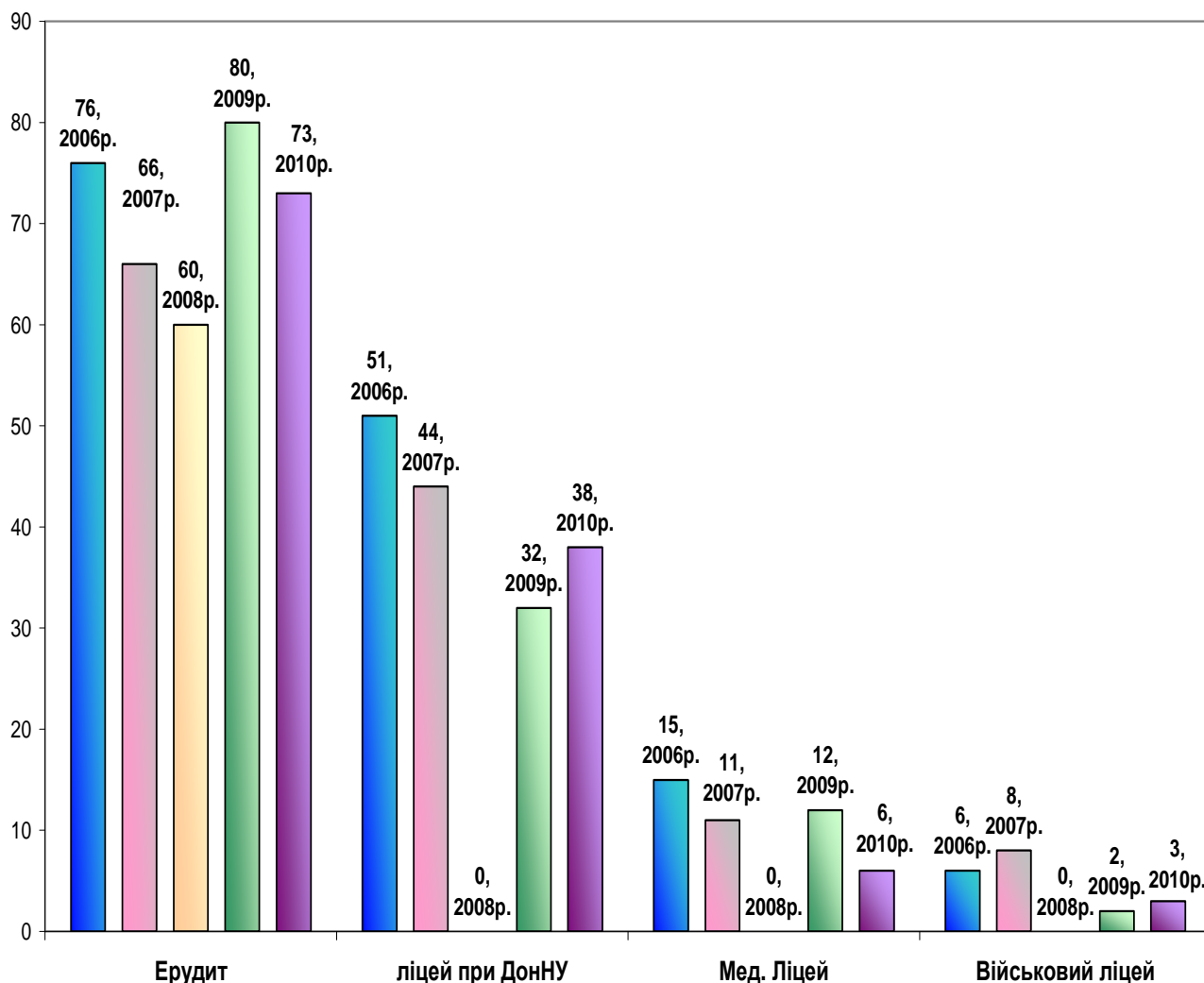

Рис. 29. Динаміка участі команд ліцеїв обласного підпорядкування у III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад (2006-2010 рр.)

Узагальнюючи результати тестування випускників ліцеїв обласного підпорядкування у 2009, 2010 роках можна зробити висновок про високий рівень профільної підготовки основної частки ліцейстів, про складання іспитів до ВНЗ відповідно до профілю навчання, про кореляцію результатів ЗНО з результатами олімпіад базових дисциплін, конкурсів, турнірів (рис. 29). З іншого боку, якісний аналіз показників олімпіадних досягнень та перемог у МАН засвідчує певний прогрес і стабільність хіміко-біологічного напрямку. Потенціал інших (математичного, мовного, інформаційного) використовується не у повній мірі.

В той же час, глибокі і міцні знання з профільного предмету, які часто формуються за рахунок зменшення уваги до інших предметів (а саме так йде підготовка до олімпіад), не гарантують високих балів ЗНО з інших

дисциплін. Крім того. непоодинокі ситуація, коли абітурієнт обирає майбутню професію, яка відрізняється від профілю навчання. При повній профілізації старшої школи вкрай важливо уникнути дві симетричні крайності:

- дезінтеграції старшої школи, яка можлива при скороченні інваріантного компоненту і механічного перенесення шкільних годин у шкільний компонент без усякої специфікації та регламентування змісту;
- надмірно жорсткої профілізації, що зробить освітній простір старшої школи надмірно визначеним замість індивідуалізації освіти і можливості вибору.

Введення профільної школи не повинно привести до механічної «зміни вивіски». В той же час навчання за певним профілем має на меті отримання більш глибоких знань, що в майбутньому стануть основою для здобуття професії.

Стосовно випускників Донецького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою серед най значущих досягнень за період 2009/2010 н.р. ліцеїсти виконали нормативи спортивних розрядів:

кандидата в майстри спорту – 8;

I розряду – 8;

II розряду – 12;

III розряду – 16.

Таблиця 35

Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв з української мови та літератури							
Район/Місто		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	Тип	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Волноваський район	ліцей	39	0	20,51	66,67	12,82	79,49
м.Артемівськ	ліцей	16	12,50	25,00	62,50	0,00	62,50
м.Димитров	ліцей	52	5,77	65,38	28,85	0,00	28,85
м.Донецьк	ліцей	829	3,98	28,23	62,36	5,43	67,79
м.Костянтинівка	ліцей	26	3,85	34,62	50,00	11,54	61,54
м.Красний Лиман	ліцей	31	3,23	16,13	80,65	0,00	80,65
м.Красноармійськ	ліцей	90	1,11	12,22	73,33	13,33	86,67
м.Макіївка	ліцей	326	2,15	19,02	69,02	9,82	78,83
м.Маріуполь	ліцей	255	2,35	22,75	62,35	12,55	74,90
м.Слов'янськ	ліцей	139	2,88	20,86	66,19	10,07	76,26
м.Харцизьк	ліцей	125	5,60	32,00	57,60	4,80	62,40
У середньому		1928	3,95	26,97	61,77	7,31	69,08
Україна ліцеї			2,56	20,79	62,1	14,54	76,65
Україна ЗОШ			8,57	37,25	48,63	5,55	54,18

*до типу ліцеїв УЦОЯО віднесено Артемівську гімназію «Сузір'я» приватного вищого навчального закладу «Донецький університет економіки і права»

Рівень ефективності навчання з української мови та літератури у ліцеях області (таблиця 35) коливається від найнижчого **28,85%** (м. Димитров) до

86,67% (м. Красноармійськ) при середньостатистичному для ліцеїв **76,65%**. Перевищують показники ефективності навчання, як і минулого року в порівнянні з всеукраїнськими, результати випускників Волноваського ліцею (79,49%), Красноармійського міського ліцею «Надія» (86,67%), Краснолиманського ліцею (80,85%), ліцеї м. Макіївки (78,83%), ліцеї м. Маріуполя (невисокі показники морського ліцею зумовлені переважанням у навчанні спеціальних дисциплін).

Таблиця 36

Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв з математики							
Район/Місто		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	Тип	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Волноваський район	ліцей	27	0	33,33	59,26	7,41	66,67
м.Артемівськ	ліцей	13	7,69	23,08	69,23	0,00	69,23
м.Димитров	ліцей	38	5,26	55,26	36,84	2,63	39,47
м.Донецьк	ліцей	607	2,31	24,88	60,13	12,69	72,82
м.Костянтинівка	ліцей	11	0,00	54,55	36,36	9,09	45,45
м.Красний Лиман	ліцей	27	0,00	14,81	70,37	14,81	85,19
м.Красноармійськ	ліцей	75	1,33	10,67	73,33	14,67	88,00
м.Макіївка	ліцей	293	1,02	16,38	72,35	10,24	82,59
м.Маріуполь	ліцей	177	0,56	22,60	56,50	20,34	76,84
м.Слов'янськ	ліцей	84	3,57	14,29	60,71	21,43	82,14
м.Харцизьк	ліцей	94	4,26	20,21	62,77	12,77	75,53
У середньому		1446	2,36	26,37	59,81	11,46	71,27
Україна ліцеї			2,25	18,33	59,18	20,24	79,42
Україна ЗОШ			6,48	39,58	49,10	4,84	53,94

Показники ефективності навчання з математики (таблиця 36) коливаються від **39,47%** (м. Димитров) до 88% (м. Красноармійськ), а в окремих закладах (Маріупольський міський ліцей, Макіївський міський ліцей) сягає 97%- 98%. Тенденція зниження результатів від 150 до 200 балів порівняно з 2009 роком простежується у Волноваському, Костянтинівському, Харцизькому ліцеях. При цьому варто зазначити, що серед випускників ліцеїв мм.Волновахи та Харцизька відсутні результати менше 124 балів.

Таблиця 37

Результати ЗНО-2010 випускників ліцеїв з історії України							
Район/Місто		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	Тип	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Волноваський район	ліцей	36	2,78	38,89	47,22	11,11	58,33
м.Артемівськ	ліцей	13	7,69	7,69	61,54	23,08	84,62
м.Димитров	ліцей	31	19,35	51,61	29,03	0,00	29,03
м.Донецьк	ліцей	622	7,07	30,55	53,38	9,00	62,38
м.Костянтинівка	ліцей	21	4,76	38,10	47,62	9,52	57,14

м.Красний Лиман	ліцей	18	0,00	38,89	61,11	0,00	61,11
м.Красноармійськ	ліцей	63	1,59	20,63	73,02	4,76	77,78
м.Макіївка	ліцей	223	1,79	27,35	59,64	11,21	70,85
м.Маріуполь	ліцей	164	1,22	29,88	54,27	14,63	68,90
м.Слов'янськ	ліцей	116	5,17	22,41	65,52	6,90	72,41
м.Харцизьк	ліцей	85	9,41	35,29	52,94	2,35	55,29
У середньому		1392	5,53	31,03	55,03	8,42	63,44
Україна ліцеї			4,28	27,28	56,88	11,56	68,44
Україна ЗОШ			8,6	40,41	45,41	5,59	51,0

Найнижчі результати ЗНО-2010 з історії України (таблиця 37) продемонстрували випускники ліцею м. Дмитров при найвищому показнику (п'ята частина учасників) результатів до 124 балів. Низький рівень якості знань учнів Дмитровського міського ліцею, виявлений у ході проведення процедури ЗНО, спричинено наступними факторами:

- відсутністю конкурсного набору до навчального закладу ;
- низьким рівнем загальної підготовки учнів, зарахованих до 10 класу ліцею, а саме:

На початок 2008-2009 навчального року - високий рівень – 1 (2%);
достатній - 21 (34%);
середній - 33 (53%);
початковий - 7 (11%).

На кінець 2009-2010 навчального року - високий рівень - 3 (5%);
достатній - 23 (37%);
середній - 36 (58%).

Визначена якість знань учнів Дмитровського міського ліцею в цілому підтверджена й результатами ЗНО. Показник якості знань з математики (за результатами ЗНО) є вищим у зв'язку з тим, що у тестуванні брала участь більшість учнів класу з підвищеним рівнем математичної підготовки. Учасниками ж тестування з української мови стали 84% учнів закладу з різним рівнем навчальної компетентності (у більшості - з середнім). Слід також зважити й на недостатній досвід роботи вчителя української мови і літератури, який викладає предмет 2-й рік.

Таблиця 38

Результати ЗНО-2010 випускників гімназій з української мови та літератури							
Район/Місто		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва		взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Великоновосілівський район	гімназії	43	4,65	41,86	53,49	0,00	53,49
м.Горлівка. Калінінський район міста	гімназії	53	0,00	3,77	67,92	28,30	96,23
м.Дебальцеве	гімназії	32	3,13	46,88	50,00	0,00	50,00
м.Димитров	гімназії	53	3,77	28,30	66,04	1,89	67,92
м.Добропілля	гімназії	22	0,00	22,73	72,73	4,55	77,27
м.Донецьк	гімназії	562	2,49	28,29	59,96	9,25	69,22

м.Дружківка	гімназії	68	1,47	17,65	73,53	7,35	80,88
м.Єнакієве	гімназії	68	1,47	14,71	75,00	8,82	83,82
м.Костянтинівка	гімназії	50	0,00	16,00	70,00	14,00	84,00
м.Краматорськ	гімназії	75	6,67	13,33	64,00	16,00	80,00
м.Красний Лиман	гімназії	24	0,00	16,67	79,17	4,17	83,33
м.Красноармійськ	гімназії	37	5,41	48,65	45,95	0,00	45,95
м.Макіївка	гімназії	19	0,00	15,79	73,68	10,53	84,21
м.Маріуполь	гімназії	48	0,00	8,33	81,25	10,42	91,67
м.Селидове	гімназії	28	0,00	10,71	67,86	21,43	89,29
м.Слов'янськ	гімназії	14	7,14	28,57	50,00	14,29	64,29
м.Торез	гімназії	68	2,94	19,12	64,71	13,24	77,94
м.Харцизьк	гімназії	44	0,00	29,55	56,82	13,64	70,45
м.Шахтарськ	гімназії	58	0,00	29,31	63,79	6,90	70,69
Мар'їнський район	гімназії	27	0,00	14,81	70,37	14,81	85,19
У середньому		1393	1,96	22,75	65,31	9,98	75,29
Україна гімназії			2,56	19,88	61,87	15,7	77,56
Україна ЗОШ			8,57	37,25	48,63	5,55	54,18

Найвищі результати якості знань з української мови та літератури (таблиця 38) продемонстрували випускники Горлівської гімназії «Інтелект» (96,23%), Донецька гімназія № 70 (91,89%), Маріупольської гімназії №2 із загальноосвітньою школою I ступеня (91,67%) причому аналогічні показники були і минулого 2009 року. Результати високого рівня (вище середньостатистичних по Україні) продемонстрували випускники м. Горлівка (28,3%), Селидове (21,43%), Краматорська (16%).

Низькі показники – у випускників багатoproфiльної гімназії м. Красноармійська (45,95%).

Загальні тенденції:

- зменшення середньостатистичного показника у категорії до 124 балів (1,96% проти 2,85% у 2009 році) при збільшенні кількості учасників і не зменшенні складності завдань з української мови;
- перевищення середньостатистичного показника якості знань у порівнянні з показниками ліцеїв по Україні та області.

Таблиця 39

Результати ЗНО-2010 випускників гімназій з математики							
Район/Місто		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	Тип	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150- 200
Великоновосілівський район	гімназія	18	0	33,33	66,67	0,00	66,67
м.Горлівка	гімназія	27	3,70	7,41	62,96	25,93	88,89
м.Дебальцеве	гімназія	21	9,52	42,86	47,62	0,00	47,62
м.Димитров	гімназія	38	2,63	31,58	65,79	0,00	65,79
м.Добропілля	гімназія	16	0,00	18,75	62,50	18,75	81,25
м.Донецьк	гімназія	388	2,84	23,20	60,57	13,40	73,97
м.Дружківка	гімназія	54	0,00	29,63	64,81	5,56	70,37
м.Єнакієве	гімназія	34	0,00	11,76	79,41	8,82	88,24
м.Костянтинівка	гімназія	24	0,00	20,83	75,00	4,17	79,17
м.Краматорськ	гімназія	49	4,08	6,12	71,43	18,37	89,80

м.Красний Лиман	гімназія	8	0,00	0,00	100,00	0,00	100,0
м.Красноармійськ	гімназія	31	16,13	58,06	25,81	0,00	25,81
м.Макіївка	гімназія	6	0,00	50,00	50,00	0,00	50,00
м.Маріуполь	гімназія	35	0,00	17,14	60,00	22,86	82,86
м.Селидове	гімназія	20	0,00	15,00	65,00	20,00	85,00
м.Слов'янськ	гімназія	10	0,00	40,00	60,00	0,00	60,00
м.Торез	гімназія	31	0,00	19,35	74,19	6,45	80,65
м.Харцизьк	гімназія	24	0,00	20,83	70,83	8,33	79,17
м.Шахтарськ	гімназія	40	2,50	50,00	45,00	2,50	47,50
Мар'їнський район	гімназія	27	0,00	7,41	81,48	11,11	92,59
У середньому		901	2,07	25,16	64,45	8,31	72,77
Україна гімназії			2,42	22,15	61,60	13,82	75,43
Україна ЗОШ			6,48	39,58	49,10	4,84	53,94

Показники низького рівня з математики (таблиця 39) в середньому по області серед випускників гімназій кращі (2,07%), ніж по Україні серед гімназій (2,42%) і випускників ЗОШ (6,485%). Випускники більшості гімназій взагалі не мають незадовільних оцінок. Причому це стає не тенденцією, а закономірністю. В той же час показники низького рівня до 124 балів у донецької гімназії №18 - 27,27%.

Показник ефективності навчання з математики випускників багатoproфільної гімназії м.Красноармійськ низький (25,81%) (проти 37,5% у 2009 році).

Таблиця 40

Результати ЗНО-2010 випускників гімназій з історії України							
Район/Місто		Всього взяли участь	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	Тип		100- 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150- 200
Великоновосілівський район	гімназія	32	0	46,88	53,13	0	53,13
м.Горлівка. Калінінський район міста	гімназія	43	0	13,95	65,12	20,93	86,05
м.Дебальцеве	гімназія	23	4,35	47,83	43,48	4,35	47,83
м.Димитров	гімназія	48	10,42	22,92	62,50	4,17	66,67
м.Добропілля	гімназія	17	0	35,29	64,71	0,00	64,71
м.Донецьк	гімназія	409	6,36	34,23	50,12	9,29	59,41
м.Дружківка	гімназія	50	2	34,00	54,00	10,00	64,00
м.Єнакієве	гімназія	57	1,75	21,05	59,65	17,54	77,19
м.Костянтинівка	гімназія	47	2,13	31,91	57,45	8,51	65,96
м.Краматорськ	гімназія	61	1,64	26,23	65,57	6,56	72,13
м.Красний Лиман	гімназія	20	0	30,00	65,00	5,00	70,00
м.Красноармійськ	гімназія	25	16	52,00	32,00	0,00	32,00
м.Макіївка	гімназія	19	5,26	15,79	57,89	21,05	78,95
м.Маріуполь	гімназія	30	0,00	30,00	53,33	16,67	70,00
м.Селидове	гімназія	21	0	23,81	57,14	19,05	76,19
м.Слов'янськ	гімназія	8	0	37,50	50,00	12,50	62,50
м.Торез	гімназія	48	6,25	33,33	45,83	14,58	60,42
м.Харцизьк	гімназія	32	0	28,13	62,50	9,38	71,88
м.Шахтарськ	гімназія	52	3,85	38,46	50,00	7,69	57,69

Мар'їнський район	гімназія	18	0	33,33	44,44	22,22	66,67
У середньому		1060	3,00	31,83	54,69	10,47	65,17
Україна гімназії			4,15	27,36	55,27	13,23	68,49
Україна ЗОШ			8,6	40,41	45,41	5,59	51,0

Перевищують середньостатистичні показники (таблиця 40) результати низького рівня випускників Донецької еколого-економічної гімназії № 11 (28,57%), Донецької гімназії № 18 (25%).

Рівень ефективності знань найнижчий – у випускників багатoproфільної гімназії м.Красноармійськ (32%). Враховуючи, що випускники 2009, 2010 років – учні загальноосвітньої школи, на базі якої заснована гімназія, не проходили конкурсного відбору до старших класів; профілі навчання гімназії спортивний, технологічний, хіміко-біологічний, економіко-правовий); рівень навчальних досягнень учнів середній і достатній – результати ЗНО підтвердили всі вагомні чинники. Результати до 124 балів з української мови та літератури, математики, історії України отримали випускники спортивного та технологічних профілів.

В Світлодарській гімназії (м.Дебальцево) у тестуванні приймали участь випускники, які мали середній рівень знань зумовлений проблемами здоров'я (хронічні захворювання), що не дали змогу а ні займатись індивідуально, а ні в межах шкільних занять.

Тенденція перевищення результатів якості знань у гімназистів області в порівнянні з ліцеїстами спостерігається і за результатами історії України. Це може частково пояснюватись тим, що освіта гімназиста починається з 5 класу, ліцеїста - з 8, іноді з 10 класу.

Відмінність гімназій, ліцеїв від звичайних загальноосвітніх шкіл у тому, що вони не тільки мають давати учням глибокі та міцні знання, а й розвивати творчі й інтелектуальні здібності, передбачають систематичну самостійну науково-дослідницьку та наукову і пошукову роботу. В той же час у містах, де значний контингент учнів, результати гімназистів та ліцеїстів за профілем нижчі результатів випускників загальноосвітніх навчальних закладів.

м.Донецьк, відділ освіти Калінінської районної у м.Донецьку ради:

Донецька еколого-економічна гімназія № 11: якість знань з математики за результатами ЗНО-2010 - 37,5%, Донецька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №20 – 87,39%.

м. Красноармійськ

Багатoproфільна гімназія м.Красноармійська: якість знань з математики – 25,81%. Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 м. Красноармійська – 44,83%.

Аналогічна картина у Димитрові.

Можна стверджувати що відбувається розшарування серед навчальних закладів області. За три роки незалежно від змін нормативно-правової бази, зовнішніх факторів, змін контингенту учнів у кожному місті/районі виокремлюються навчальні заклади, випускники яких демонструють стабільно високі результати. Різниця у показниках випускників закладів нового типу різних адміністративних одиниць області може пояснюватись і

різною кількістю учнів (тобто можливістю відбору кращих у великих населених пунктах), і індивідуальною фаховою майстерністю педагога. Ці ж фактори впливають і на результати випускників загальноосвітніх шкіл.

В цілому, результати випускників загальноосвітніх закладів нового типу (виключено ліцеї обласного підпорядкування) в порівнянні з минулорічними як в межах області, так і України мають тенденцію зниження (таблиця 41).

Таблиця 41

<i>Результати ЗНО-2009, 2010 випускників загальноосвітніх закладів нового типу</i>								
Район/Місто		Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів					
Назва	Тип	взяли участь	100 - 123,5	124 - 150	150,5 - 183	183,5 - 200	150- 200	
Українська мова та література								
2010	Область ліцеї		1928	3,95	26,97	61,77	7,31	69,08
	Україна ліцеї			2,56	20,79	62,1	14,54	76,65
2009	Область ліцеї			3,05	26,19	62,50	8,26	70,76
	Україна ліцеї			2,08	21,16	63,39	13,37	76,76
2010	Область гімназії		1393	1,96	22,75	65,31	9,98	75,29
	Україна гімназії			2,56	19,88	61,87	15,7	77,56
2009	Область гімназії			2,85	22,26	64,47	10,42	74,87
	Україна гімназії			2,4	20,63	61,6	15,38	76,98
Математика								
2010	Область ліцеї		1446	2,36	26,37	59,81	11,46	71,27
	Україна ліцеї			2,25	18,33	59,18	20,24	79,42
2009	Область ліцеї			2,21	12,57	67,72	17,50	85,23
	Україна ліцеї			2,24	12,34	61,3	24,12	83,42
2010	Область гімназії		901	2,07	25,16	64,45	8,31	72,77
	Україна гімназії			2,42	22,15	61,60	13,82	75,43
2009	Область гімназії			2,58	17,04	67,92	12,45	80,37
	Україна гімназії			3,05	17,54	64,42	15	79,42
Історія України								
2010	Область ліцеї		1392	5,53	31,03	55,03	8,42	63,44
	Україна ліцеї			4,28	27,28	56,88	11,56	68,44
2009	Область ліцеї			4,99	27,04	58,61	9,36	67,97
	Україна ліцеї			3,83	22,39	60,26	13,53	73,79

2010	Область гімназії Україна гімназії	1060	3,00 4,15	31,83 27,36	54,69 55,27	10,47 13,23	65,17 68,49
2009	Область гімназії Україна гімназії		4,24 3,84	24,42 23,32	62,21 58,46	9,13 14,38	71,33 72,84

Результати ЗНО-2010 випускників загальноосвітніх шкіл

Середньостатистичні результати ЗНО-2010 випускників загальноосвітніх шкіл, які складають основну частку учасників тестування, з української мови та літератури, з історії України (таблиці 42, 44) порівняно з середньоукраїнськими і результатами ЗНО-2009 не мають різко вираженої тенденції зниження, окрім результатів з математики: 49,97% проти 56,22% у 2009 році при вилученні завдань відкритого типу, які оцінювались екзаменаторами (таблиця 43).

Таблиця 42

<i>Результати ЗНО-2010 випускників середніх загальноосвітніх шкіл з української мови та літератури</i>						
Назва	Всього взяли участь	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
		100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Амвросіївський район	222	6,76	43,69	45,50	4,05	49,55
Артемівський район	180	6,11	43,89	47,78	2,22	50,00
Великоновосілівський район	243	11,93	45,68	40,33	2,06	42,39
Волноваський район	428	8,88	44,16	43,46	3,50	46,96
Володарський район	205	13,17	39,02	46,83	0,98	47,80
Добропільський район	76	7,89	40,79	50,00	1,32	51,32
Костянтинівський район	115	7,83	33,04	52,17	6,96	59,13
Красноармійський район	132	8,33	48,48	41,67	1,52	43,18
м.Авдіївка	110	2,73	39,09	53,64	4,55	58,18
м.Артемівськ	549	5,65	29,87	60,84	3,64	64,48
м.Вугледар	127	7,09	42,52	46,46	3,94	50,39
м.Горлівка	1386	9,45	37,23	47,04	6,28	53,32
м.Дебальцеве	216	6,94	38,43	49,07	5,56	54,63
м.Дзержинськ	353	8,78	41,64	48,16	1,42	49,58
м.Димитров	245	13,88	47,35	35,92	2,86	38,78
м.Добропілля	446	13,23	47,98	36,77	2,02	38,79
м.Докучаєвськ	88	3,41	39,77	52,27	4,55	56,82
м.Донецьк	3830	9,58	39,19	46,58	4,65	51,23
м.Дружківка	218	6,88	28,44	60,09	4,59	64,68
м.Єнакієве	628	9,08	40,92	46,82	3,18	50,00
м.Жданівка	102	16,67	48,04	32,35	2,94	35,29
м.Кіровське	147	8,84	34,01	53,06	4,08	57,14
м.Костянтинівка	263	6,84	31,18	53,61	8,37	61,98
м.Краматорськ	1035	5,41	34,98	54,30	5,31	59,61
м.Красний Лиман	151	7,95	45,03	42,38	4,64	47,02
м.Красноармійськ	426	12,68	44,37	40,38	2,58	42,96
м.Макіївка	1450	11,59	42,90	43,17	2,34	45,52

м.Маріуполь	2228	6,96	35,86	50,40	6,78	57,18
м.Новгородівка	107	4,67	46,73	44,86	3,74	48,60
м.Селидове	203	9,85	46,31	40,89	2,96	43,84
м.Слов'янськ	606	7,10	39,93	49,01	3,96	52,97
м.Сніжне	322	9,01	45,96	43,48	1,55	45,03
м.Торез	395	7,34	36,20	51,65	4,81	56,46
м.Харцизьк	536	10,07	41,42	45,90	2,61	48,51
м.Шахтарськ	277	8,66	46,21	40,79	4,33	45,13
м.Ясинувата	120	5,00	28,33	59,17	7,50	66,67
Мар'їнський район	471	9,98	43,74	44,59	1,70	46,28
Новоазовський район	203	3,94	36,95	57,64	1,48	59,11
Олександрівський район	105	4,76	34,29	55,24	5,71	60,95
Першотравневий район	151	9,93	43,71	43,05	3,31	46,36
Слов'янський район	99	8,08	31,31	56,57	4,04	60,61
Старобешівський район	235	6,38	35,74	57,02	0,85	57,87
Тельманівський район	192	15,10	44,27	39,06	1,56	40,63
Шахтарський район	110	4,55	50,91	39,09	5,45	44,55
Ясинуватський район	96	7,29	46,88	45,83	0,00	45,83
Середній по області	19827	8,36	40,59	47,44	3,61	51,05
Україна ЗОШ		8,57	37,25	48,63	5,55	54,18

Перевищують середньостатистичні показники (54,18%) з української мови та літератури результати випускників шкіл:

м.Ясинувата – 66,67%;
м.Дружківка – 64,68%;
м. Артемівська – 64,48%;
м. Костянтинівки - 61,98%;
Олександрівського району – 60,95%;
Слов'янського району – 60,61%;
м.Краматорськ – 59,61%;
Костянтинівського району – 59,13%;
Новоазовського району – 59,11%;
Старобешівського району – 57,87%;
м.Кіровське – 57,14%;
м.Докучаєвськ – 56,82%;
м.Торез – 56,46%;
м. Маріуполь - 56,17%.

Якість знань менше 40% у випускників міст Жданівка (35,29%), Добропілля (38,79%), Дмитрів (38,78%).

Таблиця 43

Результати ЗНО-2010 випускників середніх загальноосвітніх шкіл з математики						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5- 200	150- 200
Амвросіївський район	156	4,49	50,00	45,51	0,00	45,51
Артемівський район	135	5,93	42,96	48,15	2,96	51,11
Великоновосілівський район	154	12,34	48,05	37,01	2,60	39,61
Волноваський район	326	8,90	47,24	41,72	2,15	43,86

Володарський район	133	6,77	54,14	37,59	1,50	39,10
Добропільський район	59	13,56	52,54	33,90	0,00	33,90
Костянтинівський район	65	7,69	36,92	52,31	3,08	55,38
Красноармійський район	104	11,54	47,12	41,35	0,00	41,35
м.Авдіївка	86	1,16	26,74	68,60	3,49	72,09
м.Артемівськ	347	3,17	28,82	59,08	8,93	68,01
м.Вугледар	88	6,82	50,00	40,91	2,27	43,18
м.Горлівка	926	6,48	38,77	48,16	6,59	54,75
м.Дебальцеве	178	5,62	35,96	54,49	3,93	58,43
м.Дзержинськ	229	7,42	51,09	39,30	2,18	41,48
м.Димитров	198	7,07	43,94	46,97	2,02	48,99
м.Добропілля	339	8,55	43,66	44,84	2,95	47,79
м.Докучаєвськ	61	8,20	39,34	52,46	0,00	52,46
м.Донецьк	2727	6,12	36,89	50,68	6,31	56,99
м.Дружківка	145	6,21	33,79	56,55	3,45	60,00
м.Єнакієве	440	6,36	40,45	48,86	4,32	53,18
м.Жданівка	76	11,84	51,32	34,21	2,63	36,84
м.Кіровське	85	5,88	36,47	51,76	5,88	57,65
м.Костянтинівка	179	7,26	30,73	56,42	5,59	62,01
м.Краматорськ	754	3,71	29,58	58,49	8,22	66,71
м.Красний Лиман	101	11,88	53,47	32,67	1,98	34,65
м.Красноармійськ	342	8,19	46,20	41,52	4,09	45,61
м.Макіївка	1016	7,58	41,44	48,03	2,95	50,98
м.Маріуполь	1450	4,48	35,59	51,72	8,21	59,93
м.Новгородівка	86	2,33	55,81	38,37	3,49	41,86
м.Селидове	156	7,69	39,74	49,36	3,21	52,56
м.Слов'янськ	435	4,83	38,39	52,64	4,14	56,78
м.Сніжне	228	7,02	37,72	49,56	5,70	55,26
м.Торез	255	6,67	43,92	48,63	0,78	49,41
м.Харцизьк	354	5,08	43,22	48,31	3,39	51,70
м.Шахтарськ	171	8,19	45,03	43,27	3,51	46,78
м.Ясинувата	105	6,67	25,71	57,14	10,48	67,62
Мар'їнський район	346	7,23	46,82	44,22	1,73	45,95
Новоазовський район	137	5,11	48,18	45,26	1,46	46,72
Олександрівський район	78	10,26	43,59	43,59	2,56	46,15
Першотравневий район	106	9,43	43,40	46,23	0,94	47,17
Слов'янський район	75	6,67	41,33	49,33	2,67	52,00
Старобешівський район	149	6,71	48,99	43,62	0,67	44,30
Тельманівський район	141	7,09	53,90	37,59	1,42	39,01
Шахтарський район	89	7,87	50,56	37,08	4,49	41,57
Ясинуватський район	71	16,90	40,85	42,25	0,00	42,25
Середній по області	13881	7,35	42,67	46,66	3,31	49,97
Україна ЗОШ		6,48	39,58	49,10	4,84	53,94

Перевищують середньостатистичні показники (53,94%) з математики результати випускників шкіл:

м.Авдіївка – 72,09%

м. Артемівська – 68,01%;

м.Ясинувата – 67,62%;

м.Краматорськ – 66,71%;

м. Костянтинівки - 62,01%;
 м. Дружківка – 60,00%;
 м. Маріуполь - 59,93%;
 м. Дебальцеве – 58,43%;
 м. Кіровське – 57,65%;
 м. Слов'янськ – 56,78%;
 м. Донецьк – 56,99%;
 Костянтинівського району – 55,38%;
 м. Сніжне – 55,26%;
 м. Горлівка – 54,75%;

Якість знань менше 40% у випускників міст Красний Лиман (34,65%), Жданівка (36,84%), Володарського (39,10%), Добропільського (33,90%), Великоновосілківського (39,61%), Тельманівського (39,01%) районів.

Таблиця 44

<i>Результати ЗНО-2010 випускників середніх загальноосвітніх шкіл з історії України</i>						
Район/Місто	Всього	% абітурієнтів, які отримали відповідний результат за шкалою 100-200 балів				
Назва	взяли участь	100 - 123.5	124 - 150	150.5 - 183	183.5 - 200	150-200
Амвросіївський район	188	9,57	43,62	42,55	4,26	46,81
Артемівський район	125	8,00	43,20	43,20	5,60	48,80
Великоновосілківський район	152	9,87	41,45	45,39	3,29	48,68
Волноваський район	335	9,25	42,09	46,27	2,39	48,66
Володарський район	162	4,32	44,44	46,30	4,94	51,23
Добропільський район	46	13,04	39,13	47,83	0,00	47,83
Костянтинівський район	79	8,86	31,65	54,43	5,06	59,49
Красноармійський район	78	11,54	43,59	41,03	3,85	44,87
м. Авдіївка	87	4,60	39,08	52,87	3,45	56,32
м. Артемівськ	392	6,12	36,99	47,45	9,44	56,89
м. Вугледар	83	10,84	31,33	51,81	6,02	57,83
м. Горлівка	1064	9,68	42,20	39,00	9,12	48,12
м. Дебальцеве	141	12,06	41,84	42,55	3,55	46,10
м. Дзержинськ	260	8,08	45,38	39,62	6,92	46,54
м. Дмитров	132	11,36	46,21	37,88	4,55	42,42
м. Добропілля	315	12,38	47,30	36,83	3,49	40,32
м. Докучаєвськ	58	1,72	32,76	60,34	5,17	65,52
м. Донецьк	2919	10,52	41,62	42,82	5,04	47,86
м. Дружківка	162	5,56	44,44	48,15	1,85	50,00
м. Єнакієве	464	10,13	41,38	43,53	4,96	48,49
м. Жданівка	54	11,11	48,15	37,04	3,70	40,74
м. Кіровське	104	6,73	39,42	52,88	0,96	53,85
м. Костянтинівка	196	10,20	38,78	43,88	7,14	51,02
м. Краматорськ	767	9,00	39,24	47,33	4,43	51,76
м. Красний Лиман	114	7,89	40,35	45,61	6,14	51,75
м. Красноармійськ	308	11,04	49,35	37,01	2,60	39,61
м. Макіївка	1195	10,21	43,60	41,76	4,44	46,19
м. Маріуполь	1751	7,08	39,46	46,77	6,68	53,46
м. Новогродівка	71	7,04	39,44	52,11	1,41	53,52
м. Селидове	145	6,21	42,07	47,59	4,14	51,72
м. Слов'янськ	422	8,29	47,39	40,52	3,79	44,31

м.Сніжне	231	11,26	45,02	41,56	2,16	43,72
м.Торез	313	10,22	44,73	43,13	1,92	45,05
м.Харцизьк	365	6,85	47,67	43,29	2,19	45,48
м.Шахтарськ	198	8,08	43,43	43,43	5,05	48,49
м.Ясинувата	91	7,69	36,26	49,45	6,59	56,04
Мар'їнський район	368	10,87	44,29	41,30	3,53	44,84
Новоазовський район	147	6,12	36,73	53,74	3,40	57,14
Олександрівський район	67	8,96	35,82	46,27	8,96	55,22
Першотравневий район	122	13,93	46,72	36,07	3,28	39,34
Слов'янський район	63	4,76	34,92	50,79	9,52	60,32
Старобешівський район	183	7,10	45,36	46,99	0,55	47,54
Тельманівський район	122	9,02	48,36	38,52	4,10	42,62
Шахтарський район	56	14,29	48,21	32,14	5,36	37,50
Ясинуватський район	65	13,85	43,08	41,54	1,54	43,08
Середній по області	14760	9,0	41,95	44,68	4,37	49,05
Україна ЗОШ		8,6	40,41	45,41	5,59	51,0

Перевищують середньостатистичні показники (51,0%) з історії України результати випускників шкіл:

- м.Докучаєвська – 65,52%;
- Слов'янського району – 60,32%;
- Костянтинівського району – 59,49%;
- м.Вугледара – 57,83%;
- Новоазовського району – 57,14%;
- м. Артемівська – 56,89%;
- м.Авдіївка – 56,32%;
- м.Ясинувата – 56,04%;
- Олександрівського району – 55,22%;
- м. Кіровське – 53,85%;
- м. Новогродівка – 53,52%;
- м. Маріуполь - 53,46%.

Якість знань менше 40% у випускників міст Красноармійськ (39,61%), Першотравневого (39,34%), Шахтарського (37,5%) районів.

СЕРЕДНІЙ БАЛ АТЕСТАТА, АТЕСТАТИ З ВІДЗНАКОЮ, РЕГІОНАЛЬНІ МОНІТОРИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

У вересні 2009 року (до подовжених канікул) в межах контрольних робіт, передбачених базовими програмами, адміністрації шкіл проводили діагностичне відслідкування рівня навчальних досягнень учнів з української мови, історії України та математики. Завдання добирались із регіональних збірників та збірників для зовнішнього оцінювання

Мета діагностичних моніторингових відслідкувань:

- визначення рівня знань учнів (як точки відліку);
- внесення коректив у роботу вчителя по усуненню прогалин та недоліків, виявлених моніторинговими дослідженнями;
- визначення об'єму та засобів індивідуальної роботи з учнями;
- корекція самоосвітньої діяльності учнів;

- прогнозування результатів державної підсумкової атестації та зовнішнього незалежного оцінювання.

Вибірки моніторингових досліджень з базових дисциплін коливались в межах 60% - 89% учнів одинадцятих класів.

За узагальненими даними мали наступні результати:

Таблиця 45

Результати діагностичного відслідкування навчальних досягнень учнів 11 класів з української мови

К-ть учасників	% від заг. к-ті	Початковий		Середній		Достатній		Високий	
		К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%
15739	60%	1187	7,5%	6329	40%	6544	41,5%	1679	11%

Значущий відсоток результатів початкового рівня (**7,5%**) з української мови (таблиця 45) свідчив про можливість зростання цього показника при проходженні ЗНО. Показник якості знань моніторингових відслідкувань склав **52,5%**. **Результат якості знань ЗНО-2010 – 53,12%**, низького рівня – **7,76%**

Діагностичні контрольні роботи з математики в 11 класах проводились за єдиним текстом для всіх профілів у форматі ЗНО (таблиці 46, 47).

За умови обов'язкового складання математики/ або історії України як другого предмету ЗНО результати початкового рівня коливались від **5%** до **21%**. **59%** учнів класів гуманітарного напрямку, в яких математика вивчається 3 години на тиждень і не є основним предметом, мали знання початкового і середнього рівня.

Близько 20% одинадятикласників класів універсального напрямку (4 години на тиждень), де математика є обов'язковим предметом, мали початковий рівень знань.

19% учнів профільних класів, в яких математика вивчається 5 годин на тиждень, могли розраховувати на високий результат ЗНО-2010. Класи з поглибленим вивченням математики (6 і більше годин на тиждень), враховуючи універсальний завдання для всіх учасників, мали незадовільні для такого типу профілю результати: (6% і 26% початкового та середнього рівнів).

Таблиця 46

Результати діагностичного відслідкування навчальних досягнень учнів 11 класів з алгебри і початок аналізу

Тип профілю	Участь у монітор.	I рівень		II рівень		III рівень		IV рівень	
		кіл-ть	%	кіл-ть	%	кіл-ть	%	кіл-ть	%
Універсальний напрям (4 год/ тиждень)	9956	1347	14%	4536	46%	3017	30%	990	10%

Профільні (5 і більше год./тиждень)	4413	323	7%	1458	33%	1781	40%	851	19%
Поглиблене вивчення математики (6 і більше год./тиждень)	782	40	5%	203	26%	325	42%	214	27%
Гуманітарний напрям (3 год./тиждень)	5397	753	14%	2392	44%	1584	29%	462	9%
Разом по області:	20548	2463	12%	8589	42%	6707	33%	2517	12%

Таблиця 47

**Результати діагностичного відслідкування навчальних досягнень
учнів 11 класів з геометрії**

Тип профілю	Участь у монітор	I рівень		II рівень		III рівень		IV рівень	
		кіль-ть	%	кіль-ть	%	кіль-ть	%	кіль-ть	%
Універсальний напрям (4 год./тиждень)	9920	1809	18%	4455	45%	2718	27%	904	9%
Профільні (5 і більше год./тиждень)	4412	395	9%	1520	34%	1739	39%	748	17%
Поглиблене вивчення математики (6 і більше год./тиждень)	782	47	6%	200	26%	316	40%	219	28%
Гуманітарний напрям (3 год./тиждень)	5348	1120	21%	2326	43%	1341	25%	346	6%
Разом по області:	20462	3371	16%	8501	42%	6114	30%	2217	11%

За результатами моніторингових відстежень усереднений показник якості знань прогнозувався на рівні **45%**. Результат ЗНО-2010 з математики – **51,88%**.

Найвищий результат достатнього і високого рівня прогнозувався за моніторинговими відстеженнями з історії України – 60% незалежно від профілю навчання (таблиця 48). Результат якості знань ЗНО-2010 – **50,54%**. Перевищили показник тільки випускники ліцеїв обласного підпорядкування.

**Результати діагностичного відслідкування навчальних досягнень
учнів 11 класів з історії України**

Участь у моніторингу	% від заг. к-ті	Початковий Середній		Достатній		Високий	
		К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%
19433	73%	7721	40%	9155	47%	2571	13%

Рішення про участь чи неучасть у зовнішньому оцінюванні, вибір предметів ЗНО-2010 кожен випускник школи приймав самостійно і не мав повідомляти керівникам шкіл про факт реєстрації для участі в зовнішньому оцінюванні, перелік предметів, планову підготовку до ЗНО тощо. В той же час результати моніторингу УОН рекомендував довести до відома батьків з метою поживавлення самоосвітньої роботи учнів та використати педагогами у поточній діяльності (Лист УОН № 01/08 -2871 від 04.12.2009 р. «Про результати діагностичного моніторингу рівня навчальних досягнень учнів 11-х класів з базових дисциплін»)

Відокремлення зовнішнього тестування 2010 від державної підсумкової атестації призвело до росту кількості випускників, які отримали атестати з відзнакою (таблиця 49). В той же час, зробити висновки про кореляцію результатів шкільного навчання з результатами ЗНО-2010 та результатами навчання у ВНЗ на поточний момент неможливо. Повним набором даним володіють приймальні комісії ВНЗів, а після проходження сесій - деканати факультетів. Хоч дослідження, що проводяться незалежними організаціями, підтверджують зростання якості знань студентського контингенту, викладачі вишів не завжди погоджуються з таким механізмом відбору студентів. За тестами не простежується наскільки рівень навчальних досягнень є результатом самої особистості, а не зовнішніх умов: родини, школи, репетитора. А тому на порядку денному – впровадження тестів загальної навчальної компетентності, результати яких спроможні відбивати здатність до успішного навчання і здатність до успішності в подальшому особистісному, професійному та соціальному житті (Вісник ТІМО. №7, 2010.)

**Кількість атестатів про повну загальну середню освіту
за адміністративними одиницями (2009, 2010 роки)**

№ з/п	Назва	2010				2009			
		Усього	Без відзнаки	Срібна медаль	Золота медаль	Усього	Без відзнаки	Срібна медаль	Золота медаль
1	Ліцей «Ерудит»	64	56	5	3	58	51	4	3
2	Ліцей при ДонНУ	143	129	8	6	141	134	6	1

3	Ліцей з посиленою фізпідготовкою	210	206	3	1	173	170	2	0
4	Медичний ліцей	119	90	4	25	79	66	6	7
5	Донецьк – заклади міського підпорядкування	571	514	12	45	557	498	24	35
6	Донецьк: Будионівський район	518	490	9	19	609	589	12	8
7	Донецьк: Ворошиловський район	578	523	7	48	653	591	26	36
8	Донецьк: Калінінський район	600	569	4	27	585	555	24	6
9	Донецьк: Кіровський район	896	848	13	35	1015	960	33	22
10	Донецьк: Київський район	660	629	4	27	740	711	15	14
11	Донецьк: Куйбишевський район	572	545	1	26	669	647	12	10
12	Донецьк: Ленінський район	563	545	5	13	572	560	7	5
13	Донецьк: Петровський район	489	485	2	22	537	525	5	7
14	Донецьк: Пролетарський район	640	625	4	11	646	622	14	10
15	Авдіївка	177	167	3	7	219	208	9	2
16	Артемівськ	698	660	10	28	699	666	17	16
17	Вугледар	166	160	3	3	159	151	5	3
18	Горлівка: Калінінський район	482	465	3	14	480	463	5	12
19	Горлівка: Микитівський район	504	490	0	14	470	456	10	4
20	Горлівка: Центральнo-Міський	720	683	3	34	729	699	9	21
21	Дебальцеве	292	268	13	11	357	338	13	6
22	Дзержинськ	453	429	12	12	457	448	8	1
23	Димитрове	557	545	2	10	540	527	7	6
24	Добропілля	607	557	12	38	660	620	18	22
25	Докучаєвськ	120	108	4	8	147	142	4	1
26	Дружківка	328	305	10	13	403	384	7	12
27	Єнакієве	857	843	9	5	1006	989	7	10
28	Жданівка	129	122	2	5	165	162	3	0
29	Маріуполь: Жовтневий район	1252	1202	10	40	1187	1148	12	27
30	Маріуполь: Іллічівський район	563	543	8	14	668	650	7	11
31	Маріуполь: Орджонікідзевський	749	703	11	35	833	788	12	33
32	Маріуполь: Приморський район	377	371	0	6	396	392	3	1
33	Макіївка: Гірницький район	592	572	2	18	699	691	7	1
34	Макіївка:	343	326	9	8	367	353	7	7

	Кіровський район								
35	Макіївка: Советський район	319	305	5	9	356	347	5	4
36	Макіївка: Центрально-Міський	493	468	5	20	484	471	7	6
37	Макіївка: Червоногвардійський	487	463	9	15	529	506	15	8
38	Кіровське	211	194	6	11	237	223	7	7
39	Костянтинівка	380	337	9	34	408	370	18	20
40	Краматорськ	1221	1179	7	35	1304	1275	11	18
41	Красноармійськ	595	544	10	41	567	538	13	16
42	Красний Лиман	329	325	2	2	387	378	5	6
43	Новгородівка	116	103	7	6	102	98	4	0
44	Селидове	278	261	8	9	333	327	3	3
45	Слов'янськ	907	874	4	29	938	902	18	18
46	Сніжне	382	368	2	12	470	461	6	3
47	Торез	556	521	13	22	564	539	15	10
48	Харцизьк	810	765	14	31	830	803	20	7
49	Шахтарськ	398	366	6	26	424	412	8	4
50	Ясинувата	124	108	1	15	147	131	10	6
	Разом по містам	24195	22954	315 (1,3%)	948 (3,92%)	25755	24735	525 (2,04%)	496 (1,93%)
51	Амвросіївський район	271	254	4	13	336	322	9	5
52	Артемівський район	229	219	3	7	217	216	1	0
53	Великоновоселківський район	413	394	5	14	415	404	7	4
54	Волноваський район	720	685	3	32	833	805	18	10
55	Володарський район	276	265	4	7	314	302	7	5
56	Добропільський район	127	121	0	5	152	151	1	0
57	Костянтинівський район	166	157	2	7	151	147	3	1
58	Красноармійський район	224	216	1	7	236	232	3	1
59	Мар'їнський район	604	575	6	23	657	643	9	5
60	Олександрівський район	143	140	1	2	179	175	2	2
61	Новоазовський район	279	257	3	19	313	303	2	8
62	Першотравневий район	206	194	4	8	235	226	6	3
63	Слов'янський район	144	130	5	9	241	209	4	1
64	Старобешівський район	283	277	1	5	314	298	8	8
65	Тельманівський район	236	222	4	10	271	262	7	2
66	Шахтарський район	145	140	0	5	165	163	0	2
67	Ясинуватський район	107	105	0	2	130	127	3	0
	Разом по районах	4573	4351	46 (1%)	175 (3,83%)	5159	4985	90 (1,7%)	57 (1,1%)
	Разом по області	28768	27305	361 (1,25%)	1123 (3,9%)	30914	29720	615 (1,9%)	551 (1,78%)

Введення нової складової – середній бал атестата, яка враховувалась під час вступної кампанії 2010 року, покликано підвищити вагу і значущість шкільної оцінки кожного шкільного предмета та забезпечити рівномірне вивчення усіх шкільних дисциплін. Проведене дослідження (20% вибірки від загальної кількості навчальних закладів області) продемонструвало, що середнообласний показник 8,57 (таблиця 50).

Таблиця 50

Район(місто)	Кількість	Середній бал атестату
Область	4803	8,57
Донецьк Будьонівський	26	9,22
Донецьк Ворошилівський	183	9,07
Донецьк Калінінський	41	8,76
Донецьк Київський	71	9,35
Донецьк Кіровський	129	8,90
Донецьк Куйбишевський	63	9,40
Донецьк Ленінський	170	8,42
Донецьк Петровський	95	8,48
Донецьк Пролетарський	112	7,77
м Авдіївка	79	8,25
м Артемівськ	106	7,96
м Вугледар	70	7,59
м Горлівка	219	7,97
м Дебальцеве	71	8,95
м Дзержинськ	104	9,09
м Дмитров	80	8,14
м Добропілля	76	8,44
м Докучаєвськ	56	8,99
м Дружківка	73	8,85
м Єнакієве	224	8,63
м Жданівка	24	8,63
м Кіровське	48	8,61
м Костянтинівка	78	9,25
м Краматорськ	230	8,24
м Красний Лиман	28	8,40
м Красноармійськ	121	9,36
м Макіївка	258	8,62
м Маріуполь	319	9,22
м Новогродівка	47	8,31
м Селидове	25	9,05
м Слов'янськ	113	8,55
м Сніжне	63	8,24
м Торез	102	9,05
м Харцизьк	130	8,99
м Шахтарськ	124	8,43
м Ясинувата	21	7,83
рн Амвросіївський	77	9,20
рн Артемівський	72	8,25
рн Великоновосілківський	77	7,44

рн Волноваський	158	8,24
рн Володарський	53	8,63
рн Добропільський	22	7,92
рн Костянтинівський	20	8,74
рн Красноармійський	52	8,02
рн Мар'їнський	140	8,80
рн Новоазовський	75	7,83
рн Олександрівський	36	8,74
рн Першотравневий	39	7,89
рн Слов'янський	31	8,36
рн Старобешівський	78	8,16
рн Тельманівський	47	8,25
рн Шахтарський	19	8,26
рн Ясинуватський	28	6,99

Узагальнений попредметний розподіл рівня навчальних досягнень за річними оцінками представлено у таблиці 51. Розподіл за адміністративними одиницями – у додатку 9. Слід зауважити, що дані – з кращих класів, бо безпосередньо якісний склад вибірки формувався на місцях. Дані таблиці 51 демонструють значущу різницю показників крайніх точок: низького та високого рівня шкільного оцінювання. За виключенням результатів випускників окремих закладів освіти (наприклад, ліцеїв обласного підпорядкування за умови складання ЗНО за профілем навчання) позитивної кореляції з результатами ЗНО-2010 не спостерігається у основної частки випускників загальноосвітніх шкіл.

Таблиця 51

Рівень навчальних досягнень випускників 2010 року за предметами

Усі міста(райони)	Вибірка Кількість учнів	Рівень досягнень за річними оцінками (%)			
		низький	середній	достатній	високий
Предмети					
Алгебра	4762	1,9	27,4	45,9	24,8
Геометрія	4659	2,3	29,7	45,0	22,9
Українська література	4802	1,1	17,7	45,3	36,0
Українська мова	4801	0,9	20,1	52,4	26,6
Історія України	4801	1,1	20,7	46,3	31,8
Біологія	4802	0,7	18,5	46,7	34,1
Географія	4672	1,2	17,1	45,4	36,3
Фізика	4794	1,4	24,1	48,0	26,5
Хімія	4796	0,9	23,2	47,9	28,0
Англійська мова	4594	0,9	17,8	46,5	34,8
Німецька мова	278	0,0	10,8	33,8	55,4
Французька мова	338	2,1	17,8	41,1	39,1
Разом	48099	1,2	21,6	46,8	30,4

Вивчення розподілу балів шкільного оцінювання (відповідно до Державного стандарту у 12 бальній шкалі) продемонструвало, що більшість педагогів підсвідомо орієнтуються на 5-бальне оцінювання навчальних досягнень учнів, про що свідчать «піки» графіків (Додаток 10). Це частково

може пояснювати розбіжності шкільного оцінювання та результатів ЗНО за рівнями (не в межах градацій).

Проведене у вересні 2010 року опитування управлінь (відділів) освіти стосовно орієнтовного рівня навчальних досягнень учнів, прийнятих до 10-х класів, продемонструвало (рис.30), що значна частка десятикласників 2010/2011 навчального року має низький і середній рівень знань (за балами свідоцтва про базову середню освіту). Звідси можна прогнозувати результати ДПА, ЗНО у 2012 році у кожному навчальному закладі, орієнтуючись на мотивацію дітей, їх здібності, можливості самоосвітньої діяльності, можливості та зацікавленість батьків.

Рис. 30. Орієнтовний розподіл за рівнем навчальних досягнень учнів 10 класу 2010/2011 н.р.

КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА РЕЗУЛЬТАТИ РЕГІОНАЛЬНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО РІВНІВ

Атестація педагогічних працівників посідає важливе місце в сучасній освітній системі України і відіграє значну роль як вагомий **фактор** підвищення **якості освіти**. Атестація являє собою потужний мотивуючий фактор професійного самовдосконалення педпрацівників, оскільки підвищення об'єктивності атестації, ефективне функціонування системи науково-методичного супроводу атестаційних процесів стимулює педагогічних працівників до професійного зростання. В сучасних умовах безперервна освіта педагога в міжатестаційний період виходить за межі суто курсової підготовки. Розвиток професійної компетентності педагогічного працівника відбувається безперервно, при цьому значно зростають вимоги до підвищення якості міжкурсової роботи. Атестація покликана перетворитись у потужний фактор мотивації професійного самовдосконалення педагогічних працівників, що в свою чергу дозволить підвищити результативність та якість освіти в регіоні.

Загальною характеристикою підсумків діяльності учасників атестаційного процесу можна вважати показник **ефективності атестації**, який відображає відповідність результативності кадровому потенціалу міста (району).

На основі єдиної комп'ютеризованої бази даних педагогічних працівників «Педагоги Донеччини», створеної у облППО, відстежується кадровий потенціал області в межах адміністративних одиниць та в межах предметів, співвідносяться результати учнів, вчителів, прогнозуються зміни за результатами атестації поточного року.

Представлені співвідношення попредметно стосовно кадрового потенціалу області вчителів-предметників, по адміністративним одиницям. Співвідношення в межах окремого навчального закладу або закладів пропонуємо визначити самостійно.

Кадровий потенціал (Кадри) - відносна кількість вчителів вищої та першої кваліфікаційних категорій і вчителів з педагогічними званнями, які працюють у місті (районі).

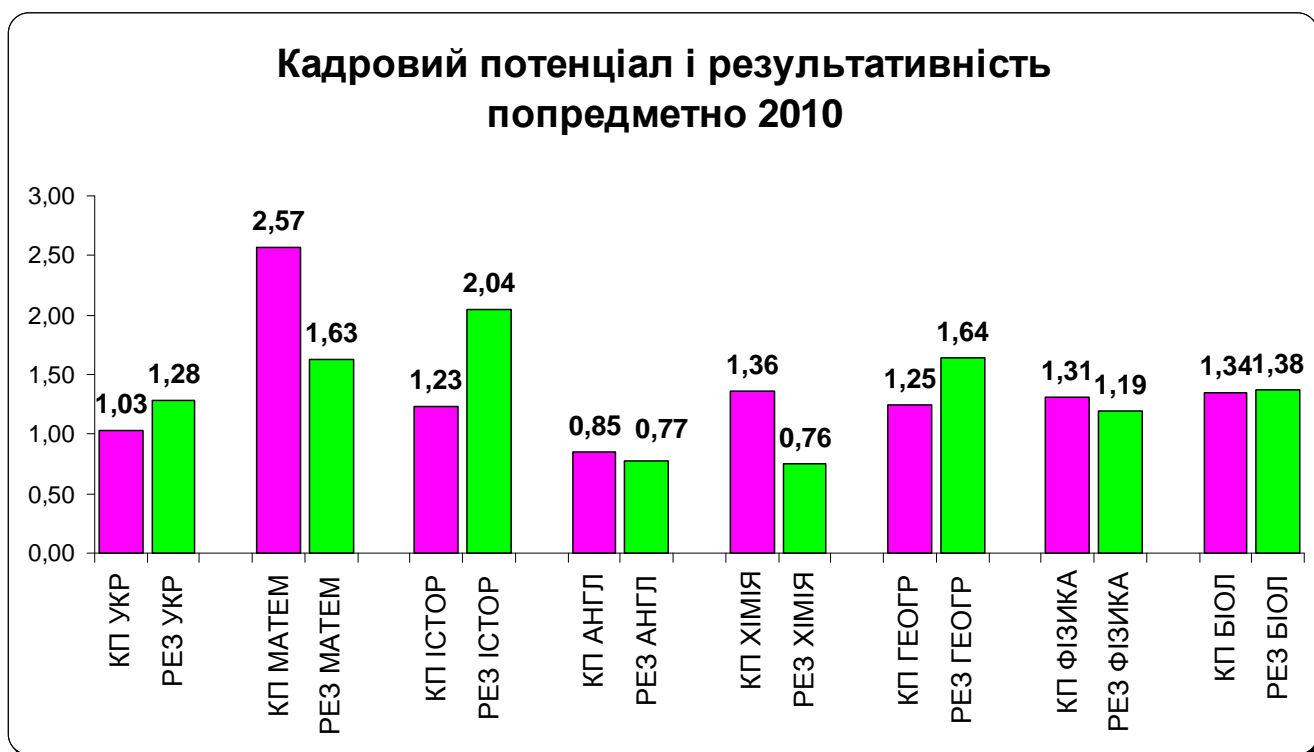
Результативність (Результати) - результат участі учнів у предметних олімпіадах, конкурсах МАН, а також результатів участі вчителів у конкурсах фахової майстерності. Окремо вагомим параметром результативності постають результати ЗНО-2010.

Ефективність – порівняння **кадрового потенціалу** вчителів-предметників з **результатами** їхньої фахової діяльності. (Більш високий **КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ** дозволяє очікувати відповідно вищі **РЕЗУЛЬТАТИ**).

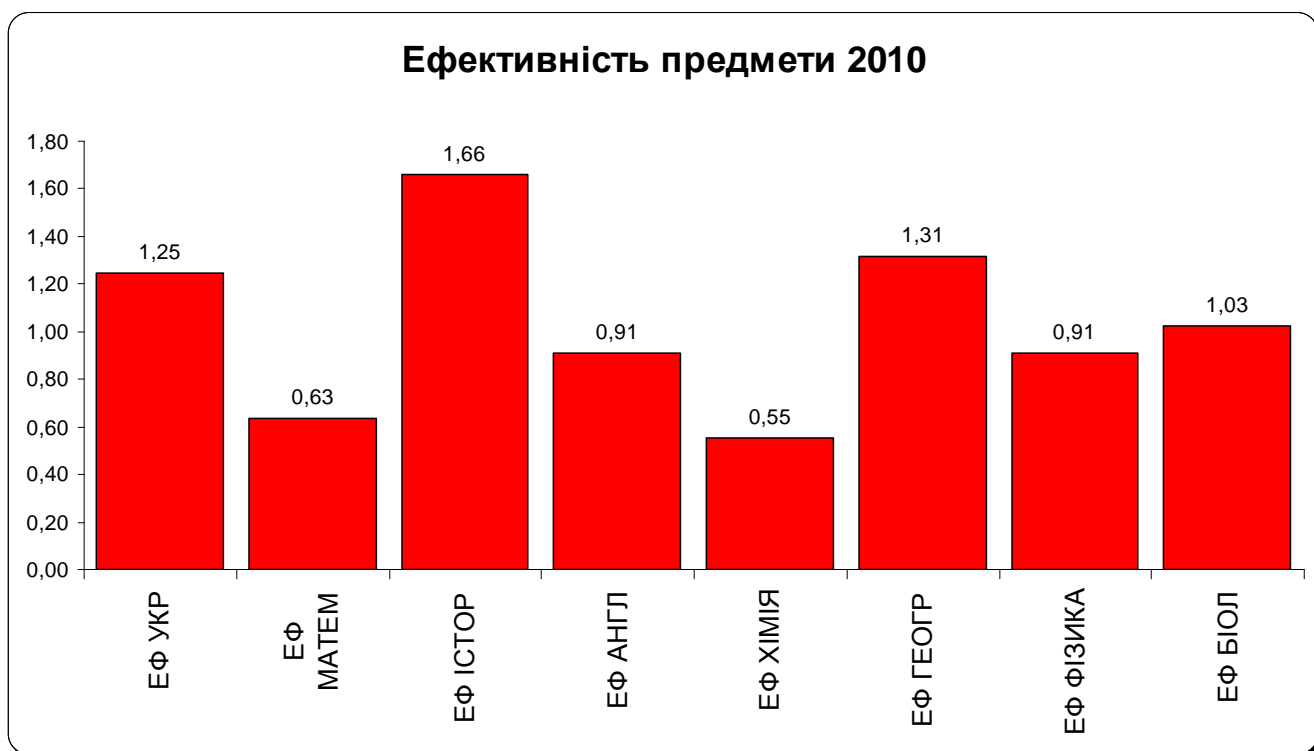
У межах області найбільший кадровий потенціал у викладачів математики, найменший - у викладачів англійської мови (діаграма1). Найвищу результативність у 2010 році продемонстрували викладачі історії, що опосередковано підтверджується і кількістю 200-бальників у області.

Найменша результативність з хімії, що і відтворено на діаграмі 2 в межах визначення ефективності у 2010 році.

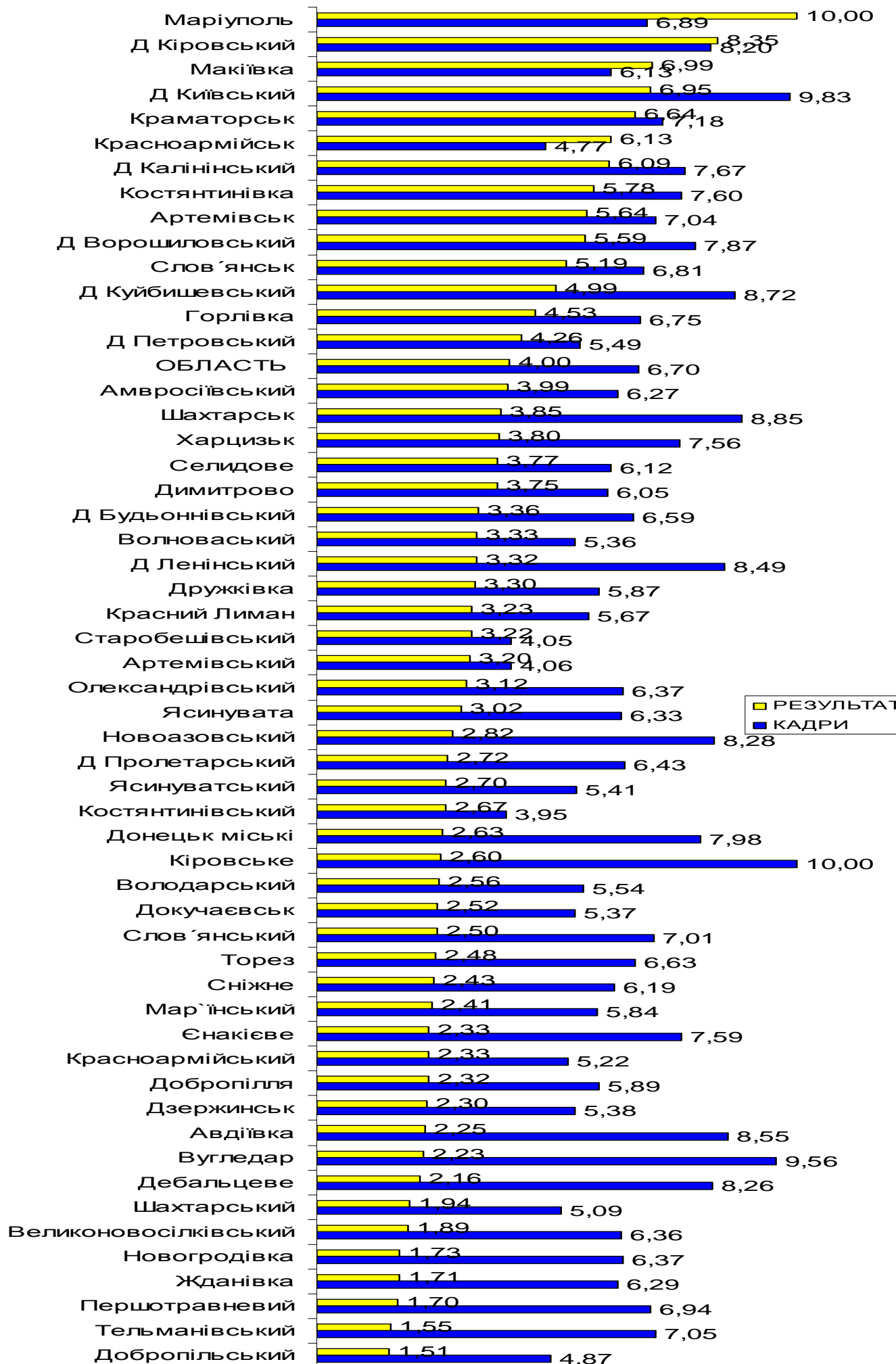
Діаграма 1

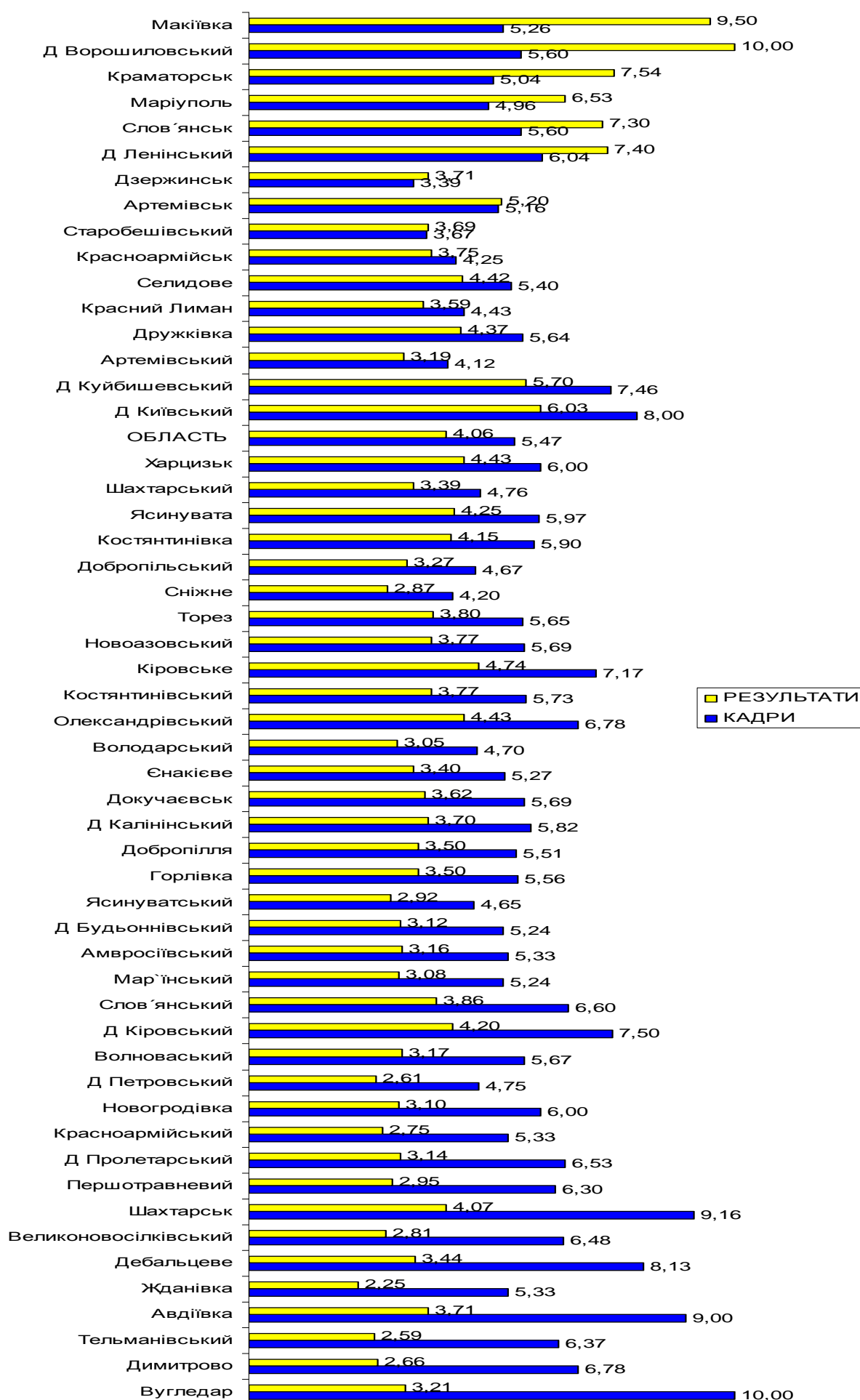
Діаграма 2

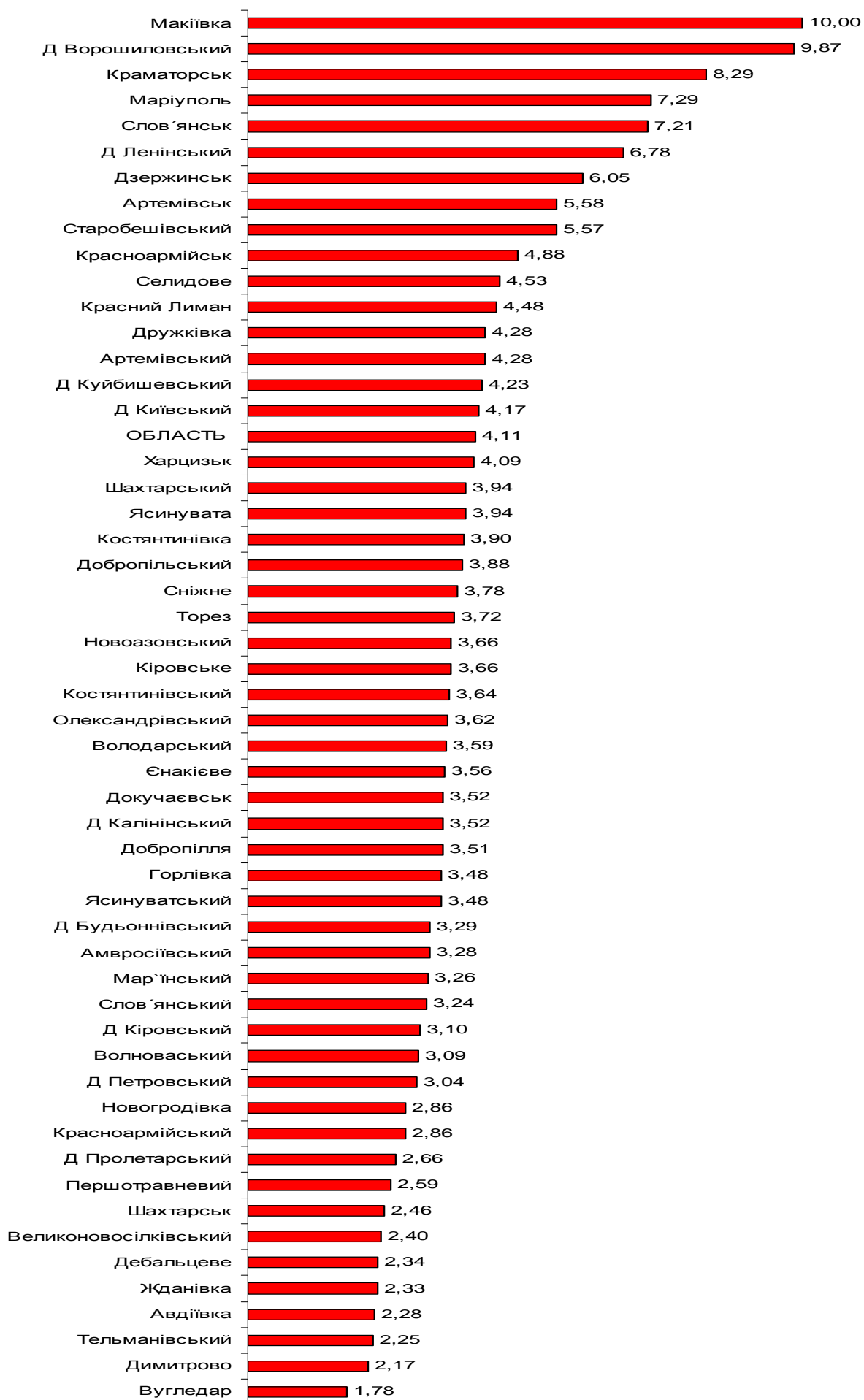
КАДРИ І РЕЗУЛЬТАТИ ЗАГАЛЬНІ 2010

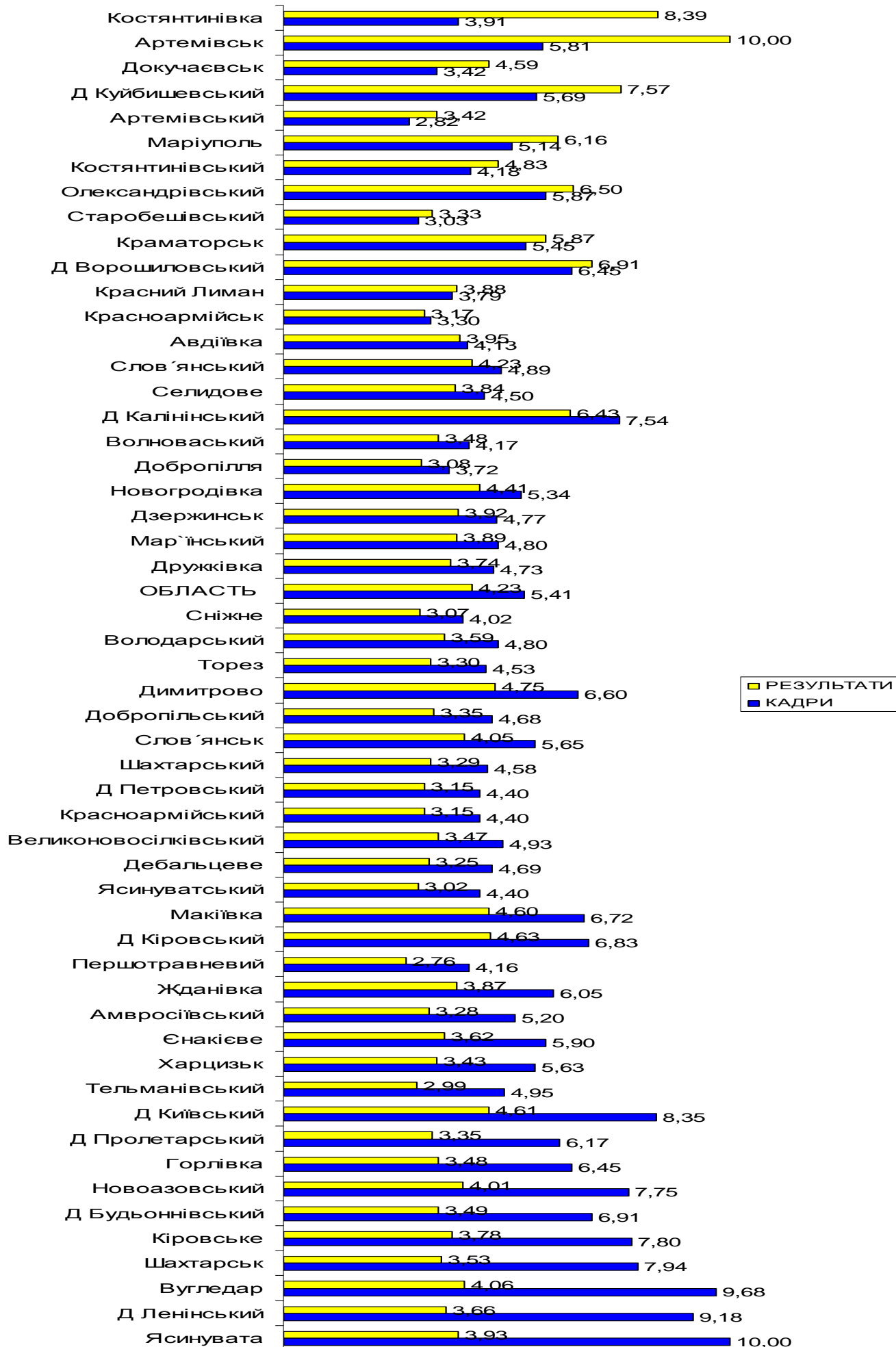
Кадри і Результати УКР МОВА 2010

Ефективність УКР МОВА 2010

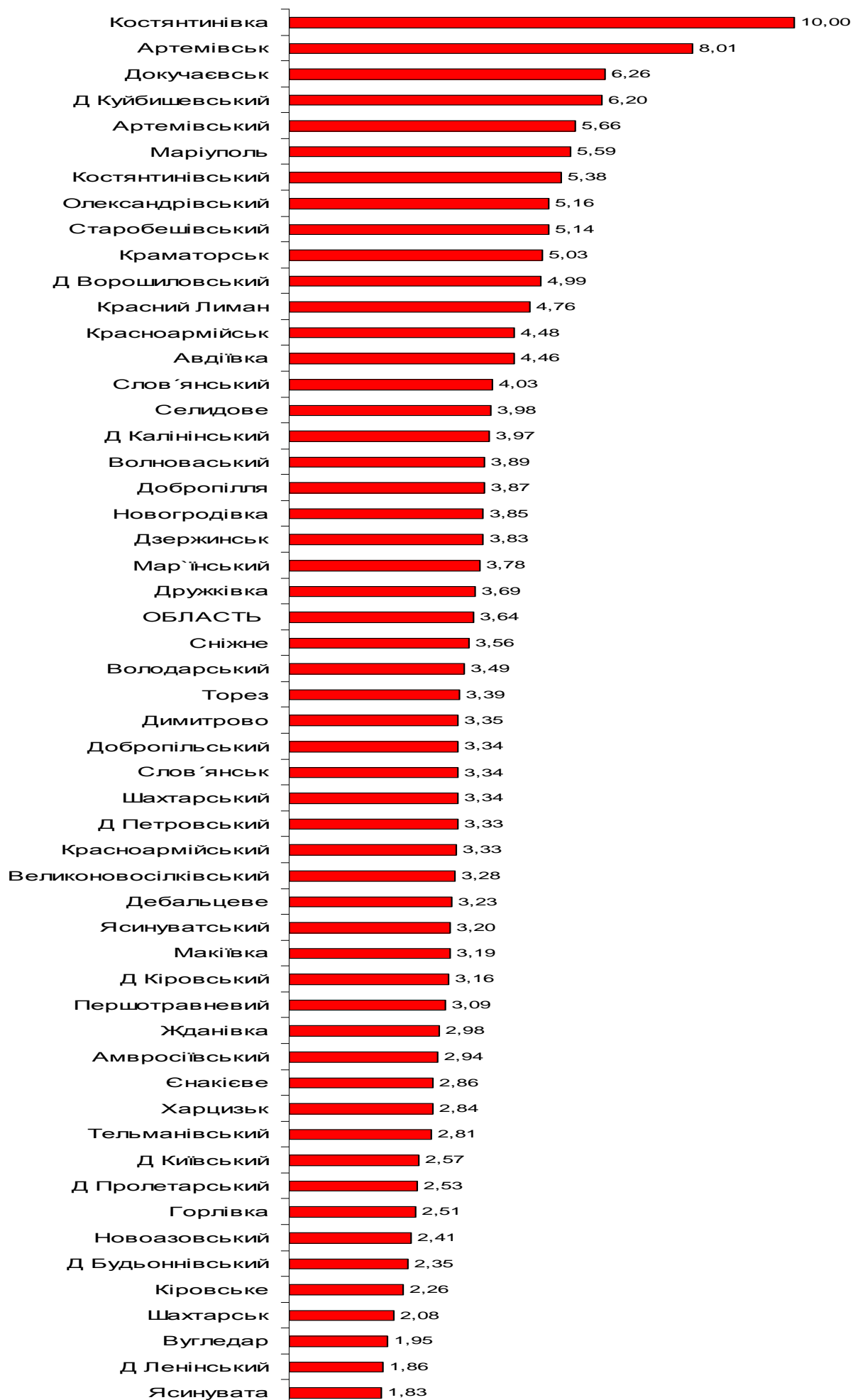

Кадри і Результати ІСТОРІЯ 2010

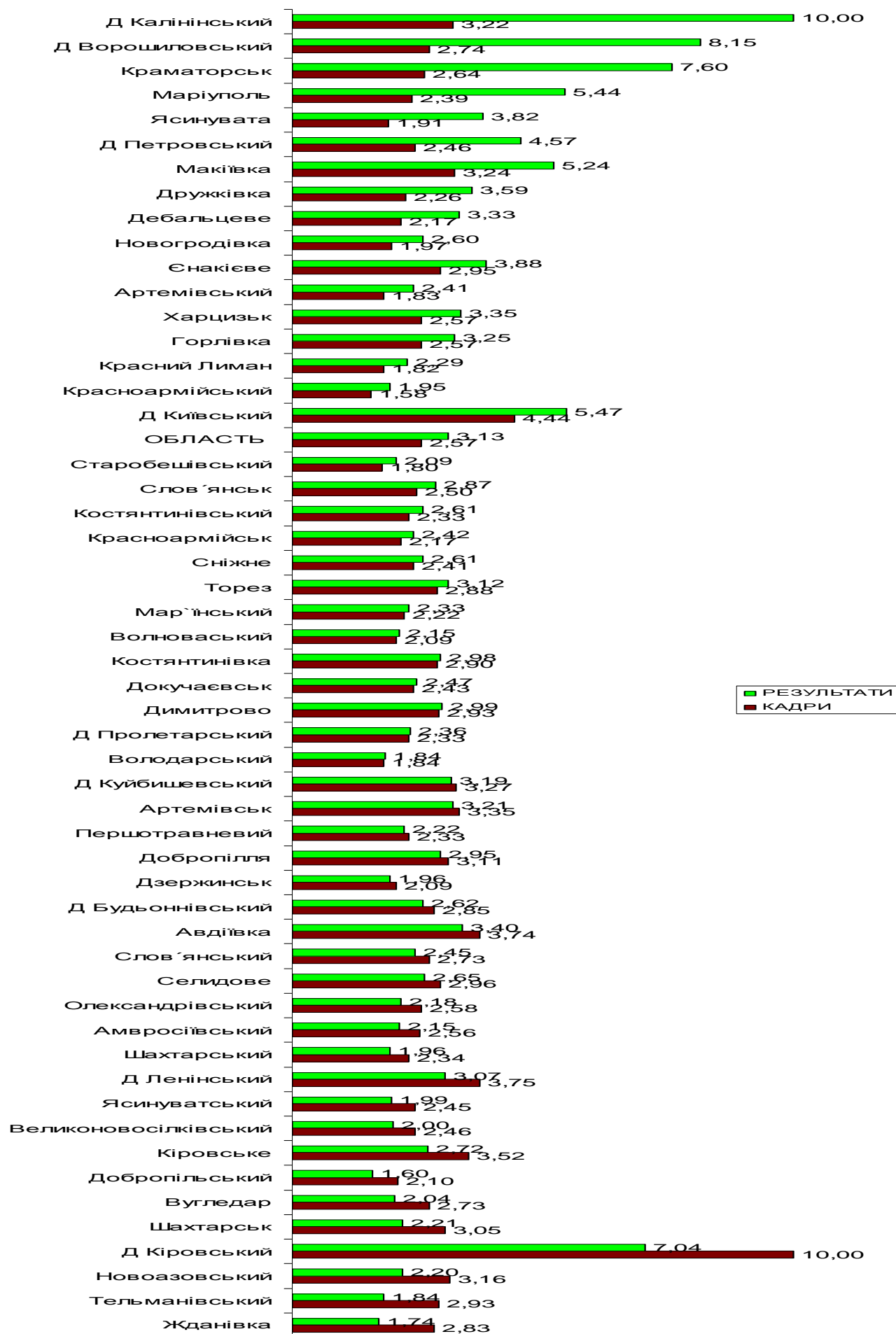

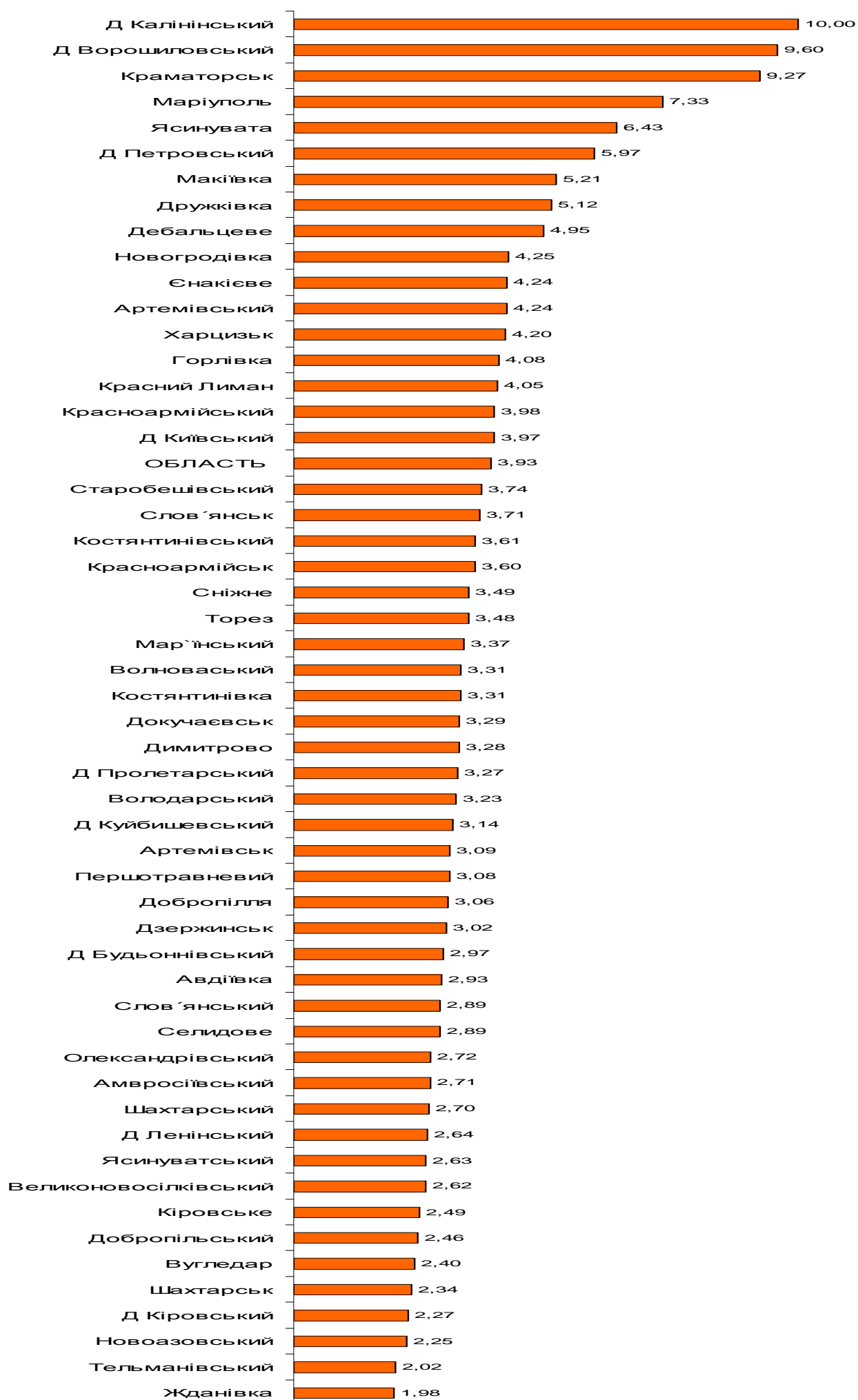
Ефективність ІСТОРІЯ 2010

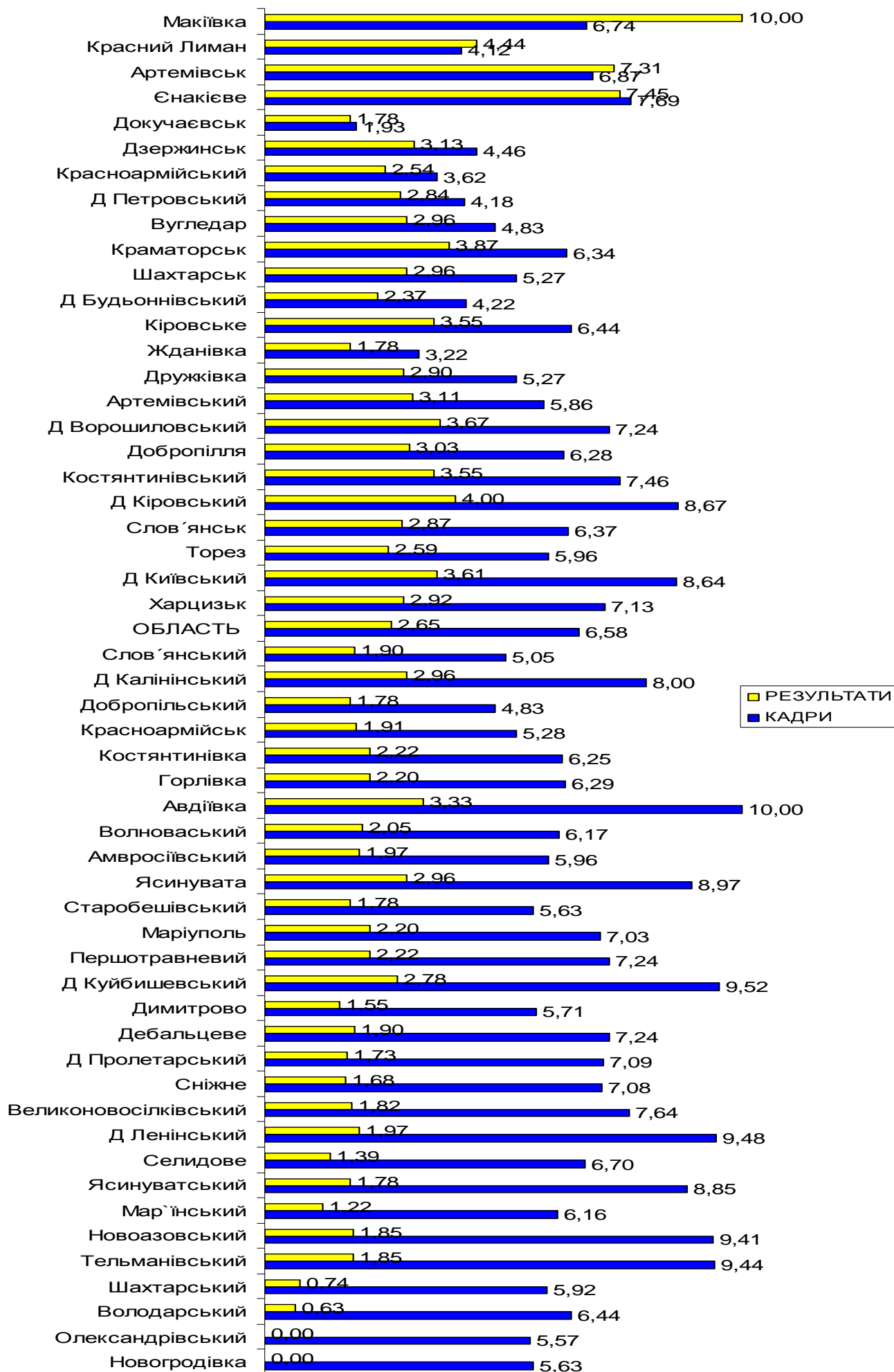
Кадри і Результати МАТЕМАТИКА без мнтр

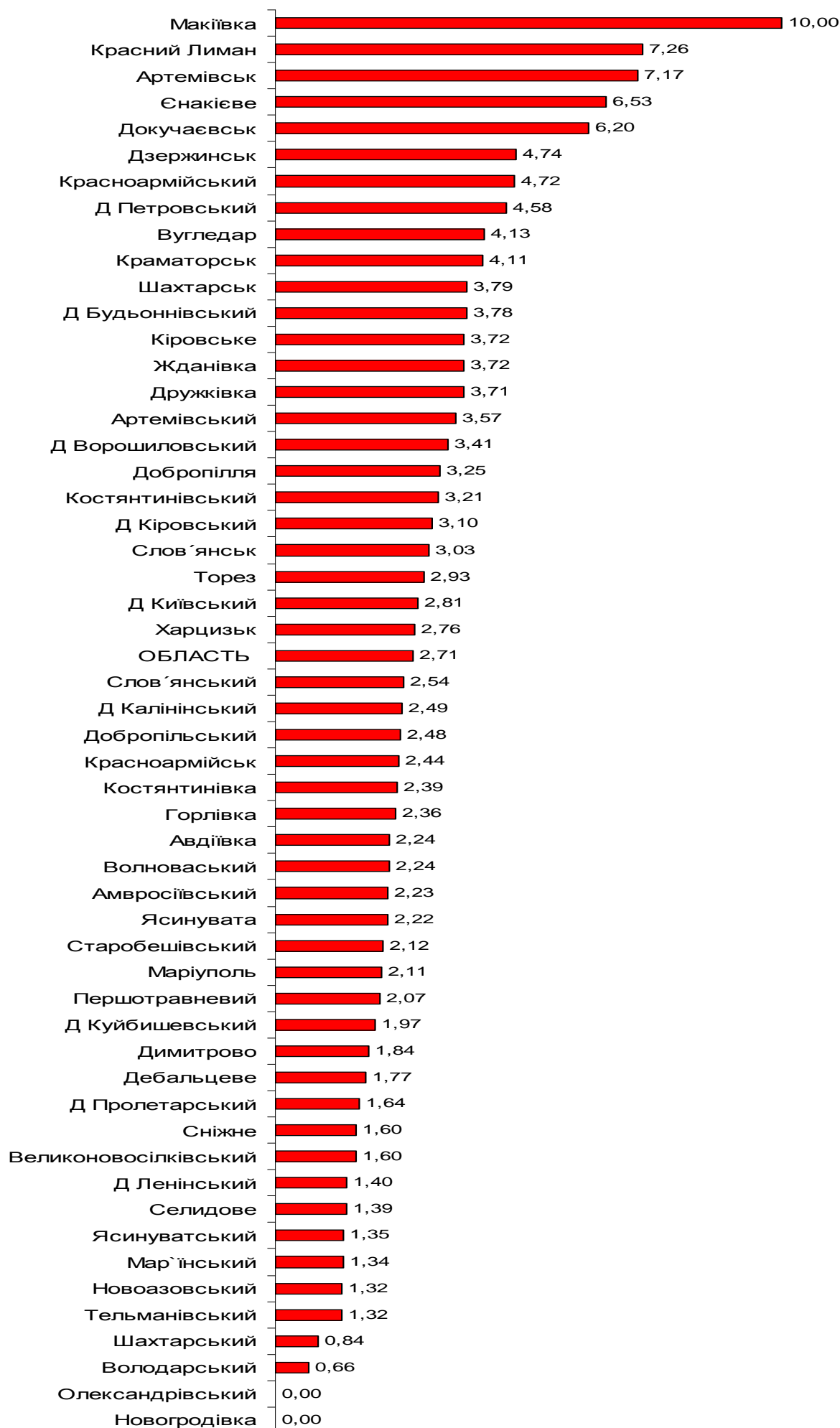
Ефективність МАТЕМАТИКА без мнтрн

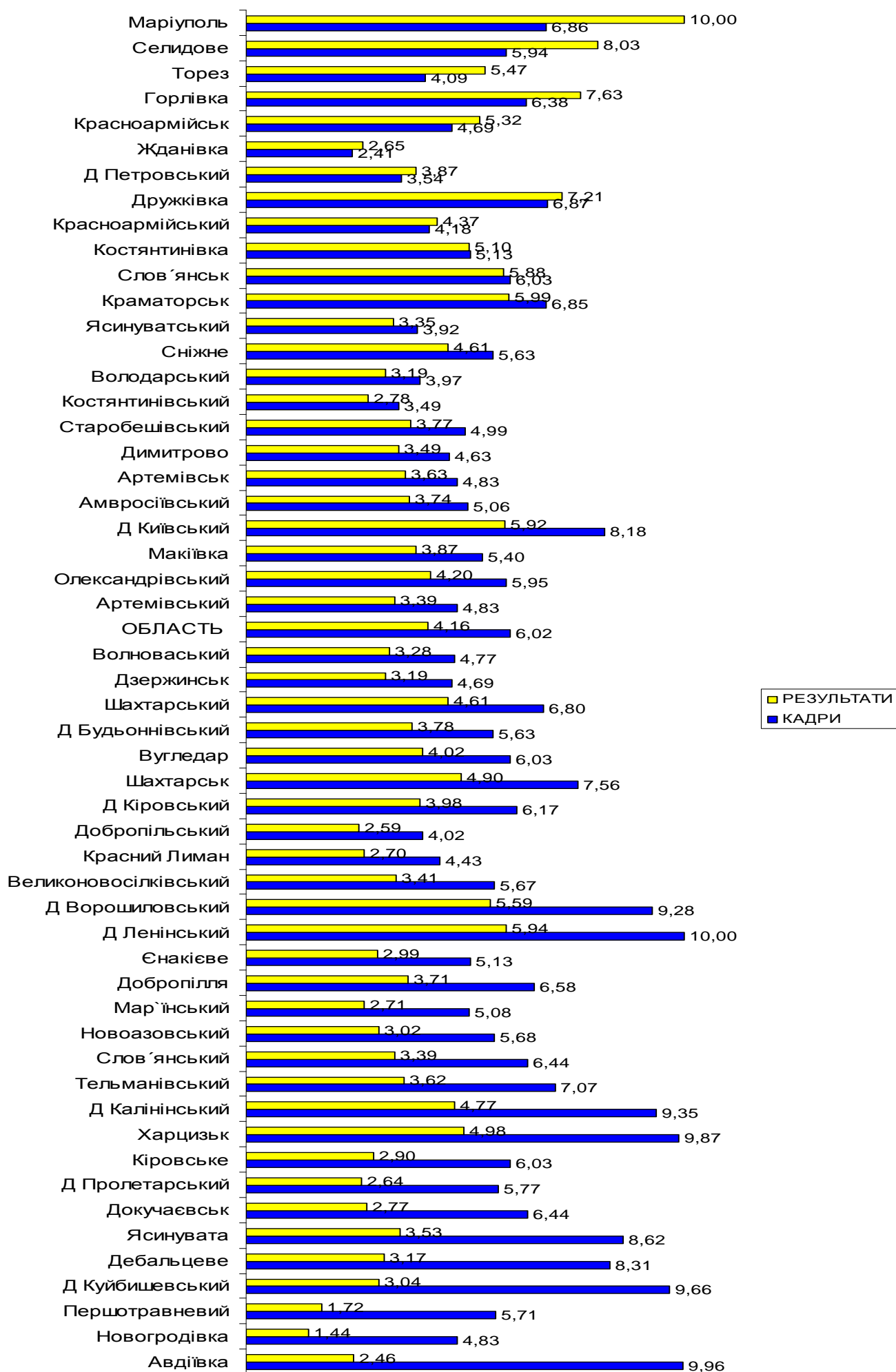
Кадри і Результати ХІМІЯ 2010

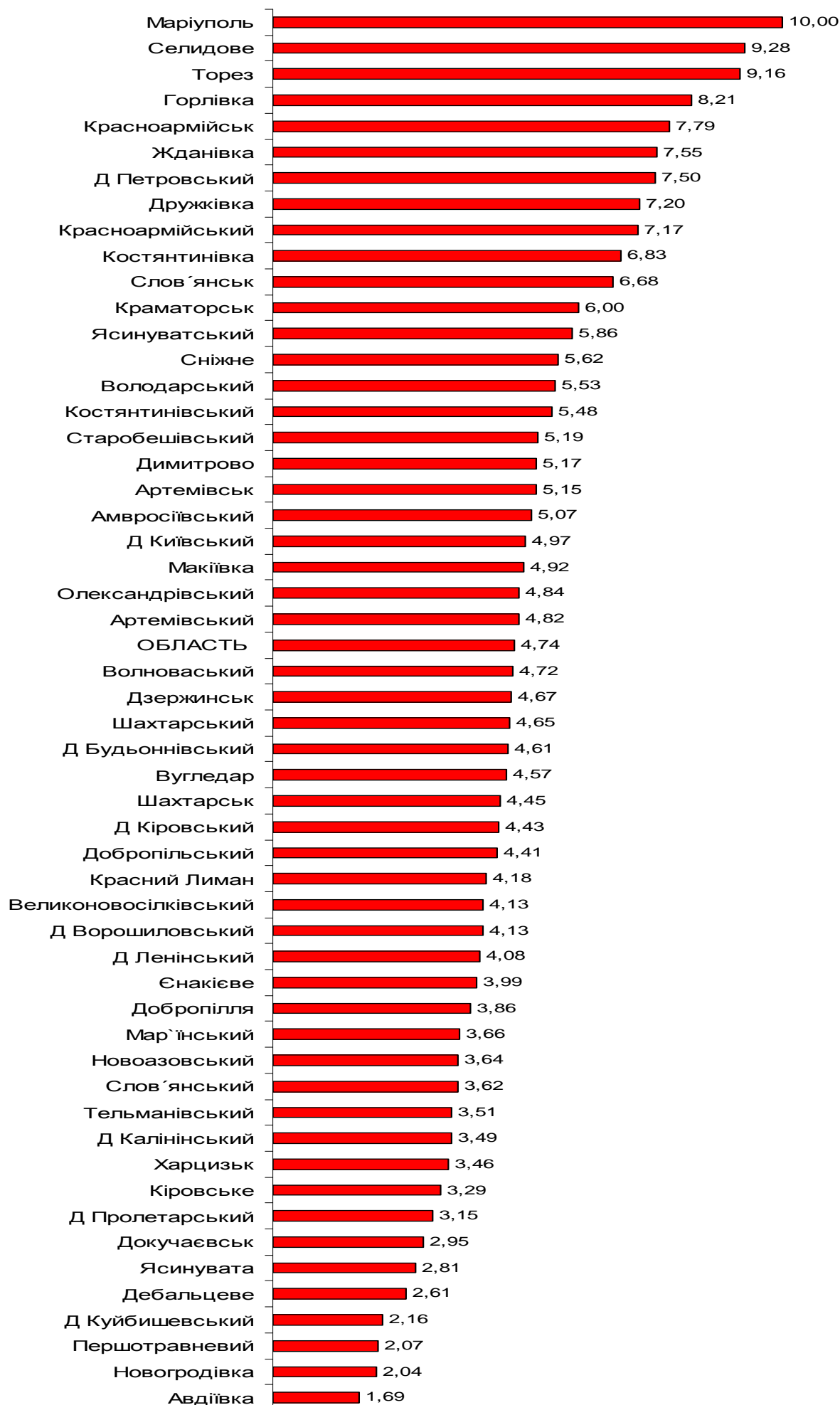
ЕФЕКТИВНІСТЬ ХІМІЯ 2010

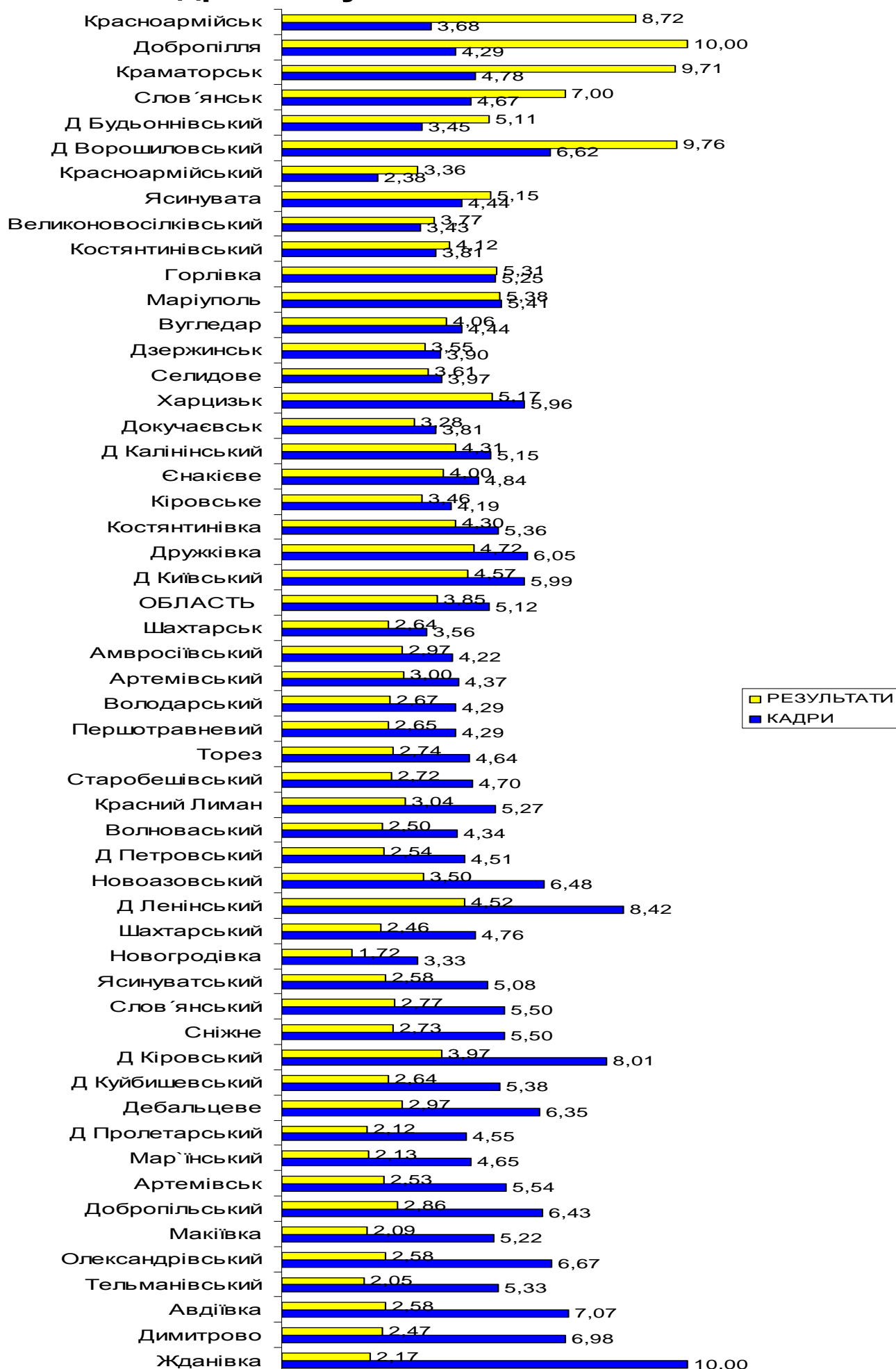
Кадри і Результати ГЕОГРАФІЯ 2010

Ефективність ГЕОГРАФІЯ 2010

Кадри і Результати БІОЛОГІЯ 2010

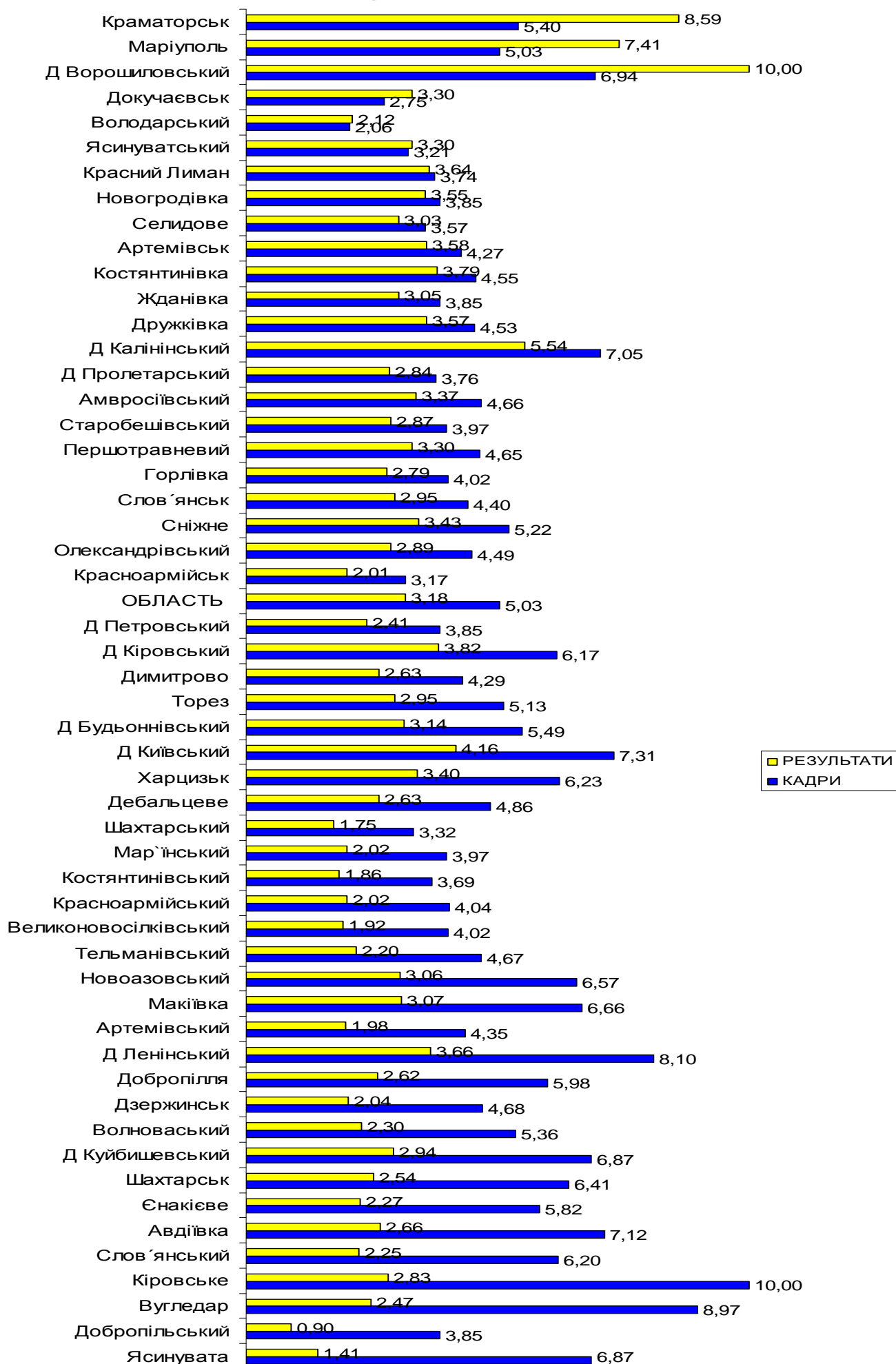

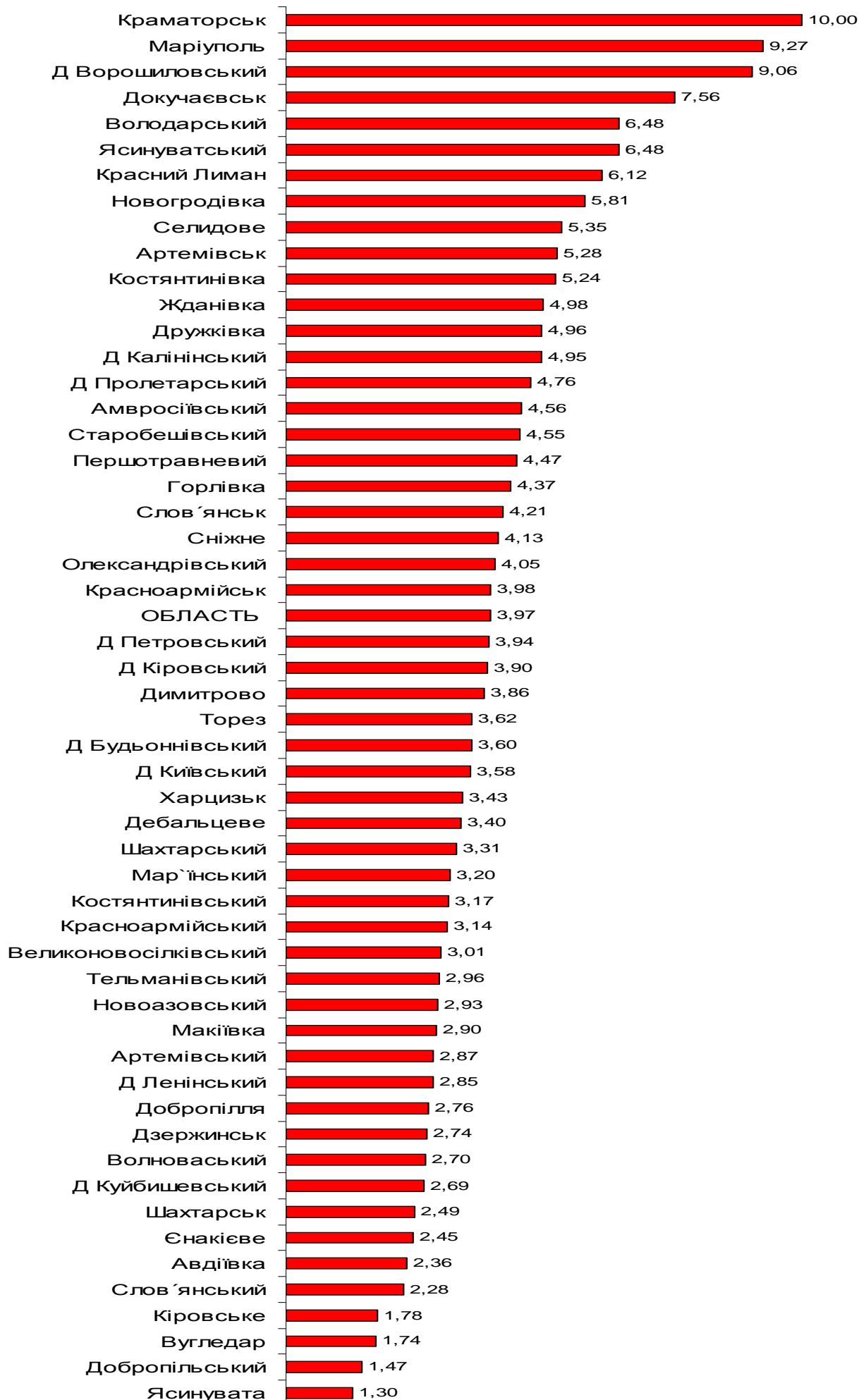
Ефективність БІОЛОГІЯ 2010

Кадри і Результати ФІЗИКА 2010

Ефективність ФІЗИКА 2010

Чинники, які вплинули на результати ЗНО-2010:

- чергові (і не останні) зміни до умов вступу до ВНЗ: можливість використовувати сертифікати менше 124 балів з непрофільних дисциплін;
- різночитання профільних дисциплін на однакову спеціальність різними ВНЗ і як результат – розпорошеність сил при підготовці до вступу;
- невизначеність випускників з предметом тестування: складались тести про запас на кшталт «десь оцінка буде вище»;
- порушення перебігу освітнього процесу 2009/2010 н.р.: подовжені канікули, безкінечні карантини призвели до втрати понад 3,5 млн навчальних годин, що зумовило потребу ущільнити матеріал, додаткові заняття при підготовці до ДПА, ЗНО і не могли не віддзеркалитись на якості результатів;
- участь у тестуванні більшості випускників загальноосвітніх закладів (84,7% від загальної кількості випускників області), у той час як у інших областях - в межах 50% від загальної кількості;
- невідповідність навчання у профільному класі іспиту ЗНО, тобто, зміна профілю навчання у вищій школі;
- особиста мотивація учасника тестування;
- матеріальне становище батьків та матеріально-технічне забезпечення навчального закладу;
- стан здоров'я учасників ЗНО.

Результати ЗНО-2010 дозволяють говорити про тенденції, які простежуються в межах області:

- розшарування результатів на незначний відсоток максимальних (здібності дітей, самоосвітня робота, можливості додаткових занять у тому числі і з репетитором), до 50% - 55% високого та достатнього рівнів (коливання більш ймовірні у бік зменшення результатів). Найбільш рухомий показник низького та середнього рівнів, контингент якого перетікає з однієї градації в іншу. У 2010 році відбулося зниження рівня результатів ЗНО з більшості предметів;

- зменшення мотивації щодо отримання високого результату за умови допуску до конкурсу сертифікатів з низькими балами, особливо при плануванні навчання у ВНЗ на контрактній основі;

- зниженням рівня навчальних досягнень при змінах шкали переведення тестових балів та збільшенні кількості учасників тестування;

- невизначеність стосовно майбутньої професії, що призводить до складання тестів з різних «дисциплін про запас», перевантажує учнів, негативно впливає на результат у більшості учасників;

- при зміні предмета тестування за умови профільності навчання рівень навчальних досягнень, як правило, знижується;
- значущу різницю в оцінюванні рівня навчальних досягнень різними засобами: ЗНО, ДПА, річне, моніторингове. Частково пояснюється різницею формату оцінювання, частково – психологічною неготовністю учня до проходження іспиту з «чужими людьми в чужих стінах»;
- розшаруванням в межах області результатів адміністративних одиниць, а в межах адміністративних одиниць - результатів навчальних закладів. В області є заклади, випускники яких стабільно демонструють високі результати; існують лідери, що зумовлено і статусом навчального закладу, і вибіркоким контингентом учнів ; при коливанні результатів - вимальовуються аутсайдери, де результати другий рік поспіль низькі.
- чинник стосовно участі незначної кількості випускників середніх міст та сільських шкіл і і прогноз невисоких балів не домінує, бо при рівних умовах певні райони і міста стабільно демонструють високі або низькі результати.

Ризики стосовно ЗНО-2011, частково зумовлені проектом умов прийому до ВНЗ:

- можливість участі у конкурсі сертифікатів з непрофільних дисциплін менше 124 балів – як наслідок зниження результатів з української мови;
- встановлення додаткових балів при вступі до ВНЗ:
  - «особам, нагородженим дипломами I ступеня – 50 балів;
  - особам, нагородженим дипломами II ступеня – 40 балів;
  - особам, нагородженим дипломами II ступеня – 30 балів»;
 на рівні міста/району області може спровокувати необ'єктивний відбір учасників на республіканський рівень, і як наслідок – зниження рейтингів всеукраїнських олімпіад, турнірів, конкурсів.
- додавання до 20 балів випускникам підготовчих курсів природничо-математичних, інженерно-технічних та педагогічних напрямків підготовки при зростанні конкурсу на спеціальність може залишити більш здібних поза межею бюджетного навчання;
- у випускників сімей середнього достатку на фоні зростання оплати за навчання основною мотивацією навчання може стати навчання на бюджетних місцях ВНЗ;
- як позитивний момент встановлення фіксованого переліку конкурсних предметів на напрями підготовки (спеціальності) за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра та молодшого спеціаліста, що дасть можливість цілеспрямовано готуватись на спеціальність, а не ВНЗ, де іспити легше;
- обов'язкове складання вступного екзамену з іноземної мови на освітньо-кваліфікаційний рівень магістра на основі базової та повної

вищої освіти покликане винищити статус та вимоги до навчання, починаючи з середньої школи.

В той же час, говорячи про перевищення чи зниження показників певного міста(району), треба пам'ятати, що відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» громадянам України незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак забезпечується доступність і безоплатність здобуття повної загальної середньої освіти у державних і комунальних навчальних закладах. Школа не має права відмовляти у навчанні самих «неталановитих учнів». Зазвичай, кожний вчитель, кожний директор мріє про 100% відмінників у своєму навчальному закладі. Та реальність дещо інша.

Серед задач, які ставились перед незалежним оцінюванням, було і розвантаження школи стосовно об'єктивного оцінювання учнів, зменшення навантаження на педагогів, адміністрацію. Але проведення ЗНО-2010 ще раз доводить, що **вся організаційна робота і проведення ЗНО перекладено на плечі загальноосвітніх навчальних закладів**, хоч за правовим статусом у ньому приймають участь випускники, а не учні школи, тим паче – інші випускники. ВНЗ у основній своїй масі відокремились від проведення ЗНО, мотивуючи сесійном процесом. А факт, що школи проводять атестацію, практики, ремонти, забувається.

Звертаючись до задач проведення ЗНО-2010 – **відбір абітурієнтів до ВНЗ**, в першу чергу вищі повинні бути зацікавленими у об'єктивному оцінюванні та подальшому відборі кращих студентів, а не у міграції їх за межі області та за кордон. Саме рейтинг ВНЗ у нашій області за результатами вступу має підвищувати престижність вищої освіти і науковий потенціал регіону.

Позитивним прикладом може слугувати Російська Федерація, де Державний університет - Вища школа економіки (ДУ-ВШЕ) оприлюднила рейтинг найсильніших російських вищих навчальних закладів. Основним показником у рейтингу є середній бал ЄДІ (аналог українського ЗНО) у студентів, яких прийнято на бюджетні місця в 2010 році. Для відсікання нерепрезентативних результатів додатковими критеріями відбору університетів в рейтинг були:

- конкурсний прийом і число переможців і призерів олімпіад повинні перевищувати 50% від загальної кількості студентів, прийнятих на бюджетні місця, за рахунок чого відсікались ВНЗ, в яких середній бал ЄДІ завищений за рахунок великого набору студентів за цільовим набору без іспитів;

- кількість студентів, що вступили за конкурсом, повинна перевищувати 150 осіб (в рейтингу ГУ-ВШЕ були відсічені ВНЗи, де кількість студентів не перевищила 200 осіб).

Перша десятка найсильніших російських вишіву 2010 році:

1. Московський фізико-технічний інститут (МФТІ)
2. Московський державний інститут міжнародних відносин МЗС Росії (МДІМВ)

3. Московський архітектурний інститут (МАРХІ)
4. Державний університет - Вища школа економіки (ВШЕ)
5. Фінансовий університет при уряді Росії.
6. Московський державний університет імені Ломоносова (МДУ)
7. Всеросійська академія зовнішньої торгівлі
8. Російський державний університет нафти і газу імені Губіна
9. Московський державний лінгвістичний університет (МЛУ)
10. Московський державний університет економіки, статистики та інформатики (МЕСІ)

Подібні рейтинги свідчать не тільки про зміни пріоритетів у здобутті вищої освіти (що є наслідком економічного розвитку країни), а й слугують інформацією для батьків, майбутніх абітурієнтів щодо потреб ринку праці, переваг молоді, прозорості порівняльних процедур тощо.

На жаль, в межах області рейтинги стосовно «краща-гірша» школа поспішають провести та опублікувати журналісти, однобоко підходячи до критеріїв рейтингування. Наприклад:

<http://vgorode.ua/donetsk/news/17356/>

<http://www.segodnya.ua/useful/education/14043965.html>

Крім того, має бути сталість умов прийому хоча б на протязі навчання у старшій школі, а не змінюватись за місяць-другий до складання іспиту.

За відсутності кардинальних змін у моделі ЗНО, рекомендуємо організувати в містах/районах роботу за таким алгоритмом:

Управлінням (відділам) освіти:

1. Проаналізувати результати ЗНО-2010 у окремих навчальних закладах, визначити негативні та позитивні чинники впливу на результати ЗНО-2010 та внести корективи у план роботи.
2. Контролювати дотримання вимог Державного стандарту та об'єктивного використання Критеріїв оцінювання.
3. Посилити до профільну підготовку учнів основної школи.
4. Сприяти проведенню інформаційної роботи серед учнів і батьків з метою чіткої визначеності з предметами тестування та вчасної підготовки до ЗНО.
5. Взяти під контроль якість викладання предметів природничого циклу у початковій та основній школі.

Спираючись на модель управління якістю освіти (рис.3) вкотре повертаємось до АЛГОРИТМУ УПРАВЛІНСЬКОГО ЦИКЛУ;

- Прогностична діяльність:

Визначення конкретної управлінської мети, орієнтованої на учнів, батьків, суспільство, формулювання конкретних бажаних характеристик, моделювання конкретного кінцевого результату.

- Планово-прогностична діяльність:

Визначення чинників, які впливають на результат.

- Мотиваційно-цільова діяльність:

Врахування ролі людського фактора.

- Організаційно-виконавча діяльність:

Організація роботи шкільного колективу на основі результатів психолого-педагогічних досліджень, передового досвіду; визначення норм, правил, вимог до діяльності всіх учасників навчально-виховного процесу — моделювання діяльності учнів, батьків відповідно до основної мети.

- Організаційно-виконавча діяльність.

Формулювання вимог до рівня навчальних досягнень, учнів на основі отриманих результатів, діяльності всіх учасників навчально-виховного процесу.

- Контрольно-аналітична, регуляторно-корекційна діяльність.

Планування власної управлінської діяльності, спрямованої на досягнення основної мети школи на основі результатів порівняння ідеальної моделі з реальним рівнем навчально-виховного процесу, зіставлення її з роботою окремих педагогів, груп, з урахуванням того, що кожний наступний крок є продовженням попереднього і умовою реалізації наступних

Система управління має бути гнучкою до ситуації, інтересів людей, орієнтованою на досягнення мети.

Методистам відповідних напрямків:

1. Ознайомити вчителів з результатами ЗНО-2010 відповідної дисципліни.
2. Проаналізувати дотримання у поточній діяльності вимог Державного стандарту, Критеріїв оцінювання.
3. Посилити контроль якості знань через вивчення результатів підсумкових контрольних робіт, самостійних робіт з вирішення окремих завдань підвищеного рівня складності.
4. Вивчати в межах методичного об'єднання та сприяти поширенню позитивного досвіду з підготовки та проходження ЗНО.
5. Продовжити відвідування декількох (2, 3) уроків з формування компетентностей, необхідних учням для успішної здачі ЗНО.
6. Звернути увагу на предметні знання самого вчителя з огляду на профілізацію старшої школи.
7. Вчителям природничих дисциплін у поточній діяльності використовувати практичні матеріали міжнародного проекту TIMSS/

На рівні навчальних закладів:

Спланувати роботу з усіма учасниками освітнього процесу, що задіяні у підготовці до ЗНО:

1. Класні керівники 9 - 11-х класів.
2. Учні 9 -11-х класів.
3. Батьки.
4. Бібліотека.
5. Учителі-предметники.
6. Адміністрація.

7. Психологічна служба школи.

Основні напрямки роботи адміністрації ЗНЗ з підготовки до ЗНО:

- Проведення тематичних педагогічних рад.
- Проведення тематичних батьківських зборів.
- Підготовка графіка консультацій з учнями (з предметів).
- Проведення індивідуальних консультацій з учнями.
- Організація роботи методичних об'єднань школи.
- Організація діяльності психологічної служби школи.
- Формування та діагностика бази даних випускних класів.
- Оновлення тематичного стенду «Готуймося до іспитів».

Питання ЗНО на педагогічних радах протягом навчального року:

- Аналіз результатів ЗНО-2010 (вересень-жовтень).
- Внесення коректив у план роботи школи стосовно підготовки до ЗНО з огляду на результати 2010 року (вересень-жовтень).
- Інформація про орієнтовну участь випускників школи в ЗНО з предметів (жовтень-листопад).
- Прогнозування результатів ЗНО з використанням результатів регіонального моніторингу (жовтень, січень).
- Звіт відповідального за проведення ЗНО: про заходи з інформування учнів, батьків (осіб, які їх замінюють), про формування бази даних випускних класів (січень-лютий).
- Звіт класних керівників 11-х класів по роботі з учнями та їхніми батьками (особами, які їх замінюють) (січень).
- Звіт голів методичних об'єднань школи про хід підготовки до ЗНО (січень).

НАПРЯМКИ РОБОТИ З ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ, ДО ЗНО:

Учителі-предметники:

- Вивчення та аналіз результатів ЗНО-2010.
- Формування індивідуального плану з підготовки до ЗНО.
- Оновлення матеріалів для підготовки учнів до ЗНО.
- Проведення консультацій з предмета.
- Формування в учнів 11-х класів навичок **правильного заповнення бланків відповідей ЗНО** (неправильне заповнення бланків відповідей ЗНО - **основний чинник ануляції робіт у 2010 році**).
- Робота з Інтернет-ресурсами з підготовки до ЗНО.
- Підготовка опорних конспектів з основних питань курсу та видами навчальних умінь.

Психологічна служба школи:

- Вивчення професійних напрямків учнів 9-11-х класів.
- Виявлення закономірностей, пов'язаних з вибором предметів для проходження ЗНО.
- Діагностика учнів 10-11-х класів.
- Діагностика батьків (осіб, які їх замінюють) учнів 10-11-х класів.

- Індивідуальні консультації учнів, учителів-предметників, батьків (осіб, які їх замінюють).

- Проведення аутотренінгів з учнями перед підсумковою атестацією.

Класні керівники 11-х класів:

- Ознайомлення учнів, батьків (осіб, які їх замінюють) з нормативними документами ЗНО поточного року.

- Моніторинг учнів 11 класу з розподілу предметів, обраними для складання ЗНО.

- Контроль за відвідуваністю учнями консультацій з підготовки до ЗНО.

- Проведення індивідуальних консультацій з учнями та їхніми батьками (особами, які їх замінюють) стосовно можливостей учня у розрізі вимог до незалежного тестування.

- Взаємодія з психологічною службою школи.

Орієнтовний зміст тематичного стенду «Готуймося до іспитів»:

- Результати ЗНО-2010 та інформація про вступ випускників до ВНЗ (за можливості).

- Положення про проведення ЗНО.

- Телефони та адреси, за якими можна звертатися по інформаційну допомогу.

- Графіки проведення предметних олімпіад та конкурсів.

- Форма бланків ЗНО.

- Графік консультацій з предметів ЗНО.

- Графік проведення пробного тестування.

Теми консультацій з учнями:

- Як прийняти рішення про участь у ЗНО на вибір?

- Вибір оптимальної кількості іспитів.

- Знайомство з джерелами інформації та Інтернет-ресурсами.

- Визначення початкового рівня підготовки (моніторингові контрольні з базових предметів).

- Формування індивідуальної і диференційованої програми підготовки.

- Вибір оптимальної стратегії виконання завдань ЗНО.

- Знайомство з бланковою документацією та правилами її заповнення.

- Поради лікаря і психолога з підготовки до ЗНО.

Зміст інформаційної роботи з учнями:

1) Організація інформаційної роботи у формі інструктажу учнів:

- правила поведінки на іспиті;

- правила заповнення бланків;

- розклад роботи кабінету інформатики (години вільного доступу до ресурсів Інтернет).

2) Інформаційний стенд для учнів: нормативні документи, бланки, правила заповнення бланків, ресурси Інтернет з питань ЗНО.

3) Проведення тренувань заповнення бланків.

4) Пробні внутрішньошкільні тестування з дотриманням процедури ЗНО.

5) У бібліотеці:

- папка з матеріалами стосовно ЗНО та результатами випускників минулого року (нормативні документи, бланки з різних предметів, правила заповнення бланків, інструкції, ресурси Інтернет з питань ЗНО, перелік ресурсів бібліотеки, рекомендації з підготовки до іспитів);
- стенд «Готуюся до іспитів».

Зміст інформаційної роботи з батьками учнів:

1) Батьківські збори:

- інформування батьків результати ЗНО-2010, за можливості – вступ до ВНЗ, про процедуру ЗНО, особливості підготовки до тестової форми здачі іспитів;
- інформування про ресурси Інтернет;
- інформування про рівень знань за результатами моніторингових досліджень;
- інформування про результати пробного тестування.

2) Індивідуальне консультування батьків (класні керівники, педагог-психолог).

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСТУПНИКА ДИРЕКТОРА З ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ, УЧНІВ ТА ЇХ БАТЬКІВ ДО СКЛАДАННЯ ЗНО

<i>Мета управлінської діяльності</i>	<i>Зміст діяльності</i>	<i>Вихід</i>	<i>Відповідальні</i>	<i>Терміни виконання</i>
1. Вивчення нормативно-правової бази ЗНО	Спільне обговорення	Засідання кафедр, виробнича нарада, педради	Заступники директора з навчальної роботи	Протягом навчального року
2. Знайомство педагогічного колективу, учнів та їх батьків з вимогами, особливостями проведення ЗНО	Усні повідомлення	Педрада, кафедри, батьківські збори	Заступники директора з навчальної роботи	Листопад 2010 р.
3. Модифікація існуючих програм з урахуванням стандартів та вимог ЗНО	Корекція програм з урахуванням тематики ЗНО	Змінені програми 5-11 класів, авторські, індивідуальні	Автори програм, керівники творчих груп	Протягом навчального року
4. Розробка системи психологічної підготовки вчителів, учнів та їх батьків до складання ЗНО та навчання в профільній школі	Розробка документації по психологічній адаптації	Виступи на педрадах, кафедрах, батьківських зборах	Заступники директора з навчальної роботи, педагоги-психологи	Протягом навчального року
5. Розробка навчальних модулів	Розвиток універсальних	Корекція тематичного	Керівники творчих груп,	Протягом навчального

з розвитку універсальних когнітивних навичок, значущих при складанні ЗНО для роботи в 5-11 класах	когнітивних навичок у визначений час для учнів 5-11 класів	планування	учителі-предметники	року
6. Використання позаурочних і факультативних форм роботи з предметів для компенсації розбіжності діючого навчального плану і вимог ЗНО	Доповнення змісту освіти, розвиток компетенцій і когнітивних навичок, навчання роботі з форматами ЗНО	Корекція тематичного планування роботи факультативів, планів роботи гуртків, клубів	Керівники факультативів, клубів	Протягом навчального року
7. Відбір найбільш ефективних критеріїв оцінювання знань учнів у відповідності зі ЗНО	Корекція наявних критеріїв поточних відповідей за всіма параметрами навчальної діяльності відповідно до критеріїв ЗНО	Інформування учнів по мірі оцінювання, використання в процесі діяльності	Творчі групи вчителів	Протягом навчального року
8. Розробка алгоритму управлінської діяльності заступника директора з навчальної роботи з управління процесом підготовки до ЗНО	Проведення компетентісно орієнтованого аналізу з виділенням проблемного поля, постановка цілей, визначення відповідальних і термінів виконання	Складання документа «Основні напрями управлінської діяльності з підготовки вчителів, учнів та їх батьків до складання ЗНО»	Заступник директора з навчальної роботи	Перше півріччя навчального року
9. Систематизація, накопичення, аналіз контрольних-вимірювальних матеріалів з предметів	Порівняння та аналіз контрольних-вимірювальних матеріалів. Накопичення в міру появи	Інформування колективу. Консультації	Керівники творчих груп, учителі-предметники	Протягом навчального року
10. Складання тематичного планування в розділі «Результати процесу навчання» з урахуванням навчальних завдань контрольних-	Аналіз потреб, моніторинг рівня навчальних досягнень учнів. Корекція планування. Нове скориговане планування.	Корекційна робота	Керівники творчих груп, учителі-предметники	Протягом навчального року

вимірювальних матеріалів ЗНО та необхідних когнітивних навичок	Консультації			
---	--------------	--	--	--

Перелік використаних джерел:

- 1.Офіційний звіт про проведення зовнішнього незалежного оцінювання знань випускників загальноосвітніх навчальних закладів України у 2010р
2. Матеріали журналу «Вісник ТІМО» 2009 та 2010 років
3. матеріали сайтів:
www.mon.gov.ua
testportal.gov.ua
<http://test.dn.ua/>